

Univerzita Karlova v Praze
Filozofická fakulta
Ústav informačních studií a knihovnictví

Studijní program: informační studia a knihovnictví

Studijní obor: informační studia a knihovnictví

Marta Zizienová

**Knihovny města Liberce - historie, současnost a
perspektivy**

Diplomová práce

Liberec 2007

Vedoucí diplomové práce: PhDr. Milena Černá

Oponent diplomové práce:

Datum obhajoby:

Hodnocení:

Prohlášení:

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci zpracovala samostatně a že jsem uvedla všechny použité informační zdroje.

V Liberci, 11. dubna 2007

.....
podpis diplomanta

Identifikační záznam

ZIZIENOVÁ, Marta. *Knihovny města Liberce - historie, současnost a perspektivy [Libraries in the town Liberec - history, present and horizons]*. Liberec, 2007. 124 s., 21 s. příl. Diplomová práce. Univerzita Karlova v Praze, Filozofická fakulta, Ústav informačních studií a knihovnictví 2007. Vedoucí diplomové práce PhDr. Milena Černá.

Abstrakt

Tématem práce jsou knihovny a informační instituce ve městě Liberci. Cílem práce je popis vzniku, vývoje, současnosti a budoucnosti těchto institucí. Dále jsou zaznamenány případy spolupráce mezi knihovnami. Jednotlivé knihovny a informační instituce jsou charakterizovány pomocí jejich fondů, služeb, způsobů evidování a zpřístupňování dokumentů, možností vyhledávání vč. OPACů a uživatelů. Hlavní pozornost je zaměřena na aktuální stav knihoven a informačních institucí přístupných pro veřejnost.

Práce se věnuje také případům spolupráce mezi knihovnami ve městě Liberci a předkládá návrhy na další rozvoj kooperace.

Budoucnost knihoven a informačních institucí je popsána v závislosti na uživatelských kritikách a dle záměrů jednotlivých zřizovatelů. V závěru práce je uveden celkový přehled, nastíněny další trendy ve vývoji knihoven a informačních institucí a předložen návrh na budoucí výzkum libereckých informačních institucí.

Klíčová slova

knihovny, informační instituce, informační střediska, střediska vědeckých informací, Liberec, Reichenberg

Obsah

Předmluva	5
1. Úvod	7
2. Město Liberec a jeho charakteristika	8
2.1. Dějiny do 21. století	9
2.2. Současnost	11
3. Vznik a vývoj knihoven a informačních institucí	13
3.1. Vývoj do roku 1945	13
3.2. Vývoj v letech 1945 - 1989	19
3.3. Vývoj po roce 1989	23
4. Knihovny a informační instituce	25
4.1. Knihovny městské	25
4.2. Knihovny školní	34
4.3. Knihovny kulturních institucí, spolků a občanských sdružení	48
4.4. Podnikové knihovny a informační centra	70
4.5. ČR - Státní oblastní archiv v Litoměřicích, Státní okresní archiv Liberec	86
5. Spolupráce knihoven a informačních institucí	90
5.1. Spolupráce v minulosti	90
5.2. Možnosti další spolupráce	94
6. Perspektivy knihoven na území města Liberec	96
6.1. Budoucnost velkých veřejných knihoven	96
6.2. Budoucnost knihoven školních, podnikových a knihoven neziskových nevládních organizací	100
7. Závěr	104
Bibliografie	106
Přílohy	P1

Seznam zkratek

AFL	Alliance Française Liberec
CVLK	Centrum vzdělanosti Libereckého kraje
ČSOP	Český svaz ochránců přírody
DDS	adresné rozšiřování informací
FUA TUL	Fakulta umění a architektury Technické univerzity v Liberci
ISBN	mezinárodní standardní číslování knih
KJ	knihovní jednotka
KVKLI	Krajská vědecká knihovna v Liberci
LIAZ	Liberecké automobilové závody
MDT	Mezinárodní desetinné třídění
MK ČR	Ministerstvo kultury České republiky
MŠMT ČR	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy České republiky
MVS	meziknihovní výpůjční služba
MMVS	mezinárodní meziknihovní výpůjční služba
NNO	nevládní nezisková organizace
NPÚ	Národní památkový ústav
ONV	Okresní národní výbor
OPAC	online public access catalog
OVI	oddělení vědeckých informací
ROH	Revoluční odborové hnutí
SJH	Společnost pro Jizerské hory, o.p.s.
SNL	Svaz Němců v regionech Liberec, Lužice - Severní Čechy
SOKA	Státní okresní archiv Liberec
SONS	Sjednocená organizace nevidomých a slabozrakých
SVČMUZ	Severočeské muzeum v Liberci
SZŠ a VOZdŠ	Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná zdravotnická škola

TUL	Technická univerzita v Liberci
UKN TUL	Univerzitní knihovna Technické univerzity v Liberci
VÚTS	Výzkumný ústav textilních strojů
VTEI	vědecké, technické a ekonomické informace
ZO ČSOP	základní organizace Českého svazu ochránců přírody
ŽOL	Židovská obec Liberec

Seznam tabulek

1. Národnostní složení obyvatel města Liberec k 1.3.2001	12
2. Statistické údaje KVCLI z let 2003-2006	29
3. Statistické údaje knihovny ve Vratislavicích z let 1990-2006	33
4. Statistické údaje UKN TUL z let 1994-2006	38
5. Statistické údaje knihovny FUA TUL z let 2004-2006	41
6. Statistické údaje knihoven ZŠ, zvláštních škol a SŠ města Liberec z r. 2002	43
7. Statistické údaje knihovny SZŠ a VOZdŠ z let 1999-2001	45
8. Statistické údaje knihovny muzea z let 1998-2006	53
9. Statistické údaje knihovny galerie z let 1998-2006	55
10. Statistické údaje knihovny nemocnice z let 1996-2006	72
11. Statistické údaje knihovny Litesu z let 1981-1984, 1988-1989	77
12. Statistické údaje odborové knihovny Textilany z let 1972, 1976, 1982 a 1987	83
13. Statistické údaje libereckého archivu z let 1999-2006	89

PŘEDMLUVA

Při volbě tématu diplomové práce jsem uvažovala o sepsání textu, který by se zabýval některou z libereckých knihoven, což je oblast mého působení. Během váhání a vybírání mezi různými institucemi jsem zjistila, že poslední přehledová práce týkající se informačních institucí byla napsána r. 1964. Jejím autorem byl Václav Carva a pod názvem „Rozbor knihovnické sítě v Liberci a příprava dlouhodobého plánu“ byla obhájena právě v r. 1964. Po tomto díle následovalo ještě pár dalších závěrečných prací o libereckých knihovnách, ty se však vždy zaměřovaly jen na jednu instituci. Protože i já zápasím s nedostatečnými znalostmi jak knihovníků tak uživatelů libereckých knihoven, rozhodla jsem se proto po konzultaci s PhDr. Milenou Černou z Ústavu informačních studií a knihovnictví navázat na diplomovou práci V. Carvy a pokračovat v jeho zkoumání.

Diplomová práce se nazývá „Knihovny města Liberce - historie, současnost a perspektivy“. Mým hlavním cílem bylo popsat fondy, služby a uživatele informačních institucí, které v Liberci existují. Zároveň jsem chtěla dohledat data o knihovnách zaniklých. Navštívila jsem všechny současné knihovny a hovořila s mnoha pamětníky.

Při získávání informací o existujících knihovnách bylo největším problémem nalezení statistických údajů; některé knihovny je vůbec neshromažďují, jiné je nevidují úplně a další odmítly vybrané údaje poskytnout. Statistické údaje o školních knihovnách ve městě Liberci jsou k dispozici naposledy z r. 2002. Ústav pro informace ve vzdělávání zpřístupňuje data z r. 2005, ta jsou však z celého okresu Liberec, a proto jsem se je rozhodla neuvádět. Informační hodnota statistických údajů je pouze náznaková; každá

organizace používá při sběru dat jiné metodiky, a proto nelze jednotlivé knihovny srovnávat pouze pomocí čísel uvedených v tabulkách.

Další obtížnou oblastí bylo hledání informací o zrušených střediscích VTEI a závodních knihovnách ROH v jednotlivých podnicích. O zániku knihoven nebylo nic publikováno a pamětníci v daných firmách už nepracují. Proto jsou v práci uvedeny údaje o všech existujících podnikových knihovnách; co se týká institucí zrušených, rozhodla jsem se zaměřit na jednu z největších firem - n.p. Textilana - dohledat co nejvíce dat o jejích knihovnách a na jejich příkladu ilustrovat osudy ostatních podnikových knihoven.

Struktura práce je chronologická - od doby vzniku prvních půjčoven až po možný budoucí vývoj. Hlavní prostor však zabírá nynější stav informačních institucí s popisem zpřístupňovaných dokumentů vč. jejich uspořádání a poskytovaných služeb. Při přípravě jsem využila bibliografický soupis „Knihovny ve městě Liberci“ a studijně rozborovou práci „Krajská vědecká knihovna v Liberci a Univerzitní knihovna Technické univerzity v Liberci - srovnání fondů a služeb“, které jsem připravovala pro předmět Rešerše v r. 2003. Způsob citování odpovídá normám ISO 690 a ISO 690-2, rozsah práce je 124 s. a 21 s. příloh.

Ráda bych poděkovala všem libereckým knihovníkům, kteří mi poskytly cenné údaje o svých knihovnách, dále vedoucí diplomové práce PhDr. Černé za její připomínky ke struktuře a rozsahu práce a v neposlední řadě svému manželovi, mamince, synovi a dceři, kteří byli ochuzeni o velkou část mého volného času, jenž jsem trávil „běháním po knihovnách a vysedáváním u počítače.“

A motto práce: „Kdo hledá, ten najde.“

1. Úvod

Uživatelé knihoven většinou neprojevují zájem o úplnou strukturu fondů a služeb knihoven, které se nacházejí v jejich blízkosti. Navštěvují pouze jednu knihovnu a tak se ochuzují o mnoho možností. Zároveň v mnoha případech nehledají jinou instituci, kde by mohly být jejich požadavky lépe uspokojeny.

Většina knihoven se však dlouhodobě snaží propojovat své služby a zároveň kvůli nedostatečným financím nenakupovat fondy a neposkytovat služby, které nejsou nezbytné. Proto by uživatelé knihoven měli vědět nejen, jaká nabídka je v „jejich knihovně“, ale jaké možnosti mají v dalších informačních institucích ve svém městě, kraji atd.

Zároveň je kniha (a tištěné dokumenty vůbec) i přes postupující digitalizaci a větší využívání Internetu stále hlavním a nejdůležitějším informačním pramenem.

Tato studie si stanovila za úkol zmapovat a popsat jak fondy, tak služby; historii, současnost i budoucnost. Pokud by ale toto informování mělo být kompletní, bylo by potřeba tomuto tématu věnovat rozsáhlejší publikaci.

2. Město Liberec a jeho charakteristika

Město Liberec se nachází na severu Čech na začátku Frýdlantského výběžku v asi deset km široké kotlině mezi hřebeny Jizerských a Ještědských hor. Název města se odvozuje z německého názvu Reichenberg (Bohatá hora), který se pro Liberec oficiálně užíval až do konce druhé světové války.

Liberecká kotlina je velmi členitá, plná svahů, strání a kopců, nadmořská výška v Liberci kolísá od cca 300 do 700 m n.m. Říká se, že v Liberci vedou všechny cesty do kopce a žádná ulice není rovná. Liberec je město příhraniční, do nejbližší polské obce Jasna Góra je to vzdušnou čarou 12 km a do nejbližší německé obce Hartau 20 km.

Pro město jsou charakteristické husté lesy, např. ve čtvrtích Harcov, Horní Hanychov či Kateřinky, a silueta Ještědu s hotelem, který je v logu mnoha organizací a podniků včetně Technické univerzity v Liberci (dále TUL). Mezi další symboly města patří např. zoologická a botanická zahrada, unikátní tramvajová trať do Jablonce nad Nisou projíždějící lesem, Naivní divadlo či v poslední době HC Bílí tygři a FC Slovan. Zdejšími slavnými rodáky jsou král komiků Vlasta Burian, literární kritik a zakladatel moderny F. X. Šalda, hudebník Karel Vacek, automobilový konstruktér Ferdinand Porsche či předák Sudetoněmecké strany Konrád Henlein.

V Liberci žije kolem 100 000 obyvatel (100 049 v r. 1997, 97 400 v r. 2004), hustota zalidnění je 9,5 osoby na hektar. Rozloha města je 10 610,5 hektaru. Území tvoří 33 místních částí - 32 čtvrtí a 1 městský obvod (Vratislavice nad Nisou).

2.1. Dějiny do 21. století

Počátky osídlení

Podle archeologických nálezů na území města se první lidé objevili v liberecké kotlině v mladší době kamenné asi před 5000 lety, rok založení Liberce však není znám. První dochovaná zmínka o Liberci je z r. 1352 (záznam o placení církevních poplatků). Až do konce 15. stol. byla pro Liberec nejdůležitější zemská cesta z Prahy do Lužice, po které putovaly jak kupecké karavany, tak vojenské armády.

16. stol.

Na počátku 16. stol. klesl význam původních obchodních cest a došlo ke zvyšování místní řemeslné výroby - především plátenictví a soukenictví, vznikly a rozvíjely se řemeslnické cechy. Textilní průmysl vládl městu několik staletí až do konce 20. stol. Z r. 1542 je dochována první městská kniha se záznamy koupě a prodeje nemovitostí. Liberec získal právo várečné a 11.4.1577 byl povýšen na město s právem užívat městský znak; obě privilegia udělil tehdy císař Rudolf II.

17. - 18. stol.

V 17. stol. bylo město změněno mnoha požáry, hladomorem i nájezdy švédské armády během třicetileté války. Z té doby se dochovaly hrázděné Valdštejnské domky ve Větrné uličce.

V 18. stol. dochází ke vzniku prvních textilních (především soukenických) manufaktur a k největšímu růstu města.

19. stol.

První průmyslová revoluce měla na rozvoj města obrovský vliv. V Liberci vznikaly manufaktury využívající parní kotel, továrny se spřádacími a postřihovacími stroji na jemné a obyčejné sukno a začala zanikat řemeslná textilní malovýroba. K tomuto období se váže nejvýznamnější liberecký rod - rodina průmyslníků Liebigů, která byla známa svou snahou o rozvoj města a dobročinností, s jakou zvelebovala Liberec. (Liebigovy závody prosperovaly až do r. 1948, kdy byly znárodněny a přetransformovány do n.p. Textilana.)

V r. 1857 byl Liberec po Praze druhým největším městem v Čechách. Prosperita a bohatství libereckých Němců se projevil i v prudkém stavebním rozvoji - byla založena Obchodní a živnostenská komora, Severočeské muzeum, postaveno nové městské divadlo, tramvajová trať či nová budova radnice.

20. stol.

Po vzniku Československé republiky r. 1918 do Liberce přišlo množství obyvatel české národnosti, kteří posílili českou menšinu ze 7 % na 15 % před druhou světovou válkou; Češi se začali podílet na správě města. Němci chtěli z Liberce vytvořit své politické a kulturní středisko a prohlásili zde provincii Deutschböhmen, která však byla brzo obsazena československou armádou a zrušena. V r. 1938 začalo vystěhovávání Čechů a Židů a 15.3.1939 zde byla vyhlášena sudetská župa s Libercem jako hlavním městem. Pod vládou Konráda Henleina se sloučily předměstské obce s městem a vznikl „Velký Liberec“.

Po skončení války došlo k podstatné výměně obyvatel - k odsunu, vysídlení či vyhnání Němců, kteří vlastně Liberec

vybudovali, a návratu českých vysídlenců či příchodu nových osídlenců.

V r. 1949 přestal být Liberec statutárním městem a stal se správním centrem Libereckého kraje, v r. 1960 při novém uspořádání krajů se sídlem Severočeského kraje stalo Ústí nad Labem a v Liberci zůstal jen Okresní národní výbor (dále ONV) - touha předstihnout Ústí nad Labem poháněla město až do r. 2000. V 60. letech dochází k rozvoji dalších průmyslových odvětví - výroby plastů (Plastimat - Peguform) a automobilových součástek (Liberecké automobilové závody - dále LIAZ).

2.2. Současnost

Liberec je statutárním městem, který spravuje Magistrát města Liberce v čele s primátorem, 11člennou radou města a 39členným zastupitelstvem. Vratislavice nad Nisou mají svého starostu, radu i zastupitelstvo. Od 1.1.2000 je dle zákona 347/97 Sb., o vyšších územně správních celcích sídlem Krajského úřadu Libereckého kraje, který zahrnuje okresy Liberec, Jablonec nad Nisou, Semily a Česká Lípa. Zároveň zde od doby svého vzniku r. 1991 sídlí česká část Euroregionu Nisa - sdružení českých, polských a německých měst a oblastí tzv. černého trojúhelníku.

Národnostně je obyvatelstvo Liberce rozmanité, jeho struktura je uvedena v tab. č. 1 (str. 12). Počet cizinců žijících v ČR ať už na základě trvalého či dlouhodobého pobytu se během let 2001 - 2006 zvýšil o více než 50%. Jen v r. 2005 činil přírůstek cizinců v městě Liberci 1 021 osob. Významnou se stává skupina rusky hovořících občanů z bývalých republik Sovětského svazu, kteří nepocházejí z Ukrajiny - v Liberci je to především komunita arménská či moldavská.

Tab. 1: Národnostní složení obyvatel města Liberec k 1.3.2001*

Národnost	Národnost - počet osob	Národnost - procentuální zastoupení
česká	92 082	92,92%
slovenská	2 223	2,24%
německá	690	0,7%
polská	442	0,45%
ukrajinská	347	0,35%
vietnamská	184	0,19%
moravská	164	0,17%
ruská	144	0,15%
romská	97	0,1%
slezská	11	0,01%
ostatní	616	0,62%
Celkem	99 102	100,00%

Město je významným kulturním centrem severních Čech, působí zde 4 divadla, 2 kina, Dům kultury, Severočeské muzeum, Oblastní galerie, Malá výstavní síň, mnoho pěveckých sborů (nejznámější Severáček a Ještěd), 2 regionální rádia, několik regionálních TV stanic, množství klubů a v neposlední řadě několik veřejných a množství neveřejných knihoven.

---

* Pozn. Na základě legislativních změn, které se uskutečnily v r. 2000 je v počtu občanů české národnosti zahrnuta velká skupina Slováků, Poláků či Němců žijících v Liberci dlouhodobě před r. 2000, kteří přijali české státní občanství.

3. Vznik a vývoj knihoven a informačních institucí

3.1. Vývoj do roku 1945

Nejstaršími libereckými knihovnami byly půjčovny a čítárny německé. Jednalo se jak o soukromé půjčovny, které patřily Němcům, tak knihovny německých zájmových, kulturních a politických spolků. Úplně nejstarší knihovnou je však knihovna kostelní a později farní. V německém knihovnictví hrála významnou roli rodina průmyslníků Liebigů.

České knihovnictví je spjato se jmény pátera Josefa Bernáta, řídícího učitele Jaroslava Číly a spolkem Česká beseda.

Veřejné knihovny německé byly založeny v r. 1904 (lidová) a 1924 (vědecká) a financovány byly především z darů velkotovárníků i z rozpočtu města; lidová knihovna česká vznikla také r. 1904 a financována byla převážně z rozpočtů českých spolků. Přelomem byl první knihovnický zákon v r. 1919, díky kterému musela české knihovně chtě nechtě začít přispívat i proněmecká liberecká radnice.

Druhá světová válka byla však likvidační jak pro české, tak německé knihovny. Ty české byly zrušeny a jejich fondy zničeny r. 1938, německé knihovny pak v letech 1945-1948, kdy byly buď zlikvidovány nebo transformovány v knihovny české.

Instituce německé

První libereckou knihovnou je knihovna při kostele sv. Kříže, kterou založil r. 1759 liberecký děkan páter Anton Kopsch. Tato knihovna se v nezměněné podobě dochovala dodnes (viz. str. 48). Nebyla však knihovnou veřejnou ve smyslu přístupu pro širokou veřejnost, její činnost byla zaměřena na

vzdělávání mladých duchovních, i když později sloužila jako knihovna farní.

Až do 19. stol. spadají první pokusy o vytvoření veřejnosti přístupných německých soukromých půjčoven knih. Průkopníkem na tomto poli byl Johann Heinrich Wurscherer, který si v r. 1824 podal žádost o povolení zřízení půjčovny knih v Liberci, jeho žádost však byla zamítnuta. Až v r. 1846 byla vybudována první veřejná půjčovna knih, jejím majitelem by knihař August Klöbel a sídlila ve Frýdlantské ul. č. 2. Ve fondu této knihovny byly především „rytířské, raubířské a strašidelné historie“ [Číla, 1930], poplatek za výpůjčku byl jeden krejcar a výpůjční lhůta byla stanovena na jeden týden.

V létě r. 1861 [Carva, 1985b uvádí 1. června; Kříček, 1994 1. července] zahájila provoz další soukromá půjčovna knih, byla umístěna v Moskevské ulici a patřila Ignazi Hauserovi. Fond knihovny tvořilo 2 650 svazků, výpůjční lhůta byla jeden měsíc a poplatek 35 krejcarů za jednu knihu nebo pro zdatné čtenáře 1 zlatý za 6 knih.

V 60.-80. letech 19. stol. došlo ke vzniku mnoha spolků, které měly také čítárny přístupné pro své členy. Jednalo se např. o Arbeiterbildungsverein (Dělnický vzdělávací spolek), Verein Reisender Kaufleute (Spolek obchodních cestujících), Deutscher Sprachverein (Spolek pro německou řeč), Deutscher Gebirgsverein (Spolek německých turistů) či Deutscher Alpenverein (Spolek německých alpinistů). Soukromé půjčovny spolu se spolkovými čítárnami ale nebyly schopny pokrýt poptávku obyvatel po knihách. Proto bylo dne 10.11.1882 na schůzi Reichenberger Lehrerverein (Libereckého učitelského spolku) rozhodnuto o založení Deutsche Volksbibliothek (Německé lidové knihovny); ta byla otevřena dne 2.2.1885 [Carva, 1985b uvádí 8.2.1885]. Její fond se z původních cca 9 000 svazků na konci r. 1885 rozrostl až na cca 11 000 svazků

v r. 1889; jednalo se však stále o spolkovou knihovnu, protože provoz a rozvoj byl zabezpečen učitelským spolkem.

Osud soukromých půjčoven i spolkových knihoven byl zpečetěn v r. 1945, kdy došlo k jejich zániku.

O zřízení první městské veřejné knihovny Stadtbücherei se uvažovalo již v 90. letech 19. stol., návrh na její vznik byl schválen na schůzi městského zastupitelstva dne 27.11.1900. Knihovna byla umístěna nejdříve v prostorách radnice. Finanční prostředky na její činnost byly získány ze sbírek a darů jak od institucí, tak i občanů. Nejvýznamnějším byl dar 20 000 K od Heinricha von Liebiga při otevření knihovny (7.1.1901) a dále 100 000 K, které knihovně odkázal v závěti (r. 1904). Fond knihovny se začal budovat ze svazků Deutsche Volksbibliothek. V r. 1901 bylo k dispozici uživatelům 5 100 svazků, 70 periodik v čítárně a rozsáhlé hudební oddělení. Počet výpůjček se v letech 1905-1937 stabilně pohyboval mezi 63 000-79 000 za rok a počet návštěv od 36 000 do 59 000 ročně. V r. 1909 byla knihovna přemístěna do Moskevské ul. č. 18. V r. 1945 bylo zpracováno cca 15 000 svazků vč. hudebnin. Prostory knihovny byly v květnu r. 1945 využity pro vznikající českou lidovou knihovnu a fond Stadtbücherei se stal jejím základem a tím základem všeobecného oddělení Krajské vědecké knihovny v Liberci (dále KVCLI).

V pořadí druhou (ale pro liberecké knihovnictví významnější) velkou veřejnou knihovnou byla Bücherei der Deutschen in der Tschechoslowakischen Republik (Knihovna Němců v Československé republice). O její vytvoření usilovali sudetští Němci již od r. 1921; Bücherei der Deutschen měla být knihovnou sloužící německé univerzitě v Liberci a zároveň sudetoněmeckou národní knihovnou. Knihovna byla slavnostně otevřena dne 30.7.1924 a byla profilována jako knihovna

vědecká. Sídliila na Sokolovském náměstí a od 4.11.1935 v ulici U Věže. Financování knihovny se provádělo z členských příspěvků Verein Bücherei der Deustchen (Spolku pro knihovnu Němců), který byl pro zakládající členy spolku (např. továrník Theodor Liebig, liberečtí starostové Karl Kostka a dr. Franz Bayer, rektor německé univerzity v Praze prof. dr. Karl Kreibich) 1 000 Kč ročně. Získán byl dobrovolný povinný výtisk německých vydavatelů a nakladatelů v České republice, do fondu bylo včleněno mnoho darů a knih z pozůstalostí (např. prof. Ottokara Webera). Počet knižních svazků činil v r. 1924 20 000, o rok později 45 000 a např. v r. 1937 130 000 kusů. Počet odebíraných periodik dosáhl z 300 titulů v roce vzniku až k 1 200 titulům v r. 1937. Pro vyhledávání byly vytvářeny jmenný a předmětový katalog knih, oborový katalog periodik a několik pomocných katalogů, které evidovaly data o sudetoněmeckých „personálních autoritách“ vč. odkazů na jejich díla. Výpůjčky činily cca od 1 300 v r. 1924, přes 9 000 v r. 1926 až 33 000 r. 1930. Knihovna umožňovala prezenční a absenční výpůjčky, poskytovala rešerše, meziknihovní výpůjční službu (dále MVS) a mezinárodní meziknihovní výpůjční službu (dále MMVS), zároveň vedla metodickou pomocí ostatní knihovny.

Během druhé světové války na rozdíl od Stadtbücherei došlo k jejímu úpadku, fond byl ideologicky přísně orientován na nacismus. Knihovna byla transformována na hlavní knihovnu zřízené sudetoněmecké župy a přejmenována na Bücherei des Gaus Sudetenland (Knihovna župy Sudety). Pozitivem byl povinný výtisk publikací vytištěných na území župy. V r. 1945 byla knihovna převedena pod českou správu a stala se z ní Státní studijní knihovna - základ pozdějšího studijního oddělení KVKLI.

Další velkou německou knihovnou byla např. knihovna Severočeského muzea (viz. str. 51), významným fondem s tematikou hospodářského rozvoje severních Čech v rozsahu

45 000 svazků popsaných v tištěném katalogu disponovala knihovna liberecké Obchodní a živnostenské komory. Zbytky jejích zachráněných publikací převzala v letech 1948 a 1963 KVKLI.

Instituce české

Dějiny českého knihovnictví jsou velmi podobné tomu německému a souvisejí s rozvojem českého národního hnutí v Liberci, významně se však do r. 1945 liší co do rozsahu. Jako první vznikaly spolkové knihovny, při jejichž zrodu hrál velkou roli i náboženský život Čechů. Je nutno poznamenat, že Češi do druhé světové války byli v Liberci národnostní menšinou, ale až do r. 1919 pro ně neexistovala žádná podpora ze strany městských či státních úřadů.

Po příchodu pátera Josefa Bernáta r. 1859 do Liberce došlo k prvnímu kroku v zavedení dostupnosti dokumentů v českém jazyce. Vznikl kostelní fond pro české bohoslužby, z něhož byla pořizována česká periodika (Národní listy aj.) pro věřící. Ti posléze založili spolek Česká beseda, jehož součástí se měla stát i spolková knihovna. Byly uspořádány dva plesy se ziskem 121 zlatých, peněžní sbírka vynesla cca 21 zlatých a v Národních listech byla zveřejněna výzva na zaslání knižních darů. Příspěvek členů spolku činil 20 krejcarů na osobu. Knihovna České besedy byla otevřena 10.5.1863 v bytě pátera Bernáta v Kostelní ulici; ten byl také jmenován knihovníkem. Při založení bylo ve fondu cca 140 knih a kupováno bylo 6 periodik (Brejle, Hlas, Humoristické listy, Lumír, Národní listy a Reforma). Po r. 1867 byl fond mnohokrát přestěhován. Stále narůstal jak díky darům, tak nákupům z financí spolku. R. 1880 byl majetek České besedy rozprodán na uhrazení dluhů, knihovna (s cca 1 000 svazky) však tomuto osudu unikla.

V 80. letech 19. stol. došlo ke vzniku dalších spolkových knihoven - spolků Barák, Dobročín, Slovan, Sokol, Národní jednota severočeská, Mírutil a Spolku vysloužilců.

„Výběr knih byl ve všech knihovnách skoro týž, do mnohých se dostaly bezcenné spisy, ba i otravné krváky“, píše v r. 1930 řídící učitel Jaroslav Číla ve sborníku Okresního osvětového sboru Prvních deset let 1920-1930. Proto bylo dne 26.4.1904 na schůzi s přednáškou učitele Číly „Co máme čísti a kterak se máme v našich poměrech vzdělávati“ rozhodnuto o sloučení všech spolkových knihoven a vzniku Lidové české knihovny v domě České besedy. Došlo ke spojení a vytrídění fondů (zachováno bylo 3 037 svazků), vytvoření soupisu knih a tištěných seznamů pro čtenáře. V čítárně bylo k dispozici až 70 českých periodik. Knihovna dokonce půjčovala i poštou do libereckého okolí. Doplnování bylo až do r. 1919 financováno z příspěvků jednotlivých spolků a darů. S přijetím prvního knihovnického zákona začala knihovně přispívat liberecká městská rada. V r. 1922 se knihovna přestěhovala do Blažkovy ul. č. 6, kde fungovala až do r. 1938. Evidováno bylo cca 300-450 čtenářů, ve fondu bylo 5 200-6 300 svazků a počet výpůjček se v letech 1923-1929 pohyboval mezi 8-11 000.

R. 1938 znamenal konec českých knihoven, které byly zrušeny a většina knih zničena. Po podpisu mnichovské dohody byl fond knihovny přemístěn do Turnova, kde vzhledem k nevhodnému uskladnění na děravé půdě byla většina dokumentů zničena. Knihy, které se podařilo zachránit, převzal po skončení druhé světové války Státní okresní archiv Liberec (dále SokA).

3.2. Vývoj v letech 1945 - 1989

Libereckým paradoxem je, že se ve městě po druhé světové válce nedochovala žádná česká knihovna a české veřejné knihovnictví bylo tedy vytvářeno z jediných dvou zachráněných Němci a pro Němce budovaných knihoven - Stadtbücherei v Moskevské ul. č. 18 a Bücherei der Deutschen v ul. U Věže č. 9.

Stadtbücherei byla přejmenována na Českou lidovou knihovnu a už v červnu r. 1945 zahájila provoz čítárny s cca 60 volně přístupnými periodiky. Ve fondu zůstalo přibl. 15 000 svazků knih v němčině a 500 knih v češtině (získaných většinou z darů). Výpůjčné bylo stanoveno na 50 hal. za knihu. Díky státnímu daru českých knih se jejich fond rozrostl na 3 000 knihovních jednotek. Výjimečným v poválečné době byl dochovaný fond hudebnin; beletrie byla v pěti světových jazycích (v němčině, angličtině, ruštině, francouzštině a italštině). Zároveň začala z obecních knihoven okolních vesnic vznikat síť poboček lidové knihovny. V r. 1948 nad knihovnou převzal patronát tehdejší ministr informací a osvěty Václav Kopecký, jehož jméno se v názvu knihovny objevovalo až do r. 1990. Václav Kopecký finančně přispěl z rozpočtu ministerstva na nákup knih. V r. 1951 se statut knihovny z městské změnil na okresní a krajskou knihovnu.

Pro vyhledávání byly vytvářeny katalogy dle jednotlivých druhů literatury, vydávány tištěné abecední seznamy literatury, seznamy knih z poboček, systematicky tříděný soupis odborných publikací a seznamy novinek.

V r. 1951 byly do fondu převedeny všechny dokumenty z hudebního oddělení bývalé Bücherei der Deutschen. Téhož roku byl volný výběr v dětském oddělení uspořádán podle věku

uživatelů a literárních druhů. Konaly se pravidelné besedy se spisovateli (Marií Pujmanovou, Konstantinem Bieblem atd.) a čtenáři na témata populární v dané době - O horníku v literatuře, Lenin a Stalin v literatuře či Příběhy stachanovců. Provozován byl bibliobus se 7 000 svazky. Fond činil 50 301 knih, 131 periodik, 942 gramofonových desek; evidováno bylo 5 234 uživatelů a počet výpůjček dosáhl čísla 173 383. Do sítě knihovny patřilo sedm poboček - Františkov, Harcov, Pavlovice, Rochlice, Ruprechtice, Růžodol a také nemocnice.

V r. 1957 bylo k excerpováno již 250 periodik, k dispozici bylo 115 374 knihy, využívalo je 6 413 registrovaných čtenářů. Počet poboček se zvýšil o tři - Horní Hanychov, Karlínky a Kateřinky.

Název Bücherei der Deutschen byl v r. 1945 změněn na Státní studijní knihovnu. V jejím fondu bylo zachováno cca 185 000 svazků, které se dále rozrůstaly o konfiskáty z veřejných i soukromých německých knihoven. Při jejich třídění „dokonce vypomáhalo několik německých občanů, kteří byli pro tento účel uvolněni z tábora, kde čekali na odsun do Německa“ [Kříček, 1994, str. 26].

Obrovský význam mělo v r. 1947 udělené právo povinného výtisku na periodika i neperiodické publikace. V dalším roce byla získána část knihovny zaniklé Obchodní a živnostenské komory. V r. 1954 se začal budovat fond patentů a norem, jejichž základem byl dar a pak povinný výtisk. Téhož roku však došlo v knihovně k velkému požáru, který zničil celý tehdejší fond - cca 250 000 svazků. Po požáru byl zbytek zachráněných dokumentů uskladněn v Severočeském muzeu a až v r. 1956 začala knihovna opět pracovat - v nových prostorách na nám. dr. Edvarda Beneše č. 23.

Konec 60. let a 70. léta 20. stol. byla ve znamení velkých byrokratických změn. Od 1.11.1958 došlo ke sloučení lidové a vědecké knihovny, které však proběhlo jen formálně, a ke změně názvu na Knihovnu Václava Kopeckého. Správcem se stal Městský národní výbor v Liberci, posléze Okresní národní výbor v Liberci (a k názvu instituce přibylo Okresní lidová), po něm Krajský národní výbor v Ústí nad Labem a opět ONV v Liberci; došlo ke třem dalším změnám názvu. Po devíti letech se podařilo sloučit obě části i fyzicky a od r. 1969 až do r. 2001 sídlila knihovna na nám. dr. Edvarda Beneše. V r. 1970 přibylo do knihovny 30 000 svazků z pozůstalosti knihkupce a nakladatele Johanna Moellera, které obohatily fond germanik z Českých zemí.

Roky do sametové revoluce nepřinesly žádné významné změny, knihovna fungovala bez velkých otřesů a vývoj spočíval především v růstu statistických ukazatelů. K zásadní proměně bylo nakročeno až v r. 1990, kdy se ředitelkou stala Mgr. Věra Vohlídalová, jejímž hlavním cílem bylo přestěhovat z již nevyhovujících a stísněných prostor knihovnu do nové budovy.

Novinkou byl také pokus o zpracování dokumentů do počítačovýchází v r. 1991, ale až r. 1996 došlo k nákupu aktuálně využívaného knihovnického systému Rapid Library společnosti Cosmotron Systems Ltd.

Po r. 1945 začalo v Liberci vznikat velké množství závodních knihoven Revolučního odborového hnutí (dále ROH), obnovovány a zakládány byly školní knihovny žákovské a učitelské.

Většina podnikových knihoven byla založena kolem r. 1950, jen 12 knihoven již v prvních letech po válce. V r. 1964 bylo na území Liberce 120 knihoven ROH, z nichž 54 mělo fond větší než 500 svazků. Pouze 61 podniků ze 181 tehdy evidovaných nemělo závodní knihovnu. Souhrnný fond knihoven ROH dosáhl

69 835 publikací. Tyto knihovny však nepracovaly na profesionální knihovnické úrovni. Nevedly statistické údaje, neexistovaly či nepracovaly v nich knihovní rady ani honorovaní knihovníci, jen jedna knihovna vedla úbytkový seznam a 14 knihoven vytvářelo neúplné přírůstkové seznamy.

Fondy těchto knihoven tvořila beletrie, vědecká literatura a odborná periodika se pro malý zájem nedoplňovala. Neexistovala žádná forma spolupráce (kromě knihoven Státní spořitelny a Severočeských pekáren, které sídlili ve stejné budově, a tak spořitelna půjčovala knihy i zaměstnancům pekáren). Dokumenty neměly signatury a stavěny ve volném výběru byly podle přírůstkových čísel. Pouze ve 12 knihovnách byly pro vyhledávání vytvářeny abecední seznamy dle autorů a devět knihoven mělo lístkový jmenný katalog. Výjimku tvořil závod Textilana 01 (viz. str. 80), kde byl k dispozici i seznam dle názvů knih.

Další sítí byla soustava středisek VTEI, do které patřilo 22 technických závodních knihoven. Největší z nich byla knihovna Plastimatu (viz. str. 78) s 11 450 svazky, dále Textilany (se 2 680 svazky) a LIAZu Hanychov (s 1 810 svazky). Pouze v těchto třech knihovnách byli zaměstnání profesionální informační pracovníci. Souhrnný fond středisek vědeckých, technických a ekonomických informací (dále VTEI) přesahoval 34 000 svazků odborné literatury.

Školní knihovny (žákovské a učitelské) byly v r. 1964 na všech školách v Liberci. K dispozici v nich byla beletrie, literatura naučná jen zřídka. Vytvářeny byly jak přírůstkové seznamy, tak jmenné katalogy a ke stavění bylo využíváno desetinné třídění.

3.3. Vývoj po roce 1989

Po sametové revoluci došlo k významným změnám především ve fungování středisek VTEI a knihoven ROH. Síť VTEI se rozpadla a většina středisek byla nenávratně zrušena. V Liberci se z 22 evidovaných středisek VTEI (v r. 1964) zachovala jen dvě - ve Výzkumném ústavu textilních strojů Liberec (dále VÚTS, viz. str. 73) a v Libereckém Energomontu (viz str. 77). Pouze knihovna VÚTS se nadále rozvíjí a nebyla ani významně změněna struktura služeb střediska. Fond střediska v Energomontu sice existuje, ale už není doplňován a nejsou poskytovány žádné služby. Ostatních 20 knihoven v podnicích se v letech 1989-2000 rušilo, největší středisko (Plastimat) zaniklo v letech 1992-1993. Odborné fondy byly vytrženy, literatura s aktuálními informacemi byla převedena do příručních knihoven jednotlivých specializovaných zaměstnanců v podnicích a zastaralé dokumenty byly zlikvidovány.

Závodní knihovny vzhledem k další existenci odborů v jednotlivých firmách odolávaly lépe a déle, ovšem z více než stovky v r. 1964 se do současnosti zachovaly také jen dvě - v Plastimatu (nyní Cadence Innovation, viz str. 78) a Litesu (viz str. 75). Knihovna Cadence Innovation však od konce r. 2006 nemá knihovníka a spěje ke svému zániku. Financování knihovny Litesu bylo zastaveno r. 2003 a i nad ní je rozhodováno vzhledem k transformaci podniku o jejím zrušení. Fondy knihoven ROH byly většinou rozebrány jednotlivými odboráři či zaměstnanci podniků, u firem zaniklých v konkurzu byly knihy prodávány za symbolické částky 1-10 Kč.

Boom však zažívají knihovny spolkové, které často čerpají finance na doplňování literatury z darů a grantů a těží tak z velké podpory a popularity nevládních neziskových organizací

(dále NNO). Tím se struktura knihoven začíná podobat té před druhou světovou válkou, kdy vedle sebe existovaly velká městská a velká vědecká knihovna, pár specializovaných institucí a větší množství menších knihoven jednotlivých spolků. Spolkové knihovny často nepracují na profesionální knihovnické bázi a nevyužívají knihovnických postupů a systémů, shromažďují a zpřístupňují však šedou literaturu, kterou tradiční kamenné knihovny jako KVCLI či Univerzitní knihovna Technické univerzity v Liberci (dále UKN TUL) nenakupují. Ze sedmi knihoven spolkového typu jsou čtyři zaměřené na národnostní a další menšiny v Liberci (Alliance Française, Svaz Němců, Židovská obec a Sjednocená organizace nevidomých a slabozrakých - dále SONS). Na důležitosti získávají také knihovny kulturních institucí - Oblastní galerie, Severočeského muzea či Národního památkového ústavu (dále NPÚ). Vedoucí roli však stále mají knihovny městské, univerzitní a velké specializované - Krajská vědecká knihovna v Liberci, Univerzitní knihovna Technické univerzity v Liberci a knihovna Nemocnice Liberec.

4. Knihovny a informační instituce

4.1. Knihovny městské

Krajská vědecká knihovna v Liberci

Krajská vědecká knihovna v Liberci je veřejnou knihovnou města Liberce, plní funkci univerzální vědecké, městské a krajské regionální knihovny. Je příspěvkovou organizací Krajského úřadu Libereckého kraje.

KVKLI vznikla dne 1.11.1958 sloučením Krajské lidové knihovny Václava Kopeckého a Státní studijní knihovny, patřila postupně pod správu Městského národního výboru v Liberci, Okresního národního výboru v Liberci, Krajského národního výboru v Ústí nad Labem, opět Okresního národního výboru v Liberci, Ministerstva kultury České republiky a Krajského úřadu Libereckého kraje.

Z bohatých dějin KVKLI jsou nejdůležitější roky 1990, kdy se její ředitelkou stala Mgr. Věra Vohlídalová, a 2001, během kterého se KVKLI přestěhovala a byl zahájen provoz v nové budově - Stavbě smíření (viz příl. 8).

Fond knihovny tvoří beletrie, populárně vědecká a naučná literatura, odborná literatura zaměřena na sklářství a textilní průmysl a regionální dokumenty rozšířené o oblast česko-německých vztahů, celkem více než 1 milion dokumentů. Z toho 230 000 je vystaveno ve volném výběru. K dispozici jsou především knihy, noviny a časopisy, dále hudebniny, gramofonové desky, CD, magnetofonové kazety, mapy, normy, patenty, videokazety a CD-ROMy. Většina dokumentů je v jazyce českém. K významně zastoupeným patří jazyky německý, anglický a slovenský. Knihovna vlastní dokumenty v bulharštině,

dánštině, finštině, francouzštině, hebrejštině, holandštině, italštině, latině, maďarštině, norštině, polštině, portugalštině, romštině, ruštině, rumunštině, řečtině, slovinštině, srbochorvatštině, španělštině, švédštině a ukrajinštině. Cizojazyčná beletrie je v jazycích: angličtina, maďarština, němčina, francouzština, italština, ruština a slovenština.

Součástí knihovny je 7 speciálních fondů:

- fond germanik z českých zemí
- fond starých a vzácných tisků
- knihovna rakouské literatury
- Britské centrum
- fond dokumentů o Evropské unii
- fond regionální literatury
- partnerská knihovna Goethe-Institutu Praha

Fond germanik z českých zemí (nepřesně nazývaný fond sudetik) navazuje na existenci Bücherei der Deutschen. Do fondu jsou zahrnuty publikace pojednávající o Němcích v Čechách, na Moravě a ve Slezsku; napsané německým autorem, který se zde narodil nebo žil; vydané v českých zemích do r. 1946 a vztahující se k předchozím bodům; vydané německými nakladateli do r. 1945 v českých zemích. Celkově fond sestává z cca 15 000 svazků.

Fond starých a vzácných tisků obsahuje prvotisky, staré tisky a jedinečné knihy vydané v 19. stol. Tento fond je využíván Katedrou dějepisu TUL v rámci výuky.

Knihovna rakouské literatury, tzv. fond austriak, je zaměřen na prezentaci společenského a politického systému, kultury a vlastivědy Rakouska, tento fond vznikl r. 1992 za podpory rakouského velvyslanectví a rakouského Spolkového ministerstva zahraničních věcí. To vybavuje na vlastní náklady

knihovnu dokumenty - beletrií, literaturou pro děti a mládež, naučnou literaturou, učebnicemi, zvukovými a audiovizuálními dokumenty. Fond tvoří celkem cca 4 500 dokumentů, 18 periodik, audiokazety a přibl. 40 videokazet, převážně v německém jazyce.

V r. 2002 vzniklo Britské centrum, zpřístupňující beletrii, literaturu pro děti a mládež (především současných britských autorů), naučnou literaturu, zvukové a audiovizuální dokumenty a angličtině a učebnice anglického jazyka. Tento fond má za úkol seznámit širokou veřejnost s britskou kulturou, školstvím a životem současné Velké Británie. Britské centrum pracuje pod záštitou The British Council, která poskytuje finanční prostředky na nákup nových dokumentů. Fond zahrnuje cca 500 dokumentů.

Dále se buduje fond dokumentů o Evropské unii ve spolupráci s Euro Info Centrem při Agentuře regionálního rozvoje a Regionálním evropským informačním střediskem Liberec. Fond zahrnuje cca 400 dokumentů.

V knihovně je k dispozici fond regionální literatury, z něhož je ve volném výběru vystaveno cca 2 tisíce knih.

Od r. 2001 je KVKLI partnerskou knihovnou Goethe-Institutu v Praze; ten spolu s centrálou v Mnichově financuje nákup beletrie a odborné literatury v německém jazyce. Jedná se jak o díla německých autorů, tak i překlady světových literátů do němčiny, mapy a periodika trvale zapůjčené do knihovny (cca 910 knih, 16 CD, 6 CD-ROMů, 5 videokazet a 5 periodik).

KVKLI měla až do r. 1995 právo povinného výtisku. Od r. 1995 dostává jen regionální povinný výtisk na neperiodické publikace (tzv. vydavatelů z okresů Česká Lípa, Jablonec nad Nisou a Liberec) a povinný výtisk periodik (z celé České republiky). Více než 40 % dokumentů je do knihovny darováno různými institucemi, jednotlivci a nakladatelstvími. Výměna

dokumentů mezi knihovnou a jinými institucemi se neprovádí. Ostatní dokumenty se získávají koupí. Roční přírůstek se pohybuje okolo 20 tisíc svazků.

Dokumenty jsou od r. 1996 zpracovávány v knihovním systému Rapid Library (resp. Advanced Rapid Library). Pro vyhledávání jsou k dispozici online public access catalog (dále OPAC) a množství lístkových katalogů. V OPACu jsou dostupné báze knih, zvukových dokumentů, hudebnin a map; germanik; článků; seriálů. Záznamy knih jsou v systému od 80. let, starší záznamy pouze výběrově. V bázi jsou záznamy všech zvukových dokumentů, hudebnin a map a všech dokumentů ve fondu germanik. K dispozici jsou tyto lístkové katalogy:

- služební jmenný - beletrie (příjmení autora, příp. název)
- systematický - populárně naučná literatura (Mezinárodní desetinné třídění - dále MDT)
- tématický - beletrie (žánr beletrie)
- cizojazyčný jmenný - cizojazyčná beletrie kromě fondu Rakouské knihovny (příjmení autora, příp. název)
- předmětový - naučná literatura (předmětová hesla)
- jmenný - naučná literatura (příjmení autora, příp. název)
- novin a časopisů (název periodika)
- systematický hudebnin (MDT)
- jmenný hudebnin (příjmení autora, příp. název)

Katalog novin a časopisů byl uzavřen r. 1992, všechny ostatní katalogy byly uzavřeny r. 2000.

Volný výběr KVCLI je uspořádán dle typů dokumentů ve čtyřech odděleních - hudebním (vystavuje hudebniny a CD v tématickém uspořádání a zpřístupňuje gramofonové desky a magnetofonové kazety - celkem cca 18 000 hudebnin a 8 000 zvukových nosičů), dětském (dětská krásná a populárně naučná literatura - cca 25 000 svazků a periodika, 3 počítače

s přístupem na Internet pro uživatele do 15 let), studijním (volný výběr vědecké a odborné literatury řazen dle MDT, periodika dle názvu, mapy, patenty a normy) a všeobecném (volný výběr beletrie a populárně naučné literatury vč. cizojazyčné řazen tématicky resp. dle MDT).

Tab. 2: Statistické údaje KVCLI z let 2003-2006

Rok	Výdaje na fond / Kč	Přírůstek	Počet výpůjček	Počet návštěv	Uživatelé
2006*	2 369 086	23 167	681 764	314 113	18 862
2005	3 120 729	23 907	537 892	365 694	20 883
2004	2 930 784	24 175	590 616	305 957	19 808
2003	3 383 217	24 514	523 531	274 775	17 655

* Údaje jsou uváděny bez dat z poboček. U údajů za r. 2006 se jedná o neoficiální data, výroční zpráva za r. 2006 nebyla v době psaní práce schválena.

Knihovna poskytuje absenční výpůjční služby jak dokumentů z volného výběru, tak ze skladu. Pouze malá část fondu je určena k prezenčnímu studiu. Základní výpůjční lhůta je 1 měsíc, v hudebním oddělení 1 týden. Zapůjčení CD, desek nebo magnetofonových kazet je zpoplatněno, ostatní výpůjčky jsou zdarma. Prodloužení výpůjček lze provést prostřednictvím Čtenářského konta na Internetu. Knihovna umožňuje rezervovat dokumenty, které jsou půjčeny jiným zájemcem, rezervace je zpoplatněna. Návštěvník KVCLI může využít reprografických zařízení (s obsluhou či samoobslužných) ke zhotovení kopií pro vlastní potřebu, zhotovování barevných kopií je povoleno pouze z dokumentů z fondu knihovny. Reprografické služby jsou placeny. Pro kopírování na samoobslužných kopírkách je nutné aktivní Finanční konto, při kopírování se používá jen

čtenářský průkaz. K dispozici je také jedna kopírka na mince. Meziknihovní výpůjční služba je realizována pouze mezi knihovnami. MVS je zdarma, mezinárodní MVS je zpoplatněna. On-line žádanka pro požadavek uživatele na knihu z jiných knihoven není k dispozici, pro požadavek jiné knihovny na dokument z fondu KVCLI ano; žádat lze i o CD-ROMy z fondu KVCLI.

Knihovna zpracovává rešerše na základě objednávky (písemné či elektronické), v níž je přesně vymezeno téma rešerše, druh, jazyk a časové rozmezí požadovaných informačních pramenů (placeno). Uživatel má možnost specifikovat svůj požadavek na informace pro adresní novinkovou službu a dle zvláštního režimu si nechat zasílat pravidelné informace o novinkách v oboru (placeno).

K dispozici je v KVCLI 19 stanic s veřejným přístupem k Internetu, využití je pro registrované čtenáře zdarma (s časovým omezením), pro zájemce mimo KVCLI je služba placená.

Knihovna poskytuje také za úplatu cirkulační službu periodik cca 10 podnikům.

KVCLI zpřístupňuje tyto databáze: Články ze severočeského tisku, TAM-TAM, ASPI, Česká národní bibliografie, EBSCO, OCLC Firstsearch a Infobanka ČTK.

Uživateli KVCLI jsou všechny kategorie osob vč. dětí a cizích státních příslušníků (ti při registraci skládají kauci ve výši 1 500,- Kč, která se vrací při ukončení registrace), uživatelem se může stát i právnická osoba. Zároveň lze zmocnit jinou osobu k realizaci výpůjček, pokud uživatel sám nemůže knihovnu pravidelně navštěvovat (např. ze zdravotních důvodů). Při registraci získávají čtenářský průkaz, za jehož vystavení a obnovení se platí roční poplatek.

KVCLI provozuje sedm poboček - Kunratická, Radčice, Ruprechtice, Machnín, Králův Háj, Pilínkov a Vesec.

Knihovna v rámci svého metodického centra organizuje vzdělávací akce pro pracovníky knihoven a informačních pracovišť celého Libereckého kraje a ve spolupráci s městskými knihovnami v České Lípě, Jablonci nad Nisou a Semilech zajišťuje výkon regionálních služeb.

Knihovna městského obvodu Liberec - Vratislavice nad Nisou

Knihovna ve Vratislavicích byla založena v 60. letech 20. stol., navazovala svojí činností na dobrovolnou knihovnu Československého svazu žen. Od r. 1963 působila v budově základní školy jako místní lidová knihovna Vratislavic nad Nisou, v r. 1976 byla s ohledem na rozšíření Liberce převedena na úroveň pobočky nynější Krajské vědecké knihovny Liberec.

Od 1.7.2003 je knihovna opět městskou knihovnou Vratislavic, Městský úřad Vratislavice a Krajská vědecká knihovna v Liberci zároveň spolu uzavřely smlouvu o metodické pomoci (viz příl. 9, 10). Veškerý provoz knihovny je financován Úřadem městského obvodu Vratislavice nad Nisou, v rozpočtu městského obvodu pro r. 2007 je pro knihovnu navržena celková částka 513 000 Kč, z toho na akvizici a na programové vybavení je vyčleněno po 100 000 Kč, na stroje a zařízení 45 000 Kč a na kulturní činnost v knihovně 43 000 Kč.

Ve fondu knihovny je cca 13 000 knih a 32 titulů periodik, vše ve volném výběru. Fond je v jazyce českém, z 20.-21. stol. 50% fondu tvoří beletrie, která je tříděna v tématicko-jmenném uspořádání. Odborná literatura je řazena podle notace MDT. (Součástí fondu až do r. 2003 byl také zapůjčený fond Krajské vědecké knihovny v Liberci, který je určen k cirkulaci na pobočkách KVCLI.)

Fond je doplňován centrálním nákupem KVCLI na základě požadavků knihovníka schválených Městským úřadem Vratislavic.

Přírůstek se pohybuje od 400 do 500 exemplářů za rok. Zároveň významnou část fondu tvoří pravidelné dary z KVCLI, které se pohybují okolo 2 000 svazků ročně.

Pro evidenci fondu je veden dříve ručně psaný a nyní tištěný přírůstkový seznam. K dispozici je také jmenný lístkový katalog, ten však již není doplňován a využíván. Fond knihovny byl do července r. 2003 zpracováván v knihovním systému Rapid Library, do databáze bylo vloženo 7 140 knihovních jednotek (dále KJ). Po změně statutu knihovny byl zakoupen systém Lanix, do něhož se začaly brigádnicky zpracovávat dokumenty v létě r. 2003 a v r. 2005 byl vložen do systému veškerý fond knihovny. V r. 2006 bylo rozhodnuto o změně knihovního systému na Clavius, přechod by měl proběhnout v tomto roce.

Knihovnu navštěvuje 259 registrovaných čtenářů - 113 dětí do 15 let a 146 dospělých vč. důchodců. Dětské čtenáři mohou k návštěvám knihovny využívat velké přestávky v dopoledním vyučování.

Knihovna umožňuje absenční výpůjčky s výpůjční lhůtou 1 měsíc, kopírování dokumentů a poskytuje meziknihovní výpůjční službu. K pouze prezenčnímu studiu je určeno cca 1 000 publikací. Evidence výpůjčního protokolu je plně automatizována. Další odborné služby - MMVS a rešerše - jsou předávány k vyřízení do KVCLI. V knihovně je k dispozici pět počítačů s tiskárnou a skenerem pro uživatele z řad žáků ZŠ s přístupem na Internet i pro veřejnost.*

Knihovna má od prosince 2006 vlastní webovou prezentaci.

---

* Z toho jeden osobní počítač byl získán v r. 2005 v rámci projektu Internetizace knihoven v Libereckém kraji. Projekt byl ze 75% hrazen ze Strukturálních fondů ERDF, 10% byla dotace státního rozpočtu a 15% dotace z rozpočtu Libereckého kraje.

Tab. 3: Statistické údaje knihovny ve Vratislavicích z let 1990-2006

Rok	Výdaje na nákup	Přírůstek fondu - nákup	Přírůstek fondu - dar	Návštěvy	Výpůjčky
2006	99 918	491	1 859	3 460	10 193
2005	88 160	451	1 758	2 431	9 310
2004**	100 649	551	2 362	833	2 204

** - údaje za období od 1.9.2003 do 31.12.2004

Rok	KJ z fondu KVCLI	Přírůstek fondu KVCLI	Uživatelé	Návštěvy	Výpůjčky
2003*	14 589	304	130	2 808	7 899
2002	13 982	548	328	4 256	13 713
2001	13 434	559	503	8 779	20 457
2000	13 448	635	563	10 094	23 888
1999	12 240	447	420	9 622	25 717
1998	11 793	288	534	9 219	16 419
1997	11 595	575	500	10 625	16 706
1996	11 020	432	535	9 422	19 031
1995	10 588	472	431	3 374	14 445
1994	10 507	511	369	3 493	15 470
1993	11 111	279	490	4 751	16 666
1992	10 832	356	544	4 650	18 090
1991	10 476	323	471	3 502	14 918
1990	10 153				

* - stav k 30.6.2003

V knihovně se velice často pořádají kulturní akce - výstavy, exkurze či besedy. V neformálních prostorách knihovny probíhá běžná výuka. K 1.11.2006 byl také založen knihovní kroužek při družině ZŠ Vratislavice.

Problémem knihovny je stálý nedostatek prostor vzhledem k velikosti fondu. V r. 2002 bylo ze strany KVCLI navrhováno zřízení skladu v části knihovny, tento úmysl však nebyl realizován. Vzhledem k částečně zastaralému a opotřebovanému fondu bude možno tuto situaci vyřešit vyřazováním a odpisy exemplářů.

4.2. Knihovny školní

V Liberci působí jedna univerzita, 10 střední škol, 3 školy zvláštní a kolem 25 škol základních. Všechny tyto školské instituce mají vlastní knihovny. Navíc zde působila také knihovna Pedagogického centra Liberec, která však v současnosti nefunguje (viz str. 46). Veřejné knihovny existují dvě - UKN TUL (včetně knihovny FUA TUL a mediatéky) a knihovna Střední zdravotnické školy a Vyšší odborné zdravotnické školy (dále SZŠ a VOZdŠ, viz str. 44).

Univerzitní knihovna Technické univerzity v Liberci

Technická univerzita v Liberci byla založena jako Vysoká škola strojní r. 1953. V r. 1960 se rozrostla o fakultu textilní a po r. 1989 přibýly fakulty pedagogická, hospodářská, mechatroniky a umění a architektury.

Knihovna TUL vznikla koncem r. 1953; je veřejnou knihovnou a univerzitní knihovnou pro Technickou univerzitu v Liberci. Její postavení a působnost upravují vnitřní předpisy TUL a

zákon č. 257/2001 Sb., o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb (Knihovní zákon).

Fond knihovny je zaměřen na strojírenské, textilní a pedagogické obory, roboty a manipulátory, ekonomické obory, výpočetní techniku, mechatroniku, výuku jazyků a nejnověji zdravotnictví a ošetrovatelství. Krásná literatura je pouze doplňkovým fondem pro výuku cizích jazyků.

Knihovna má ve svém fondu cca 160 000 informačních pramenů, z toho 45 500 ve volném výběru. Fond knihovny tvoří především knihy, noviny a časopisy (262 titulů, z toho polovina zahraničních). Velká část fondu sestává z bakalářských, diplomových, disertačních a habilitačních prací (cca 18 000 svazků). K dispozici je cca 1 100 magnetofonových kazet, 240 videokazet, 150 kompaktních disků a 400 CD-ROMů. Většina dokumentů je v jazyce českém, k významně zastoupeným patří jazyky anglický, německý, ruský a francouzský. Cizojazyčná beletrie je v angličtině, němčině a francouzštině. Knihovna nemá právo povinného výtisku, většinu dokumentů získává koupí. Pro nákup mají jednotlivé fakulty přiděleny virtuální účty (viz. příl. 12); návrh na nákup podávají vždy zaměstnanci univerzity a musí být potvrzen tajemníkem fakulty. Roční přírůstek se pohybuje kolem 5 000 svazků. Cca 15% dokumentů je do knihovny darováno různými institucemi a jednotlivci z univerzity (především diplomové a další práce). Dary od jednotlivců knihovna získává pouze výjimečně. Výměna dokumentů mezi knihovnou a jinými institucemi se neprovádí.

V knihovně existuje šest nezávislých dílčích fondů umístěných do jednoho sálu.

Obecná studovna je určena k prezenčnímu studiu, je v ní vystavena v tématicky řazeném volném výběru nejdůležitější část fondu. Obsahuje cca 8 200 dokumentů v 90 odděleních.

Počítačová literatura navazuje na obecnou studovnu, má své tématické řazení a dokumenty v ní jsou určeny také pouze k prezenčnímu studiu. Je v ní asi 600 KJ v 15 odděleních.

V knihovně existují tři jazykové sekce - německá, anglická a francouzská, které jsou zaměřeny na výuku jazyků a přípravu budoucích pedagogů. V jejich fondech je literatura odborná a cizojazyčná beletrie, dokumenty jsou vystaveny v tématicky uspořádaných odděleních (pro každou sekci jiném).

Německá knihovna vznikla v r. 1994, jejím základem se stal dar nadace Hermann-Niermann-Stiftung Düsseldorf. Její fond tvoří cca 7 500 odborných knih, 2 500 svazků beletrie, 300 magnetofonových kazet a 120 videokazet v asi 120 odděleních.

Francouzská sekce byla založena r. 1994, jejím základem se staly dary Francouzského velvyslanectví v ČR a Francouzského institutu v Praze. Její fond sestává z cca 1 000 odborných knih, 2 000 svazků krásné literatury, 8 titulů periodik, 100 magnetofonových kazet a 20 videokazet rozdělených do 20 oddělení.

Anglická knihovna byla vytvořena ve stejném roce jako sekce předchozí, a to z fondu knihovny Katedry anglického jazyka Pedagogické fakulty TUL, který byl doplněn dary především The British Council a mnoha nadací. Její fond tvoří cca 8 000 odborných knih, 2 000 svazků krásné literatury, 600 magnetofonových kazet a 50 videokazet v 58 odděleních.

Od r. 2006 se buduje volný výběr, do kterého jsou zařazovány dokumenty určené k absenčním výpůjčkám. I tento fond má své speciální tématické řazení se 46 odděleními, v současnosti je v něm zařazeno cca 640 titulů - především skript.

Ve studovně jsou v abecedně řazeném volném výběru vystavena poslední čísla odebíraných periodik a k dispozici je vždy aktuální ročník uložený v boxech.

Dokumenty se od r. 2003 zpracovávají v knihovním systému Daimon firmy Sefira s.r.o., kterým byl nahrazen předchozí systém Automatizovaná knihovna z produkce Českého vysokého učení technického. Pro vyhledávání slouží od r. 2003 OPAC Daimonu, předtím byly informace o dokumentech dostupné pomocí protokolu telnet. V katalogu jsou záznamy knih do r. 1963 a od r. 1979 a průběžně se doplňují chybějící dokumenty, periodika od r. 1996, závěrečné práce od r. 1990 a záznamy všech neknižních dokumentů. V OPACu je uživatelům k dispozici možnost rezervovat vybrané dokumenty, rezervace však nejsou využívány a jejich funkčnost je v knihovně problematická.* Dále jsou v knihovně k dispozici tyto lístkové katalogy:

- jmenný - záznamy celého knižního fondu (podle jmen autorů a názvu)
- předmětový - záznamy do r. 1995 (předmětová hesla)
- časopisů - záznamy periodik (podle názvu)
- bakalářských, diplomových, disertačních a habilitačních prací - záznamy těchto prací (podle fakulty, roku)
- sbírky zákonů - záznamy zákonů a vyhlášek Sbírkou zákonů od r. 1991 (rotované záznamy)
- katalogy dokumentů v jednotlivých odděleních - tématické a jmenné

Uživatelé mohou využít všech základních služeb - výpůjček, MVS, MMVS, rešerší a adresného rozšiřování informací (dále DDS). MVS, MMVS, rešerše a DDS jsou zpoplatněny. MVS a MMVS se provádějí pouze pro studenty a zaměstnance univerzity. Výpůjční doba dokumentů je dva měsíce (skripta), jeden měsíc (knihy a periodika) a jeden týden (neknižní typy dokumentů a část odborné literatury v anglické sekci). Pro půjčování a

---

* Po rezervování dokumentu se výpůjční službě objeví na obrazovce poznámka o rezervaci; pokud ji služba uzavře, nelze opětovně zjistit, kdo si dotyčný dokument rezervoval.

vracení dokumentů lze využít jedno samoobslužné výpůjční zařízení selfcheck, se kterým však uživatelé mnoho nepracují. K dispozici je 58 osobních počítačů, tiskárna a tři černobílé samoobslužné kopírky, vše pouze pro studenty a zaměstnance TUL. Prostor počítačů je snímán kamerou a obraz je promítán na internetových stránkách knihovny. DDS je prováděno v rámci služeb Virtuální polytechnické knihovny.

Tab. 4: Statistické údaje UKN TUL z let 1994-2006

Rok	Přírůstek vč. periodik	Počet periodik celkem/zahr.	Výpůjčky	Uživatelé*	Výdaje na fond
2006	5 115	262/123	33 436	12 684	4 400 000
2005	4 761	264/126	27 644	11 163	3 804 000
2004	3 667	260/126	87 203	9 810	2 960 000
2003	3 178	274/126	141 247	8 494	2 317 000
2002	3 837	279/128	161 227	7 272	2 592 000
2001	2 797	271/123	178 764	7 715	2 335 000
2000	2 693	327/142	189 757	7 482	2 670 000
1999	8 237	331/144	188 480	7 545	1 700 000
1998	5 028	456/158	144 010	7 275	1 530 000
1997	5 408	312/130	113 520	7 106	1 470 000
1996	6 150	401/194	104 665	6 737	1 100 000
1995	4 500	388/188	92 512	4 822	1 336 000
1994	9 328	340/ 87	67 000	3 696	2 479 000

* Údaj zahrnuje všechny uživatele i bez platné registrace.

Rešerše lze provádět v následujících databázích: ACM Digital Library, Compendex, CSA Materials Science Collection with METADEX, DSI Full Campus Solution, EBSCO-EIFL, Educator's

Reference Desk, EIU ViewsWire, Gale e-books, ICONDA, IEEE Computer Society Digital Library, INSPEC, Journal Citation Reports, Knovel K-ESSENTIALS, Lecture Notes in Computer Science, Literature Online, ScienceDirect, SpringerLink, Web of Knowledge a Wiley e-journals.

Knihovna slouží především studentům, vědeckým a pedagogickým pracovníkům univerzity a dále i ostatní veřejnosti. Jejím uživatelem se může stát každý občan starší 15 let, způsobilý k právním úkonům. Cizí státní příslušníci využívají služeb knihovny po předložení platného cestovního dokladu nebo povolení k pobytu. Poplatek za vystavení průkazu je 6,- Kč, každoroční prodlužování je zdarma.

Knihovna poskytuje své prostory pro pořádání výstav především na téma zločinů komunismu.

Problémem UKN TUL jsou katederní knihovny. Zaměstnanci UKN TUL začali na počátku r. 2006 provádět katalogizaci dokumentů v katederních knihovnách do systému Daimon, dosud však bylo zpracováno pouze cca 900 KJ.*

Knihovna Fakulty architektury a umění Technické univerzity v Liberci

Fakulta architektury a umění Technické univerzity v Liberci (dále FUA TUL) byla založena dne 1.12.1994, stejným dnem je datován i vznik její knihovny. Ta byla zřízena jako odloučená součást Univerzitní knihovny Technické univerzity v Liberci. Organizačně je knihovna FUA TUL začleněna do struktury FUA TUL, metodicky je řízena UKN TUL (viz příl. 14).

Fond knihovny je zaměřen na architekturu, dějiny umění, design a urbanismus, všechny dokumenty jsou vystaveny ve volném výběru. Ten je rozčleněn do 9 oddělení (povšechné a

---

*Dle průzkumu katederních knihoven fakult pedagogické a strojí je jen na těchto dvou fakultách cca 15 000 KJ určených ke zpracování.

přehledové knihy; monografie; lokality; teorie; typologie; design; historie architektury a umění; technologické postupy, technické problémy, výtvarné techniky; urbanismus), ze kterých je vyčleněno 18 pododdělení.

Fond sestává z cca 3 000 knih a cca 70 periodik, vydaných ve 2. pol. 20. stol. a na počátku 21. stol. Celý fond (až na cca 10 periodik) je zpracován v knihovním systému Daimon. Jazykově je fond velmi rozmanitý, významně je zastoupena angličtina (989 dokumentů), čeština (840 dokumentů) a němčina (602 dokumentů), vyskytují se však dokumenty ve finštině, japonštině, arabštině, latině, norštině apod. Ve fondu je 1 videokazeta; CD, CD-ROMy a DVD jsou pouze jako přílohy monografií či periodik. V knihovně neexistují duplikáty. Dokumentům je přiřazováno přírůstkové číslo z řady knihovny FUA TUL a signatura z řady UKN TUL. Knihy a periodika jsou doplňovány koupí na základě požadavků vyučujících FUA TUL. Nákup je financován z rozpočtu FUA TUL, získaných grantů a výjimečně UKN TUL.

Pro vyhledávání je k dispozici OPAC Daimon, neexistuje žádný lístkový katalog. K evidenci slouží tištěný přírůstkový a úbytkový seznam.

Knihovna umožňuje jen prezenční studium, k dispozici je kopírka a tiskárna, osobní počítač s přístupem na Internet a skener. Tisk a kopírování jsou zpoplatněny. Žadatelé o MVS, rešerše a další knihovnické služby jsou odkazováni na činnost UKN TUL.

Uživateli knihovny jsou převážně studenti a zaměstnanci FUA TUL, kteří se při příchodu zapisují do evidence a při odchodu uvádějí počet studovaných dokumentů.

Knihovna významně spolupracuje s UKN TUL, především při akvizici a katalogizaci dokumentů, jak vyplývá z již zmíněného metodického vedení.

Tab. 5: Statistické údaje knihovny FUA TUL let 2004-2006

Rok	Počet výpůjček	Počet uživatelů	Přírůstek
2006	521	247	1 303
2005	1 079	454	701
2004	1 129	600	907

Mediatéka Technické univerzity v Liberci

Mediatéka Technické univerzity v Liberci vznikla r. 1999 na základě tříleté grantové podpory Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy České republiky (dále MŠMT ČR) INFRA2, která byla poskytnuta v letech 1999-2002. Má sloužit jako celouniverzitní databáze pro obrazové, zvukové a audiovizuální informace - jako paralelní prostředí k dokumentům poskytovaným Univerzitní knihovnou TUL. Mediatéka prošla po dobu trvání grantu bouřlivým rozvojem.

Sbírka je koncipována jako univerzální, vhodná pro všechny obory zastoupené na TUL. Vzhledem ke vzniku z iniciativy Fakulty umění a architektury TUL a rozvoji na této fakultě jsou v bázi zastoupeny především záznamy z oblasti architektury, stavitelství a výtvarného umění. Nepodařilo se však prosadit zapojení ostatních fakult TUL.

Databáze obsahuje cca 10 800 položek, a to hlavně obrazových záznamů. Záznamy jsou tříděny do hierarchického katalogu s cca 3 000 kategoriemi. Pro práci s databází je využíván program Canto Cumulus mezinárodní společnosti Canto Software, Inc. Ten je pravidelně aktualizován, je dostupný na cca 20 počítačích na TUL a dále ve zjednodušené podobě v síti Internet. K dispozici je jak jednoduché, tak rozšířené dotazování či procházení hierarchického třídění v indexu

kategorií. Ten používá pět hlavních tříd - autoři, doba, díla, obory a umístění.

Získané záznamy lze využít výhradně ke studiu či výuce, pro jiné užití je nutno vyžádat si souhlas správce mediatéky. Hlavními uživateli jsou pravděpodobně studenti a vyučující FUA TUL, neexistují však žádné dostupné statistické údaje o přístupech a využití báze.

Knihovny všech typů středních, základních a zvláštních škol slouží vždy především žákům a pedagogům daných škol. Pouze jedna středoškolská knihovna (SZŠ a VOZdŠ, viz str. 44) je zapsána v evidenci veřejných knihoven a umožňuje tak využití svých fondů a služeb i externím uživatelům.

Pro porovnání školních knihoven jsou dostupná pouze data z r. 2002.* V tomto roce měla nejmenší fond ZŠ Heřmánkova (489 KJ) a největší Gymnázium F. X. Šaldy (41 420 KJ, viz příl. 15). Audiovizuální dokumenty vlastnilo pět škol a CD-ROMy škol šest. Čtyři školy neměly volný výběr (ZŠ Broumovská; ZŠ Ostašov Křížanská; Odborná škola a Střední odborné učiliště Na Svahu; Střední škola stavební a dopravní Truhlářská). V devíti knihovnách byl úbytek vyšší než přírůstek. Devět knihoven investovalo do nákupu méně než 100,- Kč, opačným směrem se vymyká ZŠ Heřmánkova, která r. 2002 nakoupila dokumenty za 40 890,- Kč.

V počtu výpůjček čtyři knihovny překročily hranici 3 000 půjčených dokumentů, nejvíce využíván byl fond ZŠ Na Žižkově (8 200 výpůjček). Knihovnický software provozovaly jen jedna základní škola (ZŠ Nám. Míru) a jedna škola střední (Gymnázium a Střední pedagogická škola Jeronýmova).

---

* Existují také údaje za r. 2005, ty však zahrnují celý okres Liberec a vůči městu Liberci mají malou vypovídací hodnotu, proto je v diplomové práci neuvádím.

Tab. 6: Statistické údaje knihoven ZŠ, zvláštních škol a SŠ města Liberec z r. 2002

	základní školy	zvláštní školy	střední školy
počet škol	24	3	10
Σ KJ	70 920	5 415	83 335
Σ knihy a periodika	70 450	5 212	83 332
Σ audiovizuální dokumenty	416	202	0
Σ CD-ROMy	6	1	3
Σ ostatní dokumenty	48	0	0
Σ ve volném výběru	64 237	2 833	28 989
Σ přírůstek	1 011	125	1 351
Σ úbytek	662	295	4 952
Σ periodika	10	0	39
Σ výdaje na nákup dokumentů / Kč	164 874,-	10 892	146 753,-
Σ výpůjčky	22 711	599	13 471
Σ uživatelé	9 219	295	5 125
knihovny v samostatné místnosti	19	2	8
Σ psací stroje	9	0	5
Σ kopírky	4	0	5
knihovny vybavené počítačem	8	1	7
knihovny vybavené knihovnickým systémem	1	0	1
Σ videoaparatura	6	0	0
Σ osobní počítače pro uživatele	16	1	13
Σ knihovníci (přepočtený počet)	0	0	3,125
Σ mzdové náklady / Kč	0	0	371 630,-
Σ odměny / Kč	54 600,-	3 800,-	44 650,-

Knihovna Střední zdravotnické školy a Vyšší odborné zdravotnické školy Liberec

Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná zdravotnická škola Liberec navazuje svou činností na Školu pro dívčí povolání, která byla v Liberci založena r. 1949. V současnosti „poskytuje střední odborné, vyšší odborné a celoživotní vzdělávání v oborech zdravotnický asistent, ošetřovatel, diplomovaná všeobecná sestra, rekvalifikační kurz pečovatelka a kurz první pomoci pro pedagogy“ [Střední zdravotnická, 2004].

Knihovna SZŠ a VOZdŠ vznikla jako školní knihovna také v r. 1949, jejím základem byly darované knihy. Významným pro ni byl r. 1990, kdy se profilovala jako základní knihovna podle § 3 a 12 zákona č. 257/2001 Sb., o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb. Je specializována na zdravotnickou literaturu se zaměřením na ošetřovatelství. Knižní fond je rozdělen na dvě části - učitelskou a žakovskou; do žakovské sekce jsou zařazovány knihy primárně určené pro studenty školy, vyskytuje se v ní více duplikátů. Zároveň je pro každou sekci vytvářen zvláštní rozpočet, který se v posledních letech pohybuje mezi 15-18 000 Kč na učitelskou resp. kolem 8 000 Kč na žakovskou sekci.

Fond knihovny tvoří cca 6 700 knih, 230 absolventských prací oborů Diplomovaná všeobecná sestra a Diplomovaná sestra pro intenzivní péči, 500 seminárních prací, 10 CD-ROMů či DVD a 7 titulů periodik.* Dokumenty jsou převážně v češtině, z 2. pol. 20. stol. Doplnění se děje především nákupem podle návrhu vyučujících a dále dary od sponzorů a lékařů, z výměnných pobytů, odměnami ze soutěží. (Významný byl dar cca

---

* Cca 40 videokazet je v knihovně učitele ošetřovatelství, ty se nezapočítávají do fondu knihovny.

60 titulů anglických knih z oborů patologie, somatologie a neurologie, získaný v r. 1992 z Nemocnice Chicago Hope.)

Knihy jsou evidovány v programu pro školní administrativu Bakaláři, verze 06/07 pardubické společnosti BAKALÁŘI software s.r.o. pod signaturou složenou z kódu sekce (U resp. Ž) a pořadového čísla. Ukládány jsou název, jména autorů, nakladatelské údaje a jazyk dokumentu. Pro žákovskou sekci se vytváří od r. 1958 přírůstkový seznam. Cca 1 000 knih je vystaveno ve volném výběru, řazeném tématicky do 15 oddělení. Pro absolventské a seminární práce jsou od r. 1988 resp. 1997 vytvářeny tištěné soupisy. Ostatní dokumenty zatím vzhledem k malému množství nevyžadují evidenci. Knihovna nemá ani neplánuje zprovoznění online katalogu.

Většina fondu (kromě drahých a vzácných dokumentů) včetně absolventských prací a periodik je určena k absenčnímu půjčování. Výpůjční lhůta je 1 měsíc a lze ji prodloužit. Evidence výpůjček je jak v programu Bakaláři, tak na knižních lístcích, kde se zapisují data půjčení a vrácení dokumentu, třída a jméno žáka. V r. 2006 knihovna poskytla 1 425 prezenčních a 3 806 absenčních výpůjček. Aktuálně vypůjčené dokumenty lze rezervovat.

Tab. 7: Statistické údaje knihovny SZŠ a VOZdŠ z let 1999-2001

Rok	Počet KJ	Počet výpůjček	Počet periodik	Počet uživatelů	Výdaje na fond / Kč
2001	9 584	3 351	8	373	45 714
2000	9 286	9 853	6	415	60 539
1999	9 083	9 071	7	407	64 996

Knihovna je primárně určena studujícím a vyučujícím SZŠ a VOZdŠ, uživatelem se však může stát i zájemce mimo školu.

Čtenáři do 15 let se registrují, pokud předloží písemný souhlas zákonného zástupce. Registrace je zdarma a obnovuje se vždy na jeden rok. V současnosti je evidováno 430 studentů školy, 73 vyučujících a cca 150 externích uživatelů (z toho 38 lékařů z Nemocnice Liberec). Mezi externími čtenáři jsou studenti pokračující ve vzdělávání, bývalí žáci i nemocní.

Knihovna umožňuje ve spolupráci s knihovnicí využívat jeden osobní počítač s přístupem na Internet a tiskárnou, kopírku a digitální fotoaparát. Tisk a kopírování jsou za úplatu.

Pravidelně jsou pořádány ve spolupráci s vyučujícími besedy, na kterých jsou prezentovány nové knižní přírůstky. Spolupráce je navázána především s knihovnou Nemocnice Liberec (viz str. 70), která se jak složením uživatelů, tak fondy s knihovnou SZŠ a VOZdŠ překrývá. Jedná se o neformální koordinaci akvizice a informační služby. V knihovně bylo také v letech 2004-2007 k dispozici 54 knih zakoupených pro studijní program Ošetřovatelství na Technické univerzitě v Liberci, které se po přijetí studentů do tohoto oboru ve školním roce 2006/2007 vrací Univerzitní knihovně TUL.

Knihovna Pedagogického centra Liberec

Pedagogické centrum v Liberci vzniklo r. 1990. Organizace zabezpečovala další vzdělávání pedagogických pracovníků, poskytovala informace, metodickou pomoc, služby školám a školským zařízením, podílela se na plnění úkolů resortu školství a vykonávala další činnosti podle pokynů zřizovatele. Pedagogické centrum bylo řízeno a financováno Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy České republiky.

Knihovna Pedagogického centra vznikla okolo r. 1990, jejím základem se stala vzorkovna učebnic organizace Služba škole Liberec. Knihovna se specializovala na pedagogiku základního školství a nadále sloužila jako vzorkovna učebnic.

Fond knihovny tvořilo cca 11 500 knih, 30 periodik, 362 magnetofonových kazet, 973 videokazet a 110 CD a CD-ROMů. Vše bylo vystaveno v tématicky řazeném volném výběru. Převážná většina dokumentů byla v jazyce českém, ojediněle se vyskytovaly dokumenty v angličtině a němčině. Fond byl doplňován koupí na základě vlastních požadavků, dary z MŠMT ČR či od jednotlivců (např. kopiemi přednášek z pedagogických kurzů od absolventů či nahrávkami televizních pořadů).

Fond knihovny byl v letech 2002-2003 zpracován v knihovním systému Lanis verze 1, který byl zakoupen v r. 2001. Katalog byl dostupný jen v knihovně Pedagogického centra, o zpřístupnění v síti Internet se neuvažovalo. Pro neknižní typy dokumentů (magnetofonové kazety, videokazety, CD a CD-ROMy) existovaly seznamy, které byly v tištěné formě dostupné v knihovně a byly vystaveny také na Internetu.

Uživatelé knihovny tvořili ze 40% studenti Pedagogické fakulty Technické univerzity v Liberci (hlavně oborů český jazyk, německý jazyk a dějepis), 40% uživatelů byli učitelé základních, středních a mateřských škol, vychovatelé na základních školách a v družinách, zbylých 20% sestávalo z rodičů dětí ve školním věku a pracovníků různých organizací (např. Školského úřadu v Liberci). Registrace uživatelů byla zdarma.

Knihovna umožňovala svým uživatelům absenční výpůjčky, pořádala exkurze a organizovala prezentace nakladatelství s pedagogickou produkcí.

Zřizování všech pedagogických center kromě pražského bylo v r. 2004 přeneseno na krajské úřady. Liberecké centrum tak působilo až do konce r. 2004 a k 1.1.2005 zaniklo. Vzdělávání

učitelů převzalo nově zřízené Centrum vzdělanosti Libereckého kraje (dále CVLK). Fond knihovny je dle informací vedoucí organizačního a správního oddělení odboru školství kraje Ing. Vlasty Šormové v současné době složen v krabicích v prostorách Střední průmyslové školy strojní a elektrotechnické a Vyšší odborné školy, Liberec, Masarykova 3. Knihovna by měla být zprovozněna opět v rámci CVLK.

4.3. Knihovny kulturních institucí, spolků a občanských sdružení

Knihovna v kostele sv. Kříže

Kostel sv. Kříže byl postaven v letech 1695-1697, knihovnu v místnosti nad sakristií zřídil liberecký děkan Anton Ignaz Kopsch (*20.12.1694 - †13.3.1775) v r. 1759. Tato knihovna je považována za první veřejnou knihovnu v Liberci. Formálně je označována za farní knihovnu, ale vzhledem k tomu, že obsahuje dokumenty nejen teologického zaměření, ale zahrnuje i další vědní obory, které se v 18. století vyučovaly na univerzitách, dá se označit za knihovnu odbornou-vědeckou.

Knihovna vznikla jednorázovým zakládajícím aktem, fond byl rozdělen do šesti tématických oblastí - teologie (648 svazků), dějiny a zeměpis (339 či 340 svazků), právo (110 svazků), filozofie (49 či 40 svazků), medicína (12 svazků) a fyzika a matematika (7 svazků), vše vystaveno ve volném výběru formátově stavěném. Základem knihovny byl dar A. I. Kopsche, který byl postupně doplňován. Veškeré dokumenty jsou v jazyce latinském a německém, pocházejí z 16.-18. století, většina z 2. pol. 18. stol. Nákup knih a péče o ně byly financovány z úroku ze stavovské půjčky 400 zlatých.

Knihovna neměla určeny žádné návštěvní hodiny, možnost studia byla pravděpodobně dána domluvou s A. I. Kopschem. Knihovna mohla sloužit i jako studovna, podle složení fondu lze usoudit, že ji mohli využívat nejen kaplani, i když těm byla primárně určena.

Nejstarší dochovaný soupis knih pochází z r. 1825, eviduje svazky podle uložení ve skříních (Archiv frýdlantský, skř. XIV, sign. N35, postup. zápisy z r. 1825). Další soupis je z r. 1833 (orig. ve Státním archivu frýdlantském, skř. XIV. dole). V r. 1837 sepsal kaplan Franz Moysel „Inventarium über die in der Stadt Reichenberg bei der heiligen Kreuzkirche gestiftete Bibliothek“. Svazky nemají přírůstková čísla, jsou značena číslem skříně (SOKA, fond č. 50, signatura DA-54).

K většímu doplnění fondu došlo ve 2. pol. 19. stol. za působení arciděkana Antona Hoffmanna (*1826 - †1896), kdy do fondu přibylo množství vlastivědné literatury a později knihy z jeho pozůstalosti.

Poslední soupis „Katalog der Kreuzkirchbibliothek in Reichenberg 1904“ má dvě části - seznam 1 285 titulů řazený dle umístění knih ve skříních a abecední seznam autorů. Tento katalog se nachází přímo v knihovně ve skříní č. 1.

Součástí fondu je jedna pravděpodobná inkunábule - „Prima pars Epistolarum beati Hieronimi“ z r. 1489 s označením 1142, která však nemá původní vazbu a není v ní žádný údaj o tiskaři, datu či místu vydání. Podle soupisu z r. 1904 je ve fondu devět paleotypů z let 1512-1531.

Knihovna fungovala do r. 1945. Poslední revize v knihovně byla provedena r. 1956, byly odhaleny čtyři ztráty. „Začátkem 20. stol. se knihovna změnila v uzavřenou, dále nedoplňovanou

sbírku, která byla udržována pro svoji historickou a všeobecně kulturní cenu, ale nebyla běžně užívána" [Mačák, 1995].

Farní knihovna Římsko-katolické farnosti, arciděkanství Liberec

Fond je tématicky zaměřen na teologickou literaturu (biblikum, starý zákon, nový zákon, teologické studie, homiletika, duchovní život, fundamentální teologie) a je doplněn dokumenty z dalších oborů (medicína, psychologie, filozofie, dějiny církve, manželství a rodina, dětská literatura, liberecký region). Ve fondu je také beletrie s náboženskou tematikou.

Ve fondu je cca 3500 knih (vč. slovníků a skript), 5 periodik, 12 videokazet, 17 magnetofonových kazet a 2 CD převážně z 2. poloviny 20. a počátku 21. století. 2/3 fondu jsou v českém jazyce, 1/3 v jazyce německém.

Veškerý fond je vystaven v tématicky tříděném volném výběru.

Dokumenty nejsou nijak evidovány, přírůstková čísla ani signatury nejsou přidělovány a přírůstkový či úbytkový seznam neexistují. K dispozici není žádný katalog.

Všechny dokumenty se půjčují absenčně na nezbytně dlouhou dobu, maximální doba výpůjčky není stanovena, průměrný počet výpůjček se pohybuje okolo 70 za měsíc. Výpůjčky se evidují do sešitu. V knihovně se pořádá výstavka nových přírůstků.

Knihovna je otevřena vždy v neděli dopoledne po mši svaté a dále po osobní domluvě.

Knihovna Severočeského muzea Liberec

Severočeské muzeum v Liberci bylo založeno r. 1873, za datum vzniku knihovny Severočeského muzea je považován r. 1898, kdy byla otevřena nová budova Severočeského muzea, i když knihovna existovala již dříve. Její provoz je financován z prostředků Severočeského muzea, organizačně je součástí Oddělení dokumentace a informatiky.

Od r. 1950 se měla knihovna stát pobočkou tehdejší Státní studijní knihovny (nyní KVK Liberec), smlouva však nebyla realizována.

Celý fond knihovny byl během let pouze velmi málo poškozen a to v r. 1973, kdy bylo z knihovny odvezeno cca 100 publikací tehdy nežádoucích autorů (T. G. Masaryk, E. Beneš atd.), knihovna má jako jedna z mála institucí zachován veškerý původní fond. Ten tvoří cca 50 000 dokumentů - knihy, periodika a CD-ROMy. Nejstarší fond knihovny byl převážně německý, ve fondu byly dokumenty ve francouzštině, latině a češtině; tématicky byl zaměřen na oblast uměleckoprůmyslovou - sklo, porcelán, textil a kovy; tvořila jej periodika, katalogy, adresáře a encyklopedie. Po druhé světové válce se fond rozšířil o literaturu historickou, regionální, přírodovědnou a archeologickou. V současnosti je většina fondu v jazyce českém, hojně je zastoupena angličtina a němčina, vyskytují se dokumenty v maďarštině, dánštině, polštině, švédštině, italštině, korejštině atd.

Ve fondu knihovny je cca 1 200 starých tisků (vydaných před r. 1800), ty jsou uloženy v depozitáři a jsou přístupné pouze po získání souhlasu vedení muzea.*

Doplňování fondů se děje především nákupem, na který je každoročně vyčleněno cca 60 000 Kč, z toho 27 000 Kč na nákup novin a časopisů. Nákup publikací se provádí dle požadavků odborných zaměstnanců muzea. Velice častá je tuzemská i mezinárodní výměna s různými institucemi (jedná se především o muzea, která poskytují knihovně své sborníky, ročenky a katalogy), muzeum rozesílá zpět Sborník Severočeského muzea. Část akvizice tvoří dary.

Veškerý fond je určen pouze k prezenčnímu studiu, hlavní část fondu je vystavena ve volném výběru ve studovně. Část fondu - svázané časopisy - je v depozitáři.

Pro vyhledávání jsou k dispozici generální jmenný lístkový katalog, který je stále aktualizován, a předmětový katalog, který se nedoplňuje od 80. let 20. stol. Pro vyhledávání katalogů je vytvářen lístkový přehled katalogů výstav. V knihovně je prováděna chronologicky zpětně rekatalogizace s knihou v ruce do knihovního systému Clavius, do konce r. 2005 byla vložena 1/5 fondu, na začátku r. 2007 to již bylo 16 000 záznamů (cca ¼ fondu). Od prosince 2005 je na Internetu dostupný OPAC.

Knihovna umožňuje prezenční výpůjčky, kopírování a MVS (především pro zaměstnance muzea), k dispozici je osobní počítač s přístupem na Internet a katalogem knihovny. Na Internetu je vystaven seznam novinek a k dispozici je přístup do čtenářského konta (ten není vůbec využíván). Zaměstnancům

---

* Součástí sbírkových fondů muzea je unikátní sbírka 2000 svazků s tematikou české renesanční knižní vazby, které nejsou katalogizovány, ale jsou evidovány jako sbírkové předměty umělecko-historického oddělení.

muzea byly určeny tzv. dlouhodobé výpůjčky, které se v současné době ruší.

Tab. 8: Statistické údaje knihovny muzea z let 1998-2006

Rok	Knihy - výdaje na nákup /Kč	Knihy - přírůstek	Knihy - nákup	Periodika (čísla)	Počet výpůjček (exter.+ zaměst.)	Uživatelé
2006	25 597,30	283	63	879	432+514	71
2005	30 717	373	76	1 144	287+825	133
2004	8 917	135	30	588	259+400	67
2003	33 238	285	89	1 193	249+536	94
2002	35 002	930	99	1 248	429+119	95
2001	28 767	360	105	1 264	510+81	139
2000	25 265	245	89	1 272	700+157	159
1999	28 744	279	94	1 293	848	232
1998	23 964	214	84	1 379	650+147	201

Knihovna slouží především zaměstnancům muzea, dále badatelům, je využívána sběrateli a studenty především z gymnázií, kteří žádají regionální literaturu, a z Technické univerzity v Liberci (Katedry dějepisu, fakulty pedagogické, textilní a architektury).

V 60. letech 20. stol. spolupracovala knihovna s tehdejší Státní studijní knihovnou v Liberci (dnes KVCLI) při výměně informací a katalogizačních údajů, jež se týkaly především získaných zahraničních dokumentů.

Knihovnice se pravidelně účastní seminářů pro muzejní knihovny, spolupracují s Krajskou vědeckou knihovnou při

půjčování dokumentů z jejích fondů, výjimečně se účastní školení v KVCLI (Clavius, PowerPoint).

Knihovna Oblastní galerie v Liberci

Oblastní galerie v Liberci vznikla r. 1953, ovšem její působení jako samostatného ústavu Severočeského muzea v Liberci sahá až do r. 1945. Činnost galerie se zaměřuje na pořádání výstav a výukových programů a na vytváření sbírek českého umění 20. stol., nizozemského malířství 16.-18. stol., francouzské krajinomalby 19. stol. aj.

Knihy pro knihovnu se shromažďovaly již od r. 1946, knihovna byla oficiálně založena r. 1953. Její provoz financuje Oblastní galerie v Liberci.

Fond knihovny je tvořen knihami, katalogy z výstav a časopisy se zaměřením převážně na dějiny umění, dále na historii, estetiku a památkovou péči. Dokumenty jsou datovány od konce 19. stol. do současnosti. Jazykově je fond velice rozmanitý - převažuje čeština, dále jsou zastoupeny jazyky slovenský, ruský, anglický, francouzský, německý, japonský či maďarský. Fond je uložen ve volném výběru řazeném tematicky podle jmen umělců, názvů zemí, uměleckých směrů či oborů. Uspořádány jsou monografie jednotlivých umělců a katalogy.

Doplňování fondu je prováděno výměnou katalogů a monografií se všemi sbírkotvornými galeriemi a muzei v České republice; smluvně zajištěnými „povinnými výtisky“ všech tiskovin z výstav, na které galerie zapůjčuje exponáty ze svých sbírek, a koupí. Dokumentům, které jsou získány koupí, je přiděleno evidenční číslo v ručně psaném přírůstkovém seznamu, ostatní dokumenty nejsou žádným způsobem evidovány. Evidovaných dokumentů je cca 5 200, neevidovaných přibližně stejný počet. V knihovně byl vytvářen jmenný katalog dle

Pravidel jmenného katalogu M. Nádvorníka, ten však již není využíván ani doplňován.

Knihovna Oblastní galerie není veřejnou knihovnou, slouží pouze zaměstnancům galerie a ve výjimečných případech studentům výtvarných škol (Vysoké školy umělecko-průmyslové v Praze, Akademie výtvarných umění v Praze) či zaměstnancům Severočeského muzea v Liberci. Veškerý fond je určen k absenčním výpůjčkám, výpůjčky se zapisují do sešitu, výpůjční lhůta není stanovena. Velká část fondu je dlouhodobě deponována v příručních knihovnách zaměstnanců galerie.

Tab. 9: Statistické údaje knihovny galerie z let 1998-2006

Rok	Výdaje na fond / Kč	Počet evidovaných KJ	Evidovaný přírůstek	Počet výpůjček	Uživatelé
2006	44 626	5 129	40	220	26
2005	33 385	5 089	30	200	28
2003	38 160	5 202	49	200	19
2002	28 494	4 953	24	114	19
2001	23 800	4 929	25	75	17
2000	4 800	4 904	22	106	18
1999	1 100	4 882	20	35	18
1998	3 621,50	4 862	45	45	18

Pozn. Statistické údaje za r. 2004 nejsou k dispozici.

Problémem knihovny jsou nevyhovující umístění fondu v prostorách na chodbě a nedostatek finančních prostředků na zaměstnání stálého knihovníka. Knihovna by mohla být využívána veřejností v případě získání prostor pro knihovnu a badatelnu, nového úplného zpracování a utřídění celého fondu. Ve

strategickém plánu galerie je uvedeno, že v rámci stavební rekonstrukce budovy by měl vzniknout prostor pro umístění knihovny a její zpřístupnění veřejnosti, zároveň se získáním pracovníka na pozici knihovníka [Oblastní galerie, 2007a].

Knihovna Alliance Française Liberec

Liberecká Alliance Française (dále AFL) byla otevřena dne 28.2.1991, slavnostní inauguraci byl přítomen tehdejší velvyslanec Francie v České a Slovenské Federativní Republice Monsieur Jean Guéguinou. Do r. 2002 sídlila Alliance Française v prostorách Technické univerzity v Liberci, uvažovalo se také o jejím přemístění do Krajské vědecké knihovny Liberec (do prostor, kde sídlila SONS). Od 23.1.2002 se Alliance Française nachází v komerčních prostorách mimo Technickou univerzitu v Liberci.

Úkolem Alliances Françaises je šíření francouzského jazyka a kultury prostřednictvím kulturní sítě, která existuje ve 134 zemích po celém světě. Jedná se o neziskové organizace, jejichž provoz je financován Ministerstvem zahraničních věcí Francie, příspěvky řádných členů a poplatky za služby.

Knihovna AFL byla založena také dne 28.2.1991 a je nezbytnou součástí Alliance Française Liberec.

Ve fondu knihovny je cca 5 060 knih, 300 učebnic, 13 periodik (každý rok se jeden časopisecký titul obměňuje), 120 magnetofonových kazet, 120 videokazet, 200 zvukových CD, 4 CD-ROMy a 33 DVD. Dokumenty jsou ve francouzštině (převážná většina) či v češtině.

Tématicky je fond rozdělen do cca 20 oddělení (dějiny, umění, průvodci, divadlo, kino, materiály ke zkouškám DELF/DALF, encyklopedie, slovníky, gramatika, beletrie, poezie, literatura pro děti atd.), vše se zaměřením na

Francii, frankofonní země a Českou republiku. Magnetofonové kazety a zvuková CD obsahují francouzské písně a pohádky, videokazety a DVD francouzské filmy, CD-ROMy encyklopedie a programy pro výuku francouzštiny. Veškeré materiály (kromě starších čísel časopisů) jsou vystaveny ve volném výběru a lze studovat i v prostorách knihovny. Pouze malá část fondu je prezenční (slovníky, encyklopedie, učebnice).

Základem doplňování fondu byly dary Ministerstva zahraničních věcí Francie, které byly zasílány dle ročních požadavků AFL na jednotlivé tituly. Pouze velmi malá část fondu a jen v urgentních případech se získávala koupí. Značná část fondu pocházela z darů jednotlivců, kteří zareagovali na výzvu odvyšílanou francouzskou rozhlasovou stanicí France Inter. V současnosti je hlavním zdrojem doplňování nákup z vlastních financí, dary se vyskytují zřídka. Přírůstek je velmi nepravidelný, pohybuje se do 100 titulů za rok.

Knihovna umožňuje absenční výpůjčky knih (výpůjční lhůta 1 měsíc), časopisů (14 dní) i ostatních dokumentů (týden). Počet výpůjček za rok se pohybuje okolo 2 000. Mezi uživatele knihovny patří především studenti (do zrušení Katedry francouzského jazyka TUL i pedagogové) Technické univerzity v Liberci a libereckých středních škol a dále mnoho zájemců z kurzů francouzského jazyka. Je evidováno cca 850 uživatelů, z toho aktivní je přibližně ¼ osob. Roční poplatek činí 50,- Kč pro studenty a 70,- Kč pro ostatní osoby.

Do září r. 2000 byly výpůjčky prováděny pomocí knižních lístků a čtenářských karet. Od září r. 2000 jsou fond knihovny, uživatelé a výpůjčky evidovány ve francouzském knihovnickém systému BCDI 2 Spécial Monoposte V 1.03 na platformě Windows. Jednotlivým exemplářům jsou průběžně přiřazována přírůstková čísla bez signatur, v katalogizačních záznamech se zapisují typ dokumentu, název a autor, případně číslo periodika. Katalog není přístupný pomocí Internetu a o

jeho zpřístupnění se neuvažuje z důvodu pravděpodobné nekompatibility s českým prostředím.*

V knihovně jsou k dispozici tištěné seznamy CD, magnetofonových kazet, videokazet a DVD, lístkový katalog dokumentů neexistuje.

Pro zájemce je v knihovně zpřístupněn televizor se satelitním přijímačem, na kterém mohou uživatelé sledovat vysílání čtyř francouzských televizních kanálů. Tato služba není však mnoho využívána. V knihovně se pořádá nepravidelně (dříve jednou za 14 dní) videoklub - promítání francouzských filmů.

AFL spolupracuje s dalšími knihovnami v Liberci (především KVCLI a UKN TUL) na kulturních pořadech, při kterých propaguje francouzskou kulturu (cyklus Prolínání kultur), část svých aktivit pořádá v pronajatých prostorách KVCLI.

Mezi hlavní problémy knihovny patří především stále nedodržování výpůjčních lhůt uživateli.

Sjednocená organizace nevidomých a slabozrakých ČR, oblastní pobočka Liberec

Sjednocená organizace nevidomých a slabozrakých ČR jako národní organizace nevidomých v České republice vznikla 16. června 1996 na slučovací shromáždění České unie nevidomých a slabozrakých a Společnosti nevidomých a slabozrakých v ČR v Hradci Králové. Liberecká pobočka sídlila v letech 1996 až 2001 v Rumjancevově ul. 22. V r. 2000 Mgr. Vohlídalová, tehdejší ředitelka Státní vědecké knihovny v Liberci, nabídla organizaci prostory v připravované Stavbě smíření. V letech 2001 - 2004 SONS působila v budově Krajské vědecké knihovny v Liberci. Nyní se nachází v prostorách

---

* AFL má připojení na Internet pomocí telefonní linky - společnosti Contactel.

TyfloCentra Liberec, o.p.s., přístup do pobočky je přizpůsoben lidem se zrakovým postižením.

Hlavní úlohou SONS je poskytování sociálně právního poradenství, průvodcovských a asistenčních služeb, pořádání zájezdů, výletů a návštěv kulturních institucí, organizování kroužků, rekondičních pobytů atd. Součástí aktivit a činností SONS je půjčování zvukových knih a provoz Knihovny digitálních dokumentů (<http://www.kdd.cz>).

Ve zvukové knihovně SONS Liberec je k dispozici fond vlastní a výměnný. Vlastní fond se skládá ze 148 knih na magnetofonových kazetách, 28 knih na CD a 3 videokazet. Výměnný fond zahrnuje cca 50 titulů na magnetofonových kazetách, které se obměňují 2x ročně, dokumenty jsou zasílány dle objednávky z Knihovny a tiskárny pro nevidomé K. E. Macana v Praze. Tématicky je fond zaměřen především na beletrii (romány, detektivky, pohádky), dále obsahuje duchovní literaturu a cestopisy. Knihy v Braillově písmu SONS nemá ve svém fondu pro velmi malý počet klientů, kteří toto písmo ovládají. K dispozici je jen Slabikář pro výuku Braillova písma a dětský časopis v Braillově písmu Naše ráno, který SONS získal darem od Základní školy internátní pro nevidomé a slabozraké v Levoči. SONS pro své členy zprostředkovává objednávky časopisu Zora včetně příloh jak ve zvukové formě, tak ve zvětšeném černotisku či bodovém písmu. Seznamy dostupných zvukových knih jsou k dispozici v tištěné formě. Každá zvuková kniha má přiděleno evidenční číslo, pod kterým je uvedena v seznamu zvukových knih. Každý čtenář má vlastní evidenční kartu, na kterou se zapisuje datum výpůjčky, počet a

evidenční čísla knih. Dokumenty, čtenáři ani výpůjčky nejsou evidovány v žádném automatizovaném knihovním systému.

Výpůjční lhůta dokumentů je jeden měsíc, sankce za její překročení nejsou stanoveny. Počet výpůjček kolísá mezi 30 až 40 za měsíc.

V liberecké pobočce SONS je evidováno přibl. 100 členů, jejichž věkové rozmezí se pohybuje od 18 do 90 let. Většina klientů je ve věku mezi 65 a 80 lety. Celkový počet čtenářů se pohybuje kolem 50, převažují ženy. Ke členství v SONS a využívání knihovny není nutný průkaz ZTP/P, předpokladem je však zrakové postižení.

V pobočce SONS jsou k dispozici pro zájemce tři osobní počítače s přístupem na Internet, s hlasovým výstupem, skenerem a programy pro nevidomé a slabozraké. Pro zájemce je možné zajistit kurz výuky na počítači pro zdravotně postižené.

SONS je financována sponzorskými dary (Euroregion Nisa, Syner, výtěžek z 8. Plesu primátora města Liberce ze dne 7.1.2000 aj.), dotacemi (Ministerstvo zdravotnictví, Ministerstvo práce a sociálních věcí aj.), granty a sbírkami (Bílá pastelka).

Knihovna Svazu Němců v regionech Liberec, Lužice - Severní Čechy

Svaz Němců v regionech Liberec, Lužice - Severní Čechy (dále SNL) je občanským sdružením, které vzniklo v r. 1991. Navazuje však na činnost Kulturního sdružení občanů německé národnosti (Kulturverband der Deutschen), které bylo založeno v r. 1958 nebo 1959.* Hlavní náplní SNL je činnost pro zachování a rozvoj německého kulturního dědictví, svaz

---

* Toto sdružení existuje dodnes, knihovnu však neprovozuje.

organizuje kulturní a sociální aktivity pro své členy i ostatní občany. Činnost SNL je financována z prostředků Ministerstva zahraničních věcí Spolkové republiky Německo pomocí Německého velvyslanectví Praha, ze členských příspěvků a z projektů pro národnostní menšiny Ministerstva kultury České republiky (dále MK ČR), sídlí v Česko-německém setkávacím centru.

Knihovna SNL byla vytvořena v r. 1992, základem jejího fondu se stal dar cca 2 500 svazků od německé organizace Hermann-Niermann Stiftung z Düsseldorfu. Dar byl kompletně zpracován, tématicky roztríděn, knihy zkatalogizovány a polepeny štítky, byly v nich vloženy knižní lístky, součástí byl lístkový katalog i regály pro zařízení knihovny, na kterých byly vyznačeny tématická oddělení.

V současnosti má knihovna cca 5 000 svazků knih; jedná se o díla v německém jazyce vytištěná v 2. pol. 20. stol. Celý fond je utříděn tématicko-abecedně ve volném výběru. Beletrie, rozdělené na dětskou a dospělou, tvoří cca 2/3 dokumentů, zbývající 1/3 je literatura odborná se zaměřením na Německo, Němce, jejich kulturu, dějiny atd. Pro evidenci i vyhledávání je k dispozici lístkový katalog obsahující knihy z daru Hermann-Niermann Stiftung, ostatní dokumenty se zapisují v ručně psaném seznamu, který není pravidelně doplňován; obsahuje aktuálně 1 200 záznamů o darech. V zápisu je uvedeno pořadové číslo knihy, autor a název díla. Fond knihovny se rozšiřuje výhradně dary, ať už od německých nadací či jednotlivců. Vyskytují se dary ucelených knihoven osob, které SNL získává odkazem v závěti.

V knihovně jsou k dispozici také z darů získaná periodika v němčině, ta se však neevidují a neuchovávají, ale rozdávají se zájemcům.

Knihovna je pro veřejnost otevřena vždy v úterý od 13. do 16. hod. Uživatelem knihovny se může stát fyzická osoba, členský průkaz stojí 10 Kč ročně. Výpůjčky jsou prováděny pomocí knižních lístků, výpůjční lhůta není stanovena. Uživateli jsou především členové SNL, kterých je evidováno 93. Většina z těchto osob je ve věku mezi 70 a 80 roky. Fond využívá také několik čtenářů mimo svaz, jedná se o vyučující a studující z TUL. Jejich počet nedosahuje 10 osob. Výpůjčky nejsou nijak evidovány, jejich počet se odhaduje na 20-30 za měsíc. Nejžádanějším fondem je beletrie pro ženy.

Knihovna nespolupracuje s žádnou knihovnickou institucí.

Knihovna Židovské obce Liberec

Židovská obec Liberec (dále ŽOL) byla založena r. 1946, navazuje však na činnost spolků, které vznikly ve 2. pol. 19. století. Zajišťuje pro své členy náboženský život, kulturní činnost i sociální pomoc, pečuje o židovské památky a přispívá k rozšiřování informací o judaismu a židovské historii. Počet registrovaných členů ŽOL od jejího založení stále klesá - ze 192 osob v r. 1956 až na současných 68.*

Knihovna ŽOL vznikla během 80. let 20. stol. Její fond tvoří cca 150 knih, 5 periodik, 10 CD a 3 CD-ROMy. Duplikáty se vyskytují jen výjimečně. Jedná se o dokumenty z 2. pol. 20. stol.; z toho je cca 1/3 beletrie napsaná židovskými autory a 2/3 literatura odborná a populárně naučná se zaměřením na židovské náboženství, holocaust a židovské dějiny. Většina děl je v češtině, cca 15% v jazyce německém. Doplnování se děje rovným dílem dary od členů obce či návštěvníků a koupí z finančních prostředků ŽOL. Jen zřídka je získán grant na doplnění literatury (např. v r. 2003 -

---

*Např. v r. 1930 bylo v Liberci evidováno 1 392 osob židovského původu.

3 knihy). Celý fond je vystaven ve volném výběru v prosklené skříni, je řazen dle příjmení autora.

Dokumenty nemají přiřazeny žádné evidenční kódy (signatury, přírůstková čísla). Fond je sepsán v souboru programu Excel. U každého titulu jsou uvedena následující data - typ dokumentu, autoři, název, nakladatelské údaje, ISBN a literární druh. Tento soupis slouží jako pomocný, po zapsání nově získaných dokumentů se tiskne a archivuje. Druhou evidencí je na zakázku vytvořený knihovnický program, který pracuje v operačním systému Windows. U každého dokumentu se vkládají do programu základní bibliografické údaje vč. stručné charakteristiky (anotace). Přírůstkový seznam ani lístkový katalog neexistuje. Program v Excelu ani knihovnická databáze nejsou a nebudou dostupné online.

Knihovna je přístupná každý pracovní den dopoledne. Výpůjčky využívají především členové ŽOL, ti mohou dokumenty získat absenčně. Výpůjční lhůta je 1 měsíc u knih a 1 týden u periodik, možnost výpůjčky je omezena na jeden dokument. Absenční výpůjčky se zapisují do sešitu, jejich počet se blíží ke 100 knihám a 150 periodikům za rok. Pro uživatele mimo členy obce je fond dostupný prezenčně, využití je však minimální.

Knihovna nespolupracuje s žádnou knihovnickou institucí.

Knihovna Společnosti pro Jizerské hory, o.p.s.

Společnost pro Jizerské hory, o.p.s. (dále SJH) je nezisková organizace, která byla založena v lednu r. 1999 Nadací pro záchranu a obnovu Jizerských hor. Působí především v oblasti Jizerských hor a v Libereckém kraji, jejím posláním je hledání a vytváření správných míst k životu a péče o krajinu, věnuje se šetrnému cestovnímu ruchu. Organizace

spravuje knihovnu environmentální literatury, ta je v současné době umístěna v ekoporadně ORSEJ.*

Knihovna SJH začala být vytvářena při vzniku SJH. Je zaměřena na oblast ochrany přírody, šetrného cestovního ruchu a trvale udržitelného rozvoje místních komunit. Základem fondu se staly dary ze seminářů, od nadací či z grantů pro NNO, dokupovány byly při založení knihovny jen dokumenty o legislativě či managementu.

Ve fondu knihovny je cca 700 tištěných publikací, 10 periodik a 100 CD-ROMů vystavených ve volném výběru. Duplikáty se vyskytují jen výjimečně. Fond je převážně v češtině, z období od 90. let 20. stol. do současnosti. Tištěné dokumenty jsou rozděleny do 13 oblastí (adresáře - 19 titulů, dobrovolnictví - 7 titulů, Evropská unie - 42 titulů, finance - 13 titulů, jiné - 82 titulů, rozvoj komunit - 85 titulů, neziskový sektor - 36 titulů, ochrana přírody - 238 titulů, právo a legislativa - 32 titulů, řízení a management - 32 titulů, studentské práce - 22 titulů, účetnictví a daně - 5 titulů, výroční zprávy NNO - 86 titulů). Součástí fondu jsou také absolventské práce (především diplomové) z TUL, Univerzity Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem, Podještědského gymnázia atd.

Tištěné publikace jsou evidovány v soupisu (Excel) a je jim přidělována signatura. V letech 2002-2005 byl fond zpracován v knihovním systému Clavius, ten se však od března 2005 nedoplňuje, OPAC nebyl vytvořen. Pro vyhledávání jsou na Internetu vystaveny seznamy v programu Excel - řazené tematicky, podle jména autora či názvu dokumentu. Uvedeny jsou

---

* Jedná se o regionální program environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty Libereckého kraje, probíhající od 1.2.2006 do 31.1.2008 s dotací 19 606 400,- Kč, která je ze ¾ hrazena z Evropského sociálního fondu v České republice a z ¼ z prostředků Ministerstva životního prostředí České republiky. SJH je spolu s TUL jedním z partnerů projektu.

tyto údaje - název, autoři, nakladatelské údaje, ročník periodika a signatura.

Doplňování probíhá především koupí z prostředků SJH, ve fondu se evidují také materiály z konferencí atd. Přírůstek je nepravidelný a činí cca 90 dokumentů za rok.

Veškerý fond je určen k prezenčnímu a jen výjimečně k absenčnímu studiu, zájemci jsou především zaměstnanci SJH a dále studenti či pedagogové vysokých a středních škol. Knihovna není v současnosti mnoho využívána vzhledem k jejímu přestěhování do prostor mimo kanceláře SJH. Počet výpůjček je cca 20 - 40 za rok, půjčování je zdarma.

K dispozici je v knihovně také osobní počítač s přístupem na Internet, tiskárnou a černobílým skenerem a kopírka.

Knihovna byla od r. 2004 zapsána v Evidenci a adresáři knihoven evidovaných Ministerstvem kultury, na konci r. 2006 však podala žádost o vyřazení z této evidence.

Knihovna Ekocentra Ještěd - ČSOP

Český svaz ochránců přírody (dále ČSOP) je největší nevládní organizací v České republice, ve které se sdružují zájemci (odborníci, dobrovolníci i milovníci přírody) o ochranu přírody a životního prostředí. Na území města Liberce působí osm základních organizací ČSOP (dále ZO ČSOP).

Vznik knihovny Ekocentra Ještěd - ČSOP je datován do doby formování ČSOP na Liberecku. Základem jejího fondu se staly bezúplatně převedené knihy Odboru kultury Okresního národního výboru v Liberci v letech 1985-1986. Do správy byla předána také videotéka Referátu životního prostředí Okresního úřadu v Liberci. Knihy a videokazety byly ve volném výběru v klubovně ČSOP a byly stanoveny úřední hodiny pro jejich půjčování.

V r. 1997 vznikla ZO ČSOP: 36/01 Stezka, která zajišťovala provoz Ekocentra Ještěd - ČSOP a tím i knihovny. V letech 2000-2006 došlo k několika stěhováním a ke změně financování, kdy hlavní část nákladů na provoz a nákup knih přestala být hrazena Okresním úřadem v Liberci a počalo období dotací a darů (Nadace Partnerství, Magistrátu města Liberec). Na základě získaných financí byly do fondu nakupovány další tituly.

Od počátku r. 2006 není knihovna v provozu, nemá přiděleny žádné dotace. Fond je složen u kontaktní osoby Ekocentra Ještěd - ČSOP - pana Jaroslava Krupauera.

Knihovna je tématicky zaměřena na problematiku ochrany přírody a životního prostředí, slučuje se v ní knižní fond ZO ČSOP Liberec, ZO ČSOP Stezka a videotéka Krajského úřadu Libereckého kraje.

Knižní fond tvoří cca 800 knih rozdělených do osmi oblastí (fauna - 200 titulů, flóra - 116 titulů, fauna a flóra - 94 titulů, ochrana přírody a životního prostředí - metodiky - 88 titulů, mapy a průvodce - 76 titulů, hlubinná ekologie - 42 titulů, právo a sbírky zákonů - 20 titulů, děti a mládež - 30 titulů). Ve fondu je mnoho duplikátů, jejich stav je udržován na 2-3 kusech od jednoho titulu. Všechny knihy jsou v češtině, pocházejí z období od 60. let 20. stol. do současnosti. Většina fondu je z 90. let 20. stol. Knihy jsou evidovány v přírůstkovém seznamu a jsou opatřeny signaturou složenou z kódu oblasti a přírůstkového čísla. Na Internetu je zveřejněn soupis knih (v programu Excel), který obsahuje příjmení autorů a názvy knih.

Videotéka obsahuje cca 100 videokazet vydaných převážně pro Ministerstvo životního prostředí (Ekofilm), evidovaných v soupisu (program Excel) dostupném v knihovně.

Uživateli knihovny byli nevládní a neziskové organizace, školská zařízení a členové ČSOP. Výpůjčky byly vedeny na

evidenčních kartách, výpůjční lhůta byla stanovena na 1 měsíc. Videokazety byly určeny k prezenčnímu a jen výjimečně k absenčnímu studiu. V evidenci bylo cca 20 uživatelů a 100 absenčních výpůjček za rok. Evidence i výpůjčky byly zdarma.

V knihovně byla k dispozici kopírka pro kopírování prezenčních (drahých a vzácných) dokumentů.

Fond procházel jednou za 1-2 roky revizí, při které byly v revizním protokolu odepisovány nadbytečné duplikáty.

Ekocentrum se vzhledem k finančním problémům snažilo o předání knižního fondu do Krajské vědecké knihovny a o spolupráci s dalšími NNO (např. o vytvoření společného soupisu dokumentů se Společností pro Jizerské hory, o.p.s.); pro složité majetkové poměry fondu se žádná spolupráce neuskutečnila.

Budoucnost knihovny nyní zcela závisí na možnostech získání dotací na další provoz a rozvoj, nalezení prostor a zajištění financí na knihovnickou činnost.

Knihovna Automuzea Vratislavice nad Nisou

Vratislavické Automuzeum bylo slavnostně otevřeno dne 1.5.2004; vzniklo a funguje díky činnosti členů Podještědského klubu historických vozidel a Porsche Clubu CZ. Muzeum vystavuje veterány spojené především s motoristickou historií Liberecka, pořádá motoristické akce, výstavy, setkání značkových klubů (Porsche, VW Brouk atd.), burzy motoristické literatury a provozuje knižní e-shop. Cílem jeho zakladatelů je přitáhnout k zájmové činnosti děti a mládež a rozšířit pro ně nabídku volnočasových aktivit.

Knihovna muzea oficiálně vznikla spolu s Automuzeem, základem se staly dary literatury od členů motoristických

klubů. (Výměna literatury mezi členy klubu neformálně fungovala již dříve.) Je specializována na odbornou motoristickou a veteránskou literaturu.

Fond tvoří cca 500 svazků knih, 5 titulů periodik, 10 videokazet a DVD. Dokumenty jsou v češtině, z 2. pol. 20. stol. Doplněvány jsou především koupí z financí Automuzea a dary, nakupována je i starší (z jiných knihoven vyřazená) literatura. Fond není nijak evidován, neexistuje žádný katalog.

Knihovna je otevřena vždy první středu v měsíci, během zimních měsíců je fond uskladněn v bednách. Literatura slouží především členům klubu, ovšem výpůjčky mohou využít i další zájemci o motoristickou literaturu. Čtenáři ani výpůjčky nejsou evidovány.

Automuzeum zároveň umožňuje nákup literatury v e-shopu, ve kterém prodává duplikáty a nečtené knihy. Zisk přispívá k provozu muzea. V současnosti je k dispozici 24 titulů, u kterých jsou uvedeny název, autor, nakladatelské údaje, anotace a obrázek obálky či přebalu.

Knihovna Národního památkového ústavu, pracoviště Liberec

Národní památkový ústav je odbornou organizací státní památkové péče. Vznikl dne 1.1.2003 a navazuje na činnost Státního ústavu památkové péče a ochrany přírody (zal. 1958) resp. Státního fotoměřického ústavu (zal. 1919) a dalších organizací. Liberecká pobočka NPÚ byla založena dne 2.2.2006 (zároveň zaniklo pracoviště na Sychrově); ve své správě má hrady Bezděz, Frýdlant, Grabštejn, Trosky a zámky Hrubý Rohozec, Lemberk, Sychrov a Zákupy.

Knihovna NPÚ Liberec byla vytvořena zároveň se vznikem liberecké pobočky NPÚ dne 2.2.2006. Je specializována na

historii, dějiny umění, architekturu, regionalistiku a památkovou péči.

Základem jejího fondu se stal převod cca 500 knih z NPÚ Ústí nad Labem, další dokumenty se doplňují především koupí z vlastního rozpočtu, dále dary (materiály z konferencí) a výměnou (sborníky kulturních a památkových institucí). Na počátku r. 2007 bylo ve fondu cca 1 300 publikací, 10 titulů periodik a několik kusů CD-ROMů. Dokumenty jsou převážně v češtině, z 2. pol. 20. stol. Celý fond je vystaven ve volném výběru, uspořádaném v provizorním tématickém dělení (cca 14 sekcí).

Dokumenty jsou prozatím evidovány pod přírůstkovými čísly složenými z kódu sekce a pořadového čísla. Pro zpracování byl v lednu 2007 koupen knihovní systém Clavius (moduly analytický popis a katalogizace), dokumenty se budou postupně katalogizovat.* Lístkové katalogy se tvořit nebudou, tištěný přírůstkový seznam (výstup z Clavia) ano. V budoucnosti by měl být dostupný OPAC.

Knihovna umožňuje jen prezenční výpůjčky. K dispozici je osobní počítač s přístupem na Internet, kopírka a skener. Čtenářům se vystavuje evidenční karta zdarma. Uživateli jsou především zaměstnanci NPÚ, badatelé jen zřídka - knihovna díky své krátké existenci není mnoho využívána.

Zaměstnanec knihovny úzce spolupracuje především se Státním okresním archivem v Liberci (výměna sborníků) a KVCLI (školení katalogizace v systému Clavius). Vzhledem k tomu, že knihovna je ve stadiu zrodu, je hlavním tématem spolupráce odborné poradenství (tvorba evidencí, způsoby řazení volného výběru, popis a označování knih atd.).

---

* Zároveň se bude do systému vkládat i fond spisovny - tzn. odborného archivu pracoviště - jedná se o mapy, dokumentace, stavebně historické průzkumy a restaurátorské zprávy.

4.4. Podnikové knihovny a informační centra

Lékařská knihovna Krajské nemocnice Liberec

Knihovna Krajské nemocnice Liberec vznikla v r. 1955 [Klímová, 1995, str. 11 - uvádí r. 1953] jako účelové zařízení tehdejšího Krajského ústavu národního zdraví Liberec. Knihovna je umístěna v areálu nemocnice v budově patologie, je akreditována pro síť veřejných informačních služeb ve zdravotnictví.

V letech 1990-2002 spadala pod Okresní úřad Liberec, který ji financoval, v současné době její provoz zajišťuje Krajská nemocnice Liberec, sponzorskými dary přispívá Česká lékařská komora a jednotlivá oddělení nemocnice prostřednictvím sponzorských účtů. Organizačně knihovna patří do útvaru náměstka pro personalistiku a vzdělávání.

Její povinností je zabezpečení odborných informací pro lékaře a management nemocnice, soukromé lékaře, další zdravotnický personál, studenty středních a vysokých škol z oboru a ostatní zájemce. Uživatele knihovny tvoří stejným dílem lékaři, zdravotní sestry a studenti (středních zdravotních i nezdravotních škol, gymnázií, Technické univerzity v Liberci atd.).

Knihovna „shromažďuje, zpracovává a zpřístupňuje biomedicínské informace a informace okrajových oborů v klasické tištěné formě nebo na nových informačních nosičích“ [Nemocnice, 2007]. Fond knihovny sestává z odborné literatury se zaměřením na chirurgii, interní obory, pediatrii, hematologii, stomatologii, ophthalmologii, revmatologii, urologii, rehabilitaci, radiologii, rentgenologii, patologii,

psychiatrii, gynekologii a psychologii.* 80% fondu je v jazyce českém, 18% v jazyce anglickém, zastoupeny jsou němčina a ruština. Ve fondu je cca 200 videokazet z Národního centra podpory zdraví Praha, které se již v současnosti nedoplňují a jejich využití je vzhledem k přechodu na digitální média minimální. CD-ROMy se vyskytují pouze jako příloha k tištěným dokumentům. Součástí fondu je 26 depozitních knihoven, které jsou na jednotlivých odděleních nemocnice. Převážná většina dokumentů je získávána nákupem, nákup některých titulů zahraniční literatury je mimořádně financován ze sponzorských účtů. Časopisecký fond (15 zahraničních, 46 českých titulů) a knihy příručkového charakteru jsou vystaveny ve volném výběru. Celkem se odebírá 116 titulů periodik.

K dispozici jsou tyto lístkové katalogy - jmenný knih, jmenný časopisů, jmenný videofilmů, systematický knih (MDT) a věcný videofilmů, které se stále doplňují.

Knihovna poskytuje veškeré základní služby (absenční a presenční výpůjčky, hvězdicovitě cirkulační služby - cca 100 periodik, meziknihovní a mezinárodní meziknihovní, reprografické, rešeršní služby, referenční informace). Specifikem jsou dlouhodobé výpůjčky dokumentů na jednotlivá oddělení - depozitní knihovny. K dispozici je osobní počítač s přístupem na Internet, tiskárnou a skenerem a kopírka. Hlavní službou knihovny je elektronické dodávání dokumentů přímo do elektronických schránek lékařů.

Fond knihovny, čtenáři a objednávky jsou evidovány v knihovním systému KpWinSQL, kterým byl v r. 2002 nahrazen systém CDS ISIS/MAKS. Výpůjční proces je automatizovaný,

---

* V nemocnici je k dispozici cca 300 svazků krásné literatury pocházející z darů; ta se nijak neeviduje, předává se na jednotlivá oddělení nemocnice a nezapočítává do fondu knihovny.

probíhá pomocí čtenářských karet (při výpůjčce je vytisknut výpůjční lístek, který uživatel podepisuje; ten se archivuje do vrácení dokumentu). Výpůjční lhůta knih je dva měsíce, periodik 14 dní.

Tab. 10: Statistické údaje knihovny nemocnice z let 1996-2006

Rok	Výdaje na fond / Kč	Počet KJ	Počet výpůjček	Česká periodika	Zahraniční periodika	Uživatelé
2006	cca532 000	10 444	cca 8000	179	15	980
2002	450 000	9 790	8 067	225	20	1 016
2001	523 600	9 537	8 885	224	22	856
2000	367 765	11 828	9 330	248	23	1 005
1999	332 600	11 708	7 790	251	23	1 019
1998	330 000	11 703	5 779	188	25	855
1997	318 200	11 415	6 378	169	25	890
1996	332 689	11 055	6 126	203	25	651

Pozn. Statistiky z let 2003-2005 nebyly poskytnuty, údaje za r. 2006 nebyly v době zpracování diplomové práce uzavřeny.

Knihovna zprostředkovává báze v rámci národních licencí či licencí pro síť zdravotnických knihoven. K dispozici jsou báze ProQuest Medical Library, Evidence-Based Medicine Reviews, OVID MEDLINE, Springer Link a BiblioMedica. Lékařská knihovna pořádá instruktáže k vyhledávání odborných informací. Spolu s Vědeckou radou Krajské nemocnice Liberec podporuje a eviduje publikační činnost lékařů nemocnice.

Knihovna má vlastní webovou prezentaci, součástí které je OPAC.

Knihovna spolupracuje s Národní lékařskou knihovnou a ostatními lékařskými knihovnami v rámci sítě veřejných informačních služeb ve zdravotnictví. Při realizaci služeb využívá fondů dalších knihoven v republice, zvláště KVCLI a knihovny SZŠ a VOZdŠ. Zastupuje Liberecký kraj v konzultační skupině MZ ČR REGLEK (Rozvoj regionálních center lékařských knihoven v ČR). Metodicky pomáhá knihovnám Libereckého kraje, Rumburk, Tanvald, Jablonec nad Nisou aj.

Největším problémem byl stav a provoz výpočetní techniky - funkčnost HW a SW v rámci Intranetu Krajské nemocnice Liberec, který byl odstraněn při přechodu knihovního systému z verze KP-WIN na KpWinSQL.

Technická knihovna Výzkumného ústavu textilních strojů Liberec

Výzkumný ústav textilního strojírenství vznikl v r. 1951, později byl přejmenován na Výzkumný ústav textilních strojů (dále jen VÚTS). Technická knihovna VÚTS byla založena r. 1951 při vzniku VÚTS, vždy se nacházela v prostorách podniku. VÚTS je tedy zřizovatelem knihovny a zároveň financuje veškerý její provoz. Základním posláním knihovny je informační zabezpečení činnosti VÚTS, organizačně je začleněna do výzkumně-vývojového odboru Informatika.

Fond knihovny je zaměřen na oblasti textilu a strojírenství, měřicí techniky, elektroniky a počítačů, dále obsahuje dokumenty s tématy nezbytnými pro chod podniku - ekonomika, právo, účetnictví. Hlavní část fondu tvoří 60 časopisů ze sledovaných oborů. 41 časopisů je v jazyce českém, 19 v anglickém, 2 v německém, 1 v ruském a 1 v japonském jazyce. Ve fondu je cca 6 000 knih; okolo 20% z nich je v cizích jazycích (ruština, němčina, angličtina), ostatní v češtině. Přírůstek se pohybuje mezi 10 a 20 tituly za rok.

Součástí fondu je cca 1 000 cestovních, 350 výzkumných a 240 studijních zpráv. CD-ROMy se vyskytují pouze jako příloha k periodikům či knihám. Ve volném výběru jsou vystaveny poslední čísla odebíraných periodik, ostatní dokumenty jsou ve skladu.

Veškerý fond se do knihovny získává koupí, na kterou je každoročně vyčleněno cca 215 000,- Kč, z toho 200 000,- Kč na časopisy a 12 - 14 000,- Kč na knihy. Nákup se provádí na základě požadavků jednotlivých zaměstnanců, které musí být schváleny vedoucím dotyčného odboru a vedoucím odboru Informatika. Dar dokumentů je spíše výjimečný.

Fondy jsou evidovány v seznamech přírůstkovém a úbytkovém. K dispozici je jmenný katalog, který se však již nedoplňuje, a katalog čtenářů. Od r. 2000 provozuje knihovna vlastní knihovní systém, ve kterém jsou evidovány knihy a veškeré zprávy, čtenáři, výpůjčky a rezervace.* Katalog je vystaven pouze na intranetu VÚTS; pro zpřístupnění rozhraní pro vyhledávání na Internetu byla r. 2003 neúspěšně podána žádost o grant.

Uživateli knihovny jsou zaměstnanci VÚTS, sporadicky se vyskytují studenti či zaměstnanci Technické univerzity v Liberci. Celkem je evidováno cca 150 uživatelů, z toho 23% je velice aktivních a hojně knihovnu využívá.

Knihovna umožňuje krátkodobé či dlouhodobé absenční výpůjčky. Krátkodobé výpůjčky jsou možné u knih a periodik, výpůjční lhůta je 1 měsíc. Dlouhodobé výpůjčky se týkají pouze knih a jsou umožněny jen pro zaměstnance VÚTS. Cestovní, výzkumné a studijní zprávy jsou určeny k prezenčnímu studiu. Knihovna provádí MVS a cirkulaci časopisů. V r. 2007 se vybrané časopisy zasílají firmám Inotex s.r.o. (Dvůr Králové nad Labem), Spolsin s.r.o. (Česká Třebová), Rieter CZ a.s.

---

* Systém je vystaven na databázi SQL. pro ovládání využívá program Access. je vytvořeno rozhraní pro uživatele. Popis dokumentů je do polí pevné délky, standardy AACR2R a UNIMARCu nejsou implementovány, u některých polí se využívá číselník.

(Ústí nad Orlicí) a Výzkumnému ústavu bavlnářskému a.s. (Ústí nad Orlicí). Kopírování ani skenování knihovna neprovádí.

V odboru Informatika jsou dále dle potřeb VÚTS prováděny jednorázové retrospektivní rešerše z patentových databází ESPACE-EP, ESPACE-ACCESS a ESPACE-WORLD. Od r. 2003 je produkována vlastní článková databáze z oboru přádelnictví, která obsahuje záznamy článků z periodik získaných do knihovny. VÚTS je připojen k článkové databázi Textil na serveru Textil.cz, který provozuje Výzkumný ústav bavlnářský.

V odboru jsou prováděny odborné překlady dokumentů z a do následujících jazyků: anglický, německý, ruský, francouzský a španělský a vydávány Roční zprávy o stavu techniky z oblastí tkaní a předení.

Odborová knihovna a.s. Lites

A.s. Lites vznikla r. 1992 transformací n.p. Tesla Liberec, jehož kořeny sahaly až do 18. století. Firma se zabývá výrobou elektrické požární signalizace, elektronického vybavení a příslušenství pro textilní stroje a přepětové ochrany pro telekomunikační sítě a zařízení.

Odborová knihovna byla založena dne 30.4.1969 pod původním názvem Knihovna ZO ROH n.p. Tesla, později získala název Český odborový svaz pracovníků v kovoprůmyslu - závodní knihovna - Tesla n.p., Liberec. Zřizovatelem této knihovny je odborová organizace zaměstnanců Litesu, která financuje veškerý její provoz. V r. 1981 byla knihovna přestěhována do jiných prostor, v r. 1990 byl vznesen požadavek na další přestěhování do větší místnosti, který nebyl akceptován.

Ve fondu knihovny je cca 6 000 knih v devíti tématických odděleních (beletrie, dětská literatura, naučná literatura, cestopisy, odborná literatura, politická literatura, básně,

dramata, fotografická literatura), vše ve volném výběru. Nejvíce knih je v oddělení beletrie - cca 5 000 titulů. Všechny dokumenty jsou v jazyce českém a jsou vydány ve 20. či 21. století. Fond je evidován ve dvou oddělených přírůstkových seznamech (pro beletrii a ostatní dokumenty). V knihovně jsou k dispozici dva lístkové autorské katalogy - pro starší a novější fond. Pro úbytek jsou vytvářeny úbytkové seznamy, které schvaluje závodní výbor.

Doplňování fondu až do r. 2003 prováděla knihovnice na základě vlastního uvážení a zájmu uživatelů, doplňovala se pouze beletrie. Na nákup bylo v posledních letech (1999-2003) vyčleněno vždy 10 000 Kč/rok. Dokumenty byly nakupovány jak v libereckých knihkupectvích, tak objednávkami na dobírku. Velmi malá část fondu se získávala darem od zaměstnanců firmy (starší beletrie). Od r. 2003 knihovna nemá přiděleny žádné finance, doplňování fondu se neprovádí.

Veškerý fond je určen k absenčním výpůjčkám, výpůjční lhůta je 5 týdnů. Sankce za její nedodržení nejsou stanoveny. Výpůjčky se provádějí pomocí čtenářských karet a knižních lístků.

Uživateli knihovny jsou současní či bývalí zaměstnanci a.s. Lites, je evidováno cca 100 čtenářů, 50% z nich je pravidelnými uživateli knihovny. 99% uživatelů tvoří ženy. Evidence i služby knihovny jsou zdarma. Knihovnu navštíví cca 400 čtenářů za rok, počet výpůjček se pohybuje okolo 1 500/rok. V současné době počet čtenářů i výpůjček klesá, knihovna je přístupná jen ½ hod. týdně či po telefonické domluvě.

Tab. 11: Statistické údaje knihovny Litesu z let 1981-1984, 1988-1989

Rok	Počet KJ	Počet návštěv	Počet výpůjček	Uživatelé
1989	5 798	716	2 754	257
1988	5 658	885	2 765	252
1984	5 256		2 227	230
1983	5 201	910		296
1982	4 967	986	3 671	364
1981	5 937	716	3 269	351

Pozn. Údaje z let 1983-1984 nebyly poskytnuty kompletní.

Knihovna Libereckého Energomontu

V r. 1949 vznikla jako součást Libereckých komunálních podniků firma Primus, která od r. 1950 sídlila v ulici U Věže (ve stejné budově jako tehdejší Studijní knihovna). Od r. 1952 byl podnik začleněn do n.p. Teplická strojírna Českých energetických závodů. K 1.1.1969 se změnil na n.p. Energomontáže, k 1.5.1992 se transformoval na akciovou společnost a od dubna 2003 na Liberecký Energomont s.r.o.

Knihovna (Sigla LIF010) byla založena r. 1949. Fond knihovny je profilován na tematiku výroby kotlů (strojírenství a konstrukční činnost). V současné době je ve fondu knihovny cca 1 700 knih, cca 1 000 svazků (převážně s marxisticko-leninským zaměřením) bylo v r. 2003 vyřazeno a zlikvidováno. Celý fond pochází z 2. pol. 20. stol. a je převážně v češtině. Ve fondu jsou zastoupeny odborné publikace, slovníky a normy.

Fond knihovny se nedoplňuje, nakupuje se pouze právní a účetní literatura periodického charakteru.

Jedinou evidencí je počítačový soubor (MS Office), který je dostupný lokálně na jednom PC. Přírůstkový seznam ani lístkové katalogy neexistují.

Fond je určen k absenčním výpůjčkám pro zaměstnance firmy. Výpůjčky se evidují na čtenářské karty, výpůjční doba je neomezená.

Knihovna nemá stálého zaměstnance, nespolupracuje s žádnými knihovnami podobného zaměření ani s informačními institucemi v rámci regionu.

Knihovny Cadence Innovation

Cadence Innovation je mezinárodní firma se závody v USA, Francii, České republice, Maďarsku či Japonsku. Jejimi vlastníky jsou Barclays Capital, Credit Suisse First Boston, Harbert Distressed Investment Master Fund a Yucaipa Group. Liberecký závod byl založen r. 1946 pod názvem Plastimat, v r. 1996 se přejmenoval na Peguform a v letech 1999-2005 byl začleněn do skupiny Venture (USA). Název Cadence Innovation je užíván od r. 2005. Liberecká pobočka zaměstnává 980 pracovníků a specializuje se na výrobu kokpitů, přístrojových desek, lakovaných nárazníků, mřížek chladičů a dveřních výplní. 70% výroby je určeno pro Škoda Auto.

V Plastimatu pracovaly dvě knihovny - závodní knihovna ROH a knihovna VTEI. Středisko VTEI obsahovalo v r. 1992 cca 5 000 sv. odborné literatury se zaměřením na plasty (v r. 1964 dokonce více než 11 000 publikací). Bylo zrušeno v rámci restrukturalizace v letech 1992-1993. Dokumenty s aktuálními informacemi byly převedeny na jednotlivá pracoviště a

zastaralé knihy byly zlikvidovány. V současnosti jsou odborné publikace v příručkách jednotlivých zaměstnanců.

Odborová knihovna byla založena kolem r. 1965 a jako knihovna ROH pracovala až do r. 1989. Po sametové revoluci z ní byly vyřazeny tituly poplatné době socialismu. Ve fondu je nyní cca 4 700 knih; jedná se o beletrii v českém jazyce z 2. pol. 20 stol. Duplikáty se nevyskytují. Dále je k dispozici asi 15 turistických map, odebírán je jeden časopis (Týden). Při evidenci jsou neperiodickým dokumentům přidělována přírůstková čísla a dvoumístný kód třídění pro beletrii. Existuje ručně psaný přírůstkový seznam, který obsahuje 4 625 knih. V úbytkovém seznamu je zaznamenáno 102 dokumentů. Všechny knihy jsou vystaveny ve volném výběru řazeném dle prvního písmene příjmení autora. Pro vyhledávání slouží na stroji psaný abecední seznam dle příjmení autora a devět seznamů dle literárních žánrů (anekdoty, děti a mládež, dobrodružné, historické, politické, společenské, učebnice, vojenské a zahrádkářsko-ovocnářské), které jsou dále členěny do 100 podskupin. Doplnování publikací bylo až do konce r. 2006 prováděno dle výběru knihovníka z financí sociálního fondu v dohodnuté částce do 10 000,- Kč.

Uživateli knihovny byli současní i bývalí zaměstnanci Cadence Innovation (resp. společností Plastimat a Peguform), v soupisu čtenářů je zapsáno 120 jmen, z toho 72 žen. Půjčování bylo prováděno pomocí evidenčních karet, počet výpůjček se pohyboval kolem 20 za měsíc. Výpůjčky byly omezeny na maximálně tři tituly najednou a výpůjční doba byla stanovena na jeden měsíc.

Knihovna byla dvakrát přestěhována a od r. 2005 je umístěna v havarijním krytu civilní obrany. Otevřena byla vždy od 13.00 do 15.00 každé pondělí. Od konce r. 2006 knihovna pro nepřítomnost knihovníka neposkytuje žádné služby ani neprovádí

akvizici. Pokud neobnoví svou činnost, fond bude nabídnut zaměstnancům k rozebrání a posléze prodán do antikvariátu.

Textilana - technická knihovna a knihovna ROH

Firmu „Johann Liebieg Comp.“, zabývající se prodejem módních anglických vzorů, založil v r. 1826 „chudý soukenický tovaryš Johann Liebieg“ [Svoboda, 2003]. Po jeho smrti r. 1870 se podniku ujal Theodor Liebieg. 22. června 1945 byla na firmu uvalena národní správa a podnik přejmenován na „Jan Liebieg a spol., se sídlem v Liberci, pod národní správou“. 7. března 1946 převzal firmu národní podnik České vlnářské závody. V r. 1948 došlo k znárodnění a dne 18. září 1948 ke změně jména na „národní podnik Textilana“. Největšího rozkvětu se Textilana dočkala na začátku devadesátých let, kdy bylo v celém podniku zaměstnáno téměř 6 000 pracujících a v závodě 01 na Jablonecké ulici v Liberci 1 600 zaměstnanců. Po r. 1989 byl podnik prodán v kupónové privatizaci a změněn na akciovou společnost.

V Textilaně na Jablonecké ul. 36 působila od začátku 60. let [Carva, 1964 - uvádí od 50. let] knihovna, která měla dvě propojené části - odbornou knihovnu „technickou“ - Oddělení vědeckotechnických informací (dále OVI - sigla LIF004) a knihovnu ROH. Nákup dokumentů a provoz obou částí byl financován resp. dotován z Fondu kulturních a sociálních potřeb společnosti Textilana, který obhospodařoval Závodní výbor Odborového svazu pracovníků textilního odvětví a kožedělného průmyslu Čech a Moravy.

OVI vzniklo na základě usnesení vlády ČSSR, jeho zakladatelem byl ing. Richard Suchý. Základem činnosti bylo získávání informací vědecko-technického charakteru, jejich třídění, vydávání signálních informací a zajišťování překladů z cizích jazyků. V technické knihovně byly úzce specializované odborné dokumenty (knihy a časopisy) z oblasti textilu, technologií, strojů a zařízení, právní literatura, jazyková literatura vč. slovníků a učebnic, vše ve volném výběru, stavěno tématicky. V r. 1964 bylo v knihovně 2 680 svazků, v r. 1985 cca 7 000 svazků knih, odebíralo se 150 odborných časopisů a novin. Roční přírůstek činil cca 200 svazků. Část fondu byla na jednotlivých odděleních podnikového ředitelství v příručních knihovničkách. K dispozici byly autorská a tématická kartotéka. Informace z jednotlivých dokumentů byly tříděny a zapisovány na kartotéční lístky, 4x ročně byl vydáván přehled signálních informací (tzv. Spěšné informace obsahovaly název článku, pramen a klíčová slova).

Technická knihovna byla využívána především managementem firmy, jednotlivými odbornými pracovníky i středoškolskými a vysokoškolskými studenty. V polovině 90. let byla průměrná návštěvnost 10 zájemců/den. Prováděla se cirkulace časopisů, poskytovaly se fotokopie článků.

Technická knihovna byla zrušena v r. 1999, dokumenty byly nabídnuty v přímém prodeji majetku z konkursní podstaty (10,- Kč za kus) či k rozebrání, fond byl v letech 2000-2003 rozebrán soukromými osobami.

Fond knihovny ROH sestával z krásné literatury a několika časopisů, před zánikem knihovny celkem cca 6 000 kusů (z toho

přibl. 500 svazků populárně-naučné literatury). Na nákup bylo vyčleněno 1 500,- Kč/měsíc. Knihovna také přijímala knižní dary. Roční přírůstek od začátku 80. let se pohyboval mezi 130-160 svazky. Beletrie byla převážně v jazyce českém, ale i slovenském, ruském, polském atd. V 70. letech byl jedinou evidencí dokumentů neúplný titulový seznam, později přírůstkový seznam. K dispozici byl jmenný lístkový katalog. Čtenáři platili do 13. ledna 1965 poplatek 20 haléřů za 1 vypůjčenou knihu a zápisné 1 Kč za rok, poté 5 Kčs za rok, před zánikem pak 10 Kč za rok. Knihovna ROH nebyla v 80. letech zaměstnanci Textilany příliš využívána (od května 1978 do března 1981 byla zavřena), průměrný čtenář si půjčil 5 knih při každé návštěvě. Nejvíce výpůjček bylo realizováno v r. 1994, kdy bylo v Textilaně zaměstnáno přes 3 000 osob, z toho přibližně 400 bylo evidovanými čtenáři. Knihovna byla otevřena 2x týdně (út, čt) 3,5 - 4 hodiny. Absenční výpůjčky s výpůjční lhůtou 1 měsíc prováděla stálá knihovnice nebo dobrovolná knihovnice z řad členů ROH. Do r. 1959 se v knihovně ve spolupráci s n.p. kniha knihy i prodávaly.

V letech 1963, 1981-1983 vycházel v časopise Vlnář nepravidelný sloupek Novinky závodní knihovny.

Fond ani jednotlivé výpůjčky a čtenáři nebyly podchyceni na žádném elektronickém médiu.

Stálým problémem knihovny ROH byly malé a stísněné prostory a nemožnost nakupovat více knihovních jednotek od jednotlivých titulů.

Dne 5.11.2001 byl Krajským soudem v Ústí nad Labem prohlášen konkurs na Textilanu, a.s., správcem konkursní podstaty byla ustavena KOPPA, v.o.s., se sídlem Liberec, Hvězdná 491/21, 46001 Liberec. Areál Textilany v Liberci na

Jablonecké ulici byl prodán v dražbě dne 7. dubna 2003 německé společnosti Middle Europe Investment za 90 milionů korun.

Správce konkursní podstaty a nástupce odborové organizace Textilana Garn se domluvily na společném postupu při likvidaci knihovny ROH. Celý fond knihovny ROH měl být nabídnut jako dar Krajské vědecké knihovně v Liberci. Darování se však neuskutečnilo, fond byl v letech 2003-2005 rozebrán bývalými zaměstnanci Textilany.

Tab. 12: Statistické údaje odborové knihovny Textilany z let 1972, 1976, 1982 a 1987

Datum	Počet svazků	Počet čtenářů
6.3.1987	3 492	230
12.3.1982	2 475	264
26.3.1976	cca 2 000	300
25.2.1972	cca 2 000	61

Vojenská knihovna vojenského útvaru 2266 Liberec

Vznik vojenské knihovny vojenského útvaru 2266 Liberec se datuje do 60. let 20. století.

V Liberci existují dvoje kasárna - horní a dolní. Knihovna byla původně založena v kasárnách horních, poté existovaly souběžně dvě knihovny, následně byla knihovna v horních kasárnách změněna na detašované pracoviště a nakonec úplně zrušena. Vojenskou knihovnou byla tedy míněna knihovna nacházející se v dolních kasárnách.

Knihovna byla řízena a financována vojenským útvarem 2266 Liberec, který je podřízen Ministerstvu obrany České republiky. Knihovna měla po odborné i rekreační stránce sloužit vojákům a civilním zaměstnancům útvaru.

Dne 29. srpna 2001 schválila vláda České republiky předložený program reformy ozbrojených sil ČR, který měl na provoz vojenského útvaru 2266 velký vliv. Do té doby probíhala ve vojenském útvaru 2266 základní vojenská služba branců. Hlavní funkcí knihovny byla tedy funkce rekreační, tomu odpovídalo i složení fondu (převážně krásné literatury). S postupným rušením základní vojenské služby, profesionalizací a specializací vojenského útvaru došlo k výrazné změně ve složení uživatelů a fondu. Knihovna se více zaměřovala na odbornou literaturu z oborů chemie, práva, sportu, psychologie a ekonomie. Ve fondu byly slovníky a jazykové učebnice, převážná většina fondu byla v jazyce českém. Doplnění beletrie bylo na ústupu.

Do r. 2000 se ve fondu nacházelo cca 100 videokazet s odbornou tematikou, tato část fondu byla v r. 2000 zrušena. Do r. 2003 bylo ve fondu cca 6 000 knih, 2 500 exemplářů bylo v r. 2003 vyřazeno jako zastaralé a nevyužívané. Fond knihovny pak tvořilo cca 3 500 knih, 3 vojenská periodika a 1 regionální deník. Fond byl tématicky řazen ve volném výběru.

Základní a jedinou evidencí fondu byl ručně vedený přírůstkový seznam. V knihovně byly také místní a přírůstkový katalog, ty však byly zrušeny před r. 2000. Fond byl doplňován koupí, výběr titulů byl prováděn dle uvážení knihovnice. Přírůstek byl velmi nepravidelný. V r. 2002 byly nakoupeny dokumenty za cca 30 000 Kč, v r. 2003 za cca 10 000 Kč.

V knihovně bylo registrováno 160 čtenářů - vojáků z povolání v posádce Liberec, občanských zaměstnanců, jejich dětí, vojenských důchodců a bývalých vojenských profesionálů. Zhruba 100 čtenářů bylo pravidelnými návštěvníky knihovny.

Celý fond (kromě cca 30 titulů v příruční knihovně) byl určen k absenční výpůjčce, výpůjční lhůta byla stanovena na 1 měsíc. Výpůjčky byly evidovány ve čtenářských kartách.

Provoz knihovny byl od letních měsíců r. 2002 zastaven. Budovy vojenského útvaru procházely opravami, takže místnost knihovny byla uzavřena a veškerý fond byl složen v bednách. Po ukončení rekonstrukce v dubnu r. 2004 měla být knihovna vybavena jedním osobním počítačem s přístupem k síti Internet. Evidence knihovního fondu měla být převedena do vybraného databázového programu, o knihovnickém systému se z důvodu nedostatku financí neuvažovalo. Ještě před ukončením rekonstrukce došlo na začátku r. 2004 ke zrušení knihovny; o tom, co se stalo s jejím fondem, neexistují žádné informace.

4.5. ČR – Státní oblastní archiv v Litoměřicích, Státní okresní archiv Liberec

ČR – Státní oblastní archiv v Litoměřicích, Státní okresní archiv Liberec

1. září 1948 byl založen Městský archiv v Liberci, který byl na počátku 70. let 20. stol. sloučen s libereckým a frýdlantským okresními archivy. SOkA Liberec je od 1.8.2002 pracovištěm Státního oblastního archivu v Litoměřicích, jenž je řízen a financován Ministerstvem vnitra ČR.

Archivní materiály

V archivu je více než 5.400 bm (běžných metrů) archiválií v cca 1 600 jednotlivých archivních fondech, které tvoří písemnosti úřadů státní a komunální správy, firem, spolků, škol, církevních institucí či významných osob regionu. Ve fondech jsou mimo klasické archiválie i pohlednice, fotografie, skleněné desky, filmy, videokazety a CD. „Nejstarší archiválie jsou ze 14. století. Velká část písemností pochází ze 17. - 19. století. Největší množství archiválií tvoří materiál vzniklý až ve 20. století“ [Chocholoušková, 2000]. Převážná část textů do r. 1945 je psána německy, poté česky. Část archivních materiálů je uložena v depozitáři v Machníně.

Pro vyhledávání fondů slouží databáze Archivní fondy a sbírky v České republice Ministerstva vnitra ČR. Pro vyhledávání v jednotlivých fondech slouží inventáře a katalogy archivních fondů. Na website Státního oblastního archivu v Litoměřicích jsou dále dostupné soupisy projektové

dokumentace bývalého podniku Stavoprojekt Liberec. Archiv eviduje kolem 900 badatelských návštěv, zpracovává cca 600 dotazů ročně.

Knihovna

Součástí archivu je od r. 1948 odborná knihovna, jež slouží pracovníkům archivu a badatelům. Fond knihovny je zaměřen na regionální literaturu, dále historii, archivnictví atd., tvoří jej cca 8 300 knih a 1 440 titulů periodik a novin (více než 18 000 přírůstkových čísel), velká část pochází z 18. a 19. stol. Fond je v jazycích německém a českém, pouze výjimečně je zastoupena latina, ruština, angličtina či francouzština.

Hlavní formou akvizice je nákup (dříve prováděný na základě Nových knih) dle požadavků odborných pracovníků archivu, částka na nákup se pohybuje do 60 000 Kč/rok. Knihovna získává dokumenty darem od badatelů, jedná se o jednotlivé tituly knih, ale možný je i dar celé pozůstalosti. V období po založení knihovny (vedoucí archivu Vladimír Ruda) bylo do jejího fondu získáno mnoho knižních darů od různých institucí. Výměnou se získávají sborníky ostatních archivů. Množství dokumentů pochází ze zrušených či převedených spolků a institucí (např. Verein für Heimatkunde in Reichenberg, Bücherei der Stadt Reichenberg, Okresní úřad v Liberci), fond byl doplněn i německými duplikáty tehdejší Vědecké knihovny Václava Kopeckého (nyní KVCLI).

Knihovna neprovádí žádné vyřazování zastaralých dokumentů, naopak se pro studijní účely doplňují i materiály např. marxismu-leninismu.

Přírůstkový seznam je veden od r. 1950. K dispozici jsou lístkové evidence kronik, map, plánů a periodik, jmenný katalog knih a periodik (v současné době jen částečný; záznamy nejsou úplné, využívají se při rekatalogizaci fondu) a předmětový katalog knih a periodik pořádaný podle předmětových hesel SOKA. K nahlédnutí je soupis předmětových hesel.

Knížní fondy byly od r. 1994 evidovány v databázovém programu Knihopis Archivní správy Ministerstva vnitra ČR ARS. Od r. 2000 se knihy a periodika zpracovávají v systému Clavius. V minulém roce byla dokončena rekatalogizace, revize a oprava katalogizačních záznamů, bylo při ní čerpáno jak z České národní bibliografie, tak z databáze germanik v českých zemích KVCLI. OPAC je od 27.11.2006 dostupný na Internetu na serveru firmy Lanius v Táboře. Jedná se o databázi Severočeské archivy, která obsahuje záznamy státních okresních archivů v České Lípě, Jablonci nad Nisou, Liberci a Semilech. Aktualizace dat bude probíhat v ročních intervalech.

Archiv umožňuje prezenční výpůjčky v badatelně archivu, MVS, černobílé kopírování, skenování, pořizování digitálních fotografií a zápis na CD-R. Nepožizují se kopie celých publikací, v současné době se neprovádějí archivní rešerše. Pouze ve výjimečných případech jsou povoleny absenční výpůjčky z fondu knihovny.

Archiv a knihovna jsou využívány badateli - vědeckými pracovníky, studenty gymnázií a vysokých škol (především Technické univerzity v Liberci - Katedry dějepisu, Univerzity Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem) a zájemci o historii. Na počátku 80. let 20. stol. byla návštěvnost až 2 000 badatelů za rok.

Archiv pořádá besedy a exkurze, podílí se na výstavách. SOKA Liberec pořizuje od r. 1994 digitalizované záložní kopie písemností (především kronik) v programu Hyparchiv s využitím knižního skeneru a programu HiFile.

Ve spolupráci s Katedrou dějepisu Technické univerzity v Liberci, Krajskou vědeckou knihovnou Liberec a Státním okresním archivem v Jablonci nad Nisou vydává od r. 2000 regionální historický sborník *Fontes Nissae - Prameny Nisy*. Zároveň dochází k výměně duplikátů publikací jak s archivy, tak knihovnamí.

Tab. 13: Statistické údaje libereckého archivu z let 1999-2006

Rok	Počet archivních fondů	Počet svazků - knihovna	Počet badatelů	Počet návštěv
2006	1 652	18 496	216	791
2005	1 622	17 689	198	892
2004	1 583	17 021	151	799
2003	1 531	16 471	143	845
2002	1 506	15 869	140	952
2001	1 495	15 607	166	1 084
2000	1 283	15 238	132	889
1999	1 245	14 633	112	1 095

5. Spolupráce knihoven a informačních institucí

Případy vzájemné pomoci a spolupráce mezi knihovnickými institucemi existují, i když většinou se jedná o akce krátkodobé a jednorázové. Dlouhodobé vazby přesahující desetiletí se vytvářely spíše v letech před sametovou revolucí. Spolupráce se vždy navazovala tam, kde docházelo k překrývání uživatelů, fondů a služeb; jejím cílem bylo spíše šetřit vlastními prostředky finančními i personálními než informovat o konkurenčních institucích. Po druhé světové válce jsem nezaznamenala téměř žádnou úspěšnou dlouhodobou a koncepční metodickou činnost (kromě aktivit kulturních), která by významně ulehčila práci uživatelům jednotlivých knihoven. Z knihoven popsaných v této práci nejčastěji kooperuje knihovna krajská. Existují však knihovny, které nikdy neprováděly společné aktivity s žádnou jinou libereckou knihovnou (knihovna automuzea, Energomontu, farní knihovna, knihovna galerie, vojenská knihovna aj.)

5.1. Spolupráce v minulosti

Historicky nejstarší doloženou spoluprací mezi různými knihovnami je součinnost spolkových knihoven při jejich slučování v letech 1885 (u spolků německých vytvářejících Deutsche Volksbibliothek) a 1904 (u spolků českých budujících Lidovou českou knihovnu).

Knihovna městského obvodu Vratislavice nad Nisou a dokonce i knihovna Nemocnice Liberec byly pobočkami KVCLI. Stejně postavení měla mít od r. 1950 také knihovna Severočeského muzea Liberec, tento akt však nebyl realizován. Z postavení bývalé pobočky vratislavická knihovna profituje a to díky uzavřené smlouvě o metodické pomoci s KVCLI. Ta pro knihovnu

Vratislavice zajišťuje centrální nákup a naopak přebírá požadavky na MMVS a rešerše. Metodické vedení poskytuje KVCLI také nově vzniklé knihovně NPÚ v Liberci a UKN TUL řídí po odborné stránce knihovnu FUA TUL (viz. příl. 14). V letech 1991-2002 sídlila Alliance Française v prostorách TUL a bylo zvažováno její přesídlení do budovy KVCLI. V té od r. 2001 do r. 2004 měla umístěny své kanceláře i knihovnu SONS.

Nejčastější formou spolupráce jsou dary, zápůjčky, výměny a převody fondů mezi knihovnami. Po druhé světové válce tak byly do SOKA převedeny fondy zrušených spolkových knihoven a KVCLI získala v letech 1948 a 1963 části zachráněných fondů zaniklé Obchodní a živnostenské komory v Liberci. V letech 1985-1986 byly z ONV v Liberci resp. Okresního úřadu v Liberci převedeny knihy a videotéka s tematikou životního prostředí do knihovny Ekocentra Ještěd. Do r. 2003 poskytovala KVCLI knihovně ve Vratislavicích svůj výměnný fond a od r. 2003 jí každoročně dává knihy čítající cca 2000 svazků. Také v r. 2003 měla být do KVCLI převedena literatura ze zaniklé odborové knihovny Textilany, k činu však nakonec nedošlo. Neuskutečnilo se ani předání knih z nyní nefungující knihovny Ekocentra Ještěd do krajské knihovny. V letech 2004-2007 UKN TUL zapůjčila do knihovny SZŠ a VOZdŠ 54 knih s tematikou ošetřovatelství. V minulém roce se uvažovalo o převedení kompletního fondu zrušeného Pedagogického centra do UKN TUL, od této akce ale nakonec bylo ustoupeno. Pro budoucnost je domluvena výměna dokumentů mezi SOKA a NPÚ, kdy SOKA daruje do knihovny NPÚ sborník Fontes Nissae a NPÚ bude zato bezúplatně předávat svůj budoucí sborník.

Pravděpodobně nejdelší aktivitou byla spolupráce mezi KVCLI a UKN TUL, kdy UKN TUL až do konce 20. stol. poskytovala krajské knihovně katalogizační lístky všech zahraničních publikací získaných do fondu UKN TUL (odborných, populárně

naučných, cizojazyčné beletrie i jazykových učebnic). Stejně lístky předávala v 60. letech do KVCLI i knihovna muzea. (KVCLI budovala obdobu libereckého katalogu Centrální evidence zahraniční literatury, který sloužil především zaměstnancům KVCLI při akvizici.) Součinnost v rámci akvizice vyžadoval také dar v celkové výši 300 000,- Kč, který UKN TUL a KVCLI poskytla v letech 2002-2003 Česká spořitelna. Pro co nejlepší využití financí vznikla společná akviziční komise složená ze zaměstnanců TUL a KVCLI (vždy jednoho akvizitéra, katalogizátora a člena vedení z každé instituce). Tato komise rozdělila na svém jednání obory, ze kterých mohly výlučně knihovny nakupovat nové dokumenty. Zároveň KVCLI prováděla veškeré nezbytné účetní operace na základě podkladů dodávaných univerzitní knihovnou.

V oblasti katalogizace je v době Internetu a standardizace katalogizačních záznamů možnost využití bibliografických záznamů bezproblémová. SOKA tak využil záznamy databáze germanik v českých zemích KVCLI pro zpracování vlastních historických fondů. Metodické oddělení KVCLI také v rámci své činnosti nabízí knihovníkům Libereckého kraje školení v různých knihovnických systémech (v r. 2007 Clavius, jehož se zúčastnila např. knihovnice NPÚ).

Nízká je však spolupráce v rámci budování a využívání databází. Jen pro r. 1999 bylo založeno konsorcium z KVCLI a okresních archivů v Jablonci nad Nisou, Liberci a Turnově, jehož účelem bylo sdílení informačních databází. Pokus o zapojení UKN TUL se nezdařil. Stejně tak neuspěla snaha knihovny Ekocentra Ještěd o vytvoření společného soupisu dokumentů se SJH. UKN TUL a krajská knihovna, které sídlí vedle sebe ve vzdálenosti 230 m dokonce obě nakupují databáze EBSCO-EIFL a TAM-TAM (viz příl. 5; přitom v UKN TUL je databáze TAM-TAM zpřístupněna pouze na jednom osobním

počítači a nedá se tedy využít v univerzitní síti LIANE z ostatních počítačů na univerzitě). Spolupráce funguje mezi TUL a VÚTS v rámci výzkumného centra Textil, které umožňuje patentové rešerše z databází ESPACE ACCESS, ESPACE EP a ESPACE WORLD kolegům jak z TUL tak VÚTS.

Pouze knihovna SZŠ a VOZdŠ informuje své návštěvníky o službách další knihovny v Liberci, má ve svých prostorách vyvěšeny letáky a informační materiály knihovny nemocnice.

Co se týká zpřístupňování fondů pro cizí uživatele, nejstarší je pravděpodobně spolupráce mezi dnes již zaniklými podnikovými knihovnami Státní spořitelny a Severočeských pekáren, které sídlili ve stejné budově, a tak spořitelna absenčně půjčovala knihy i zaměstnancům pekáren. Zajímavým byl také pokus v letech 2003-2004, kdy se KVCLI a UKN TUL dohodly na možnosti vzájemného uznávání čtenářských průkazů. To bylo umožněno díky využití čárových kódů u obou institucí a cílem bylo, aby čtenář nemusel vlastnit dvě průkazky, ale aby mu do obou institucí stačila jen jedna, kterou by si pravidelně obnovoval. Tuto možnost však studenti TUL, pro které byla především vytvářena, příliš nevyužívali.

Až do konce r. 2005 fungovala velice dobře spolupráce mezi KVCLI a UKN TUL na neodborných knihovnických aktivitách. Obě knihovny se rozhodly v r. 2003 rozšířit nabídku kulturních akcí týkajících se národnostních menšin v Liberci a společně vytvořily cyklus Prolínání kultur. V rámci něj bylo v letech 2003-2005 uspořádáno v prostorách KVCLI cca 10 besed s bohatým programem. Účastníky (cizince dlouhodobě žijící v Liberci) i návštěvníky (z velké části studenty TUL) zajišťovaly obě knihovny, přičemž řada účinkujících byla z řad zaměstnanců TUL či jejich rodinných příslušníků. Součástí akcí byla vždy společná výstavka z fondů obou knihoven na probírané téma

a bezproblémové bylo zajišťování nezbytných map, panen pro kroje a dalších propriet z majetku TUL. Po r. 2005 vzájemná podpora ustala a KVCLI nadále vytváří program samostatně nebo ve spolupráci s Alliance Française.

Do kulturních aktivit spadá také společná vydavatelská činnost SOKA, KVCLI a TUL, které od r. 2000 vytvářejí regionální sborník Fontes Nissae.

5.2. Možnosti další spolupráce

Oblastí, kde by bylo možno vytvořit společné postupy, je velké množství. Větší úlohu by podle mého názoru mělo hrát jak metodické oddělení KVCLI, tak liberecká pobočka SKIPu. (Základem malé spolupráce je pravděpodobně fakt, že se zde nestřetávají velké knihovny pod jedním zřizovatelem. KVCLI je zřizována Krajským úřadem Libereckého kraje, UKN TUL je součástí resortu školství a knihovna nemocnice patří do sítě knihoven zdravotnických pod Ministerstvem zdravotnictví ČR.) Ovšem metodické oddělení KVCLI i SKIP jsou svou činností orientovány spíše na knihovny městské a obecní.

Pro uživatele by byla přínosem především jednotná průkazka do všech sedmi veřejných libereckých knihoven. Tou by mohla být Liberecká městská karta, která je v provozu od r. 2002 či u studentů karta ISIC. Nelze předpokládat, že by mohla vzniknout i jednotná databáze uživatelů, vzhledem k podmínkám, které umožňuje zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů.

Značně využívanou by pravděpodobně byla jednotná virtuální databáze fondů všech veřejných knihoven nebo spíše společné vyhledávací rozhraní. Díky dostupnosti čtyř OPACů největších knihoven, plánovanému vytvoření OPACu NPÚ a přechodu knihovny ve Vratislavicích na systém Clavius by bylo pokryto šest

veřejných knihoven ze sedmi. Dodržování AACR2R i UNIMARCu resp. MARC21 (u KVCLI) by fungování rozhraní ulehčilo. Jeden vyhledávací formulář by byl přínosem především pro společné uživatele - studenty a zaměstnance TUL a dalších škol, pro odborníky působící na Liberecku a cizince žijící ve městě a okolí. Tato virtuální liberecká databáze však pravděpodobně vznikne až připojením všech veřejných knihoven k Jednotné informační bráně či CASLINu.

6. Perspektivy knihoven na území města Liberec

Další existence a rozvoj knihoven a informačních středisek je hádankou, na kterou odpoví čas. Při zkoumání minulosti a současnosti se zdá, že knihovny se rodí, rostou a umírají stejně jako lidé a jedině, co zůstává, jsou knihy. Proto kapitola o budoucnosti knihoven je spíše úvahou na dané téma než shrnutím faktů.

6.1. Budoucnost velkých veřejných knihoven

Jistá je další existence knihovny krajské. Krajský úřad Libereckého kraje, který financuje její provoz, spravuje však mnoho dalších institucí a oblastí. Proto bude podle mého názoru rozvoj knihovny záležet především na manažerských schopnostech jejího vedení a na stupni důležitosti, kterou jí přidělí krajský úřad. Dne 27.1.2007 byla v Mladé frontě dnes zveřejněna kritika knihovny, kterou napsal ekonom Jaromír Baxa. Autor uvedl, že knihovna až do r. 2007 nebyla schopna „naplnit základní poslání knihovny, kterým u vědecké knihovny je systematické poskytování zdrojů pro vědu v co největší šíři“ [Baxa, 2007]. Zmínil především nedostupnost cizojazyčných odborných dokumentů z oblastí ekonomie a dějin, fulltextových databází (hlavně německé Digizeitschriften), malé množství počítačů s přístupem na Internet a nemožnost zapojení notebooků. Z uvedeného textu vyplývá, že se před KVCLI stále nachází velké pole působnosti, kde se může její činnost vyvíjet. V nejbližší budoucnosti je v plánu úprava prostor pro čtenáře k větší intimitě a obměna 110 osobních počítačů z celkem 160 sestav.

Pozice knihovny ve Vratislavicích je také závislá na jejím zřizovateli a na množství poskytnutých financí. Ve Vratislavicích však neexistuje žádná jiná kulturní instituce (uvažuje se o obnovení kina), a tak knihovna plní a bude plnit především roli společenskou a nadále bude nejen místem, kde se půjčují knihy, ale centrem, kde se mohou obyvatelé Vratislavic setkávat. Budoucnost knihovny je prakticky jistá.

Další existence UKN TUL na Technické univerzitě v Liberci je také téměř stoprocentní. V Dlouhodobém záměru vzdělávací a vědecké, výzkumné, vývojové a umělecké a další tvůrčí činnosti na období 2006-2010 se uvádí: „Do budoucna TUL počítá s provozem Univerzitní knihovny v prostoru fakult soustředěných v hlavním areálu. Knihovna bude součástí plánované výstavby budovy E, a jejích křídel E1 a E3. Knihovní záznamy ostatních katedrových knihoven jednotlivých fakult budou součástí elektronického katalogu Univerzitní knihovny“ [Technická univerzita v Liberci, 2006]. Zároveň se plánuje „posilování strategického významu Univerzitní knihovny pro činnost TUL jejím zařazením na organizační úroveň fakult univerzity“ [Technická univerzita v Liberci, 2006].

I v UKN TUL stejně jako v KVCLI je v posledních letech mnoho kritizovaných oblastí a negativní názory jsou většinou spojovány se jménem současného ředitele PhDr. Adama Kretschmera. V knize přání a stížností a především v univerzitním elektronickém zpravodaji T-UNI se objevují negativní připomínky na uspořádání fondu, nedostatečnou vybavenost odbornými publikacemi, nepřehledné a nefunkční webové stránky, soukromé aktivity ředitele na půdě UKN TUL, nevhodně časově rozvržené rekonstrukce atd.

V anketě na téma zastoupení odborné literatury v UKN [Kočárková, 2006c], jejíž výsledky byly zveřejněny dne

15.2.2007, bylo složení odpovědí celkem 278 hlasujících následující:

- 41,37% není vybavena dostatečně
- 13,67% je jen v některých oborech
- 9,35% neví
- 35,61% je vybavena dostatečně

K tomu je nutno poznamenat, že rozpočet na nákup nových dokumentů byl pro r. 2007 navýšen na 4,4 milionu a od r. 2004 o nákupu dokumentů nerozhoduje akvizitér UKN TUL, ale jednotlivé fakulty samy určují, co se má nakoupit z jejich virtuálního účtu.

O důležitosti UKN TUL pro studenty vypovídá anketa ze dne 13.7.2006 na téma „Jaké potíže způsobuje studentům omezení provozu UKN TUL?“ [Kočárková, 2006c] se 197 ohlasy v následujícím složení:

- 44,16% žádné
- 21,83% nepodstatné
- 11,17% drobné
- 14,72% velké
- 8,12% nepřekonatelné

Tato anketa navazovala na článek „Studenti kritizují omezení provozu knihovny“ [Kočárková, 2005], kdy během zkouškového období od 19.6.2006 do 7.7.2006 byla knihovna uzavřena kvůli neodkladné mimořádné revizi fondu. V ohlasu ze dne 19.6.2006 je uvedeno: „Je vidět, že pro řádné studenty nemá UKN pochopení a raději zavírá před nimi dveře. Pokažde když pan Kretschmera dělá něco z knihovnou tak to stojí za to.“ (Převzato vč. gramatických chyb).

Negativní ohlasy zaznamenaly také nové webové stránky vystavené dne 3.10.2005. Nelíbil se design ani uspořádání. „Jazykové verze jsou opravdu spektakulární, bohužel fungují

pouze na titulní stránce, jakmile je rozkliknete, objeví se stará dobrá čeština" (cit. ohlas ze dne 30.9.2005 ke článku [Novotný, 2005]). „Co funguje, musí se předělat k obrazu chorého blázna. Totéž se stalo tedy i se stránkami knihovny" (cit. ohlas ze dne 30.9.2005 k témuž článku). Webové stránky byly změněny v únoru r. 2007, ovšem funkčnost jazykových verzí zůstala stejně chybná.

Stížnosti se dotýkají i uspořádání knihovny, které vzniklo v letech 2004-2005 po čtyřech přesunech fondu. V ohlase ze dne 24.7.2006 na článek „Vyhodnocení předchozí ankety" [Kočárková, 2006c] se diskutující ptá „kampak se poděla tichá a civilizovaná studovna." Stejný fakt je kritizován v ohlasu ze dne 17.1.2005 na článek zveřejněný téhož dne s názvem „Knihovní rada souhlasila se změnami v knihovně" [Kočárková, 2006a]: „Ještě minulý školní rok bylo možné ve studovně skutečně studovat (především pro výjimečný klid), komu vadilo něco, co fungovalo?" a v ohlasu ze dne 18.1.2005: „nejhorší přestavba v dějinách."

Kriticky je zmiňováno vytvoření Badatelského centra na webu UKN TUL: „Stránky Univerzitní knihovny mají sloužit k její prezentaci, nikoliv k propagaci zájmů soukromých osob" (cit. ohlas ze dne 19.2.2007 k článku „Vyhodnocení předchozí ankety" [Kočárková, 2006c]). „Nejlepší zkvalitnění služeb knihovny spočívá v tom, že si pan ředitel vytvořil badatelské centrum, aby v něm mohl legalizovat své soukromé aktivity, které nemají pranic společného se zaměřením knihovny, natož pak univerzity a nikoho jiného než jeho nezajímají" (cit. ohlas ze dne 18.1.2007 k článku „Univerzitní knihovna trvale zlepšuje služby" [Kočárková, 2006b]). O přístupu PhDr. Kretschmera k poskytování informací vypovídají také údaje, pod kterými je jeho podpis, uvedené ve výročních zprávách UKN TUL: „Byl pořízen planetární scanner Atlas, 20ks PC a naplánovaný software a troje sáňky za 21. tisíc" [Technická univerzita

v Liberci. Univerzitní knihovna, 2006b] a „počet brouků chycených na chodbě UKN (švábi z menzy): 10“ [Technická univerzita v Liberci. Univerzitní knihovna, 2006a].

Z celého textu a zmíněných poznámek dle mého názoru vyplývá, že UKN TUL má v budoucnosti mnoho bodů ke zlepšování a snad bude případná nová knihovna funkčnější než ta dosavadní.

Zajímavou bude rozhodně budoucnost knihovny v Nemocnici Liberec. Ta v současné době prochází tolik diskutovanou přeměnou na akciovou společnost, jak o ní rozhodl zřizovatel nemocnice Krajský úřad Libereckého kraje. Lékařství je však jednou z mála oblastí, kde lidské životy závisejí na fungujícím informačním středisku a neustálé sledování vývoje v medicíně je pro doktory nedílnou součástí práce. V posledních letech statistické údaje nemocniční knihovny vykazují odklon od tištěných knih a periodik a nárůst služeb adresného rozšiřování informací a rešerší ve zpřístupňovaných databázích. Knihovna pravděpodobně nebude mít tolik financí, aby mohla sama nakupovat nezbytné báze dat, ale bude se moci tak jako nyní účastnit při konsorciálních nákupech a spolupracovat ve zdravotnických sítích poskytujících adresné rozšiřování informací. Zde bude vždy záležet na manažerských schopnostech a informačních dovednostech knihovnic a knihovníků v nemocničním středisku. Dá se předpokládat, že bude ubývat práce katalogizátorům a výpůjčním službám a naopak přibývat bude rešeršérům a školitelům databází.

6.2. Budoucnost knihoven školních, podnikových a knihoven neziskových nevládních organizací

Text o budoucích osudech knihoven základních a středních škol by byl jen hádáním. Již od r. 2000 uvažoval Magistrát

města Liberec o postupném přesunutí poboček KVCLI do budov škol. V současnosti tak jsou umístěny čtyři pobočky ze sedmi existujících. Jedna sídlí v budově školy mateřské, jedna základní, jedna střední a jedna na vysokoškolských kolejích. Podle příkladu knihovny ve Vratislavicích a knihovny SZŠ a VOZdŠ (viz str. 31, resp. 44) lze usuzovat, že koexistence knihovny a školy je ideálním spojením. Ale u školních knihoven doopravdy nelze odhadnout, jak dlouho a v jaké podobě budou existovat a poskytovat své služby. Jak ukazuje osud nyní nefungující knihovny Pedagogického centra Liberec (viz str. 46), knihovny ve školství mohou z rozhodnutí nadřízených institucí zaniknout. Při probíhající optimalizaci sítě škol v Libereckém kraji bylo již uzavřeno několik základních škol včetně jejich knihoven a další změny se ještě připravují.*

Potěšitelné by bylo, kdyby všechny existující školy měly své fondy zpracovány v knihovním systému, zprovozněn OPAC a zaměstnávaly profesionální knihovníky na plný úvazek, ale tato představa je pro mě hodně utopická.

Co se týká knihoven kulturních institucí, důležitým bude další osud knihovny galerie. V případě zpřístupnění, o které se již několik let snaží současná ředitelka PhDr. Věra Laštovková, by v Liberci přibyla další veřejná knihovna.

Fungování knihovny Severočeského muzea v Liberci stejně jako knihovny a archivu SOKA je vázáno poptávkou po zkoumání minulosti. Badatelé budou tyto instituce a jejich fondy využívat i nadále a tím je zajištěna další existence zmíněných organizací. Otázkou bude, kolik laických uživatelů bude mít o jejich služby zájem a zavítá do nich. Nelze ale předpokládat, že dojde k výjimečnému růstu počtu uživatelů, spíše zůstane knihovna muzea a knihovna a archiv SOKA komorním prostředím a

---

* V r. 2007 by mělo dojít k administrativnímu sloučení všech škol průmyslových, zdravotnické a obchodní pod CVLK.

jejich zaměstnanci se budou moci nadále individuálně věnovat každému jednotlivému návštěvníkovi. Především v těchto institucích bych odhadla, že pro příštích padesát let zvítězí tradiční tištěné dokumenty nad těmi elektronickými.

Malé spolkové knihovny však nemají svou budoucnost vůbec jistou. Neziskové instituce závislé na grantech a darech nemohou počítat s rychlým a velkým růstem a sporné je i pouhé přežití. V případě jejich zrušení pak je problémem jakékoliv předání dokumentů, jejichž nákup byl vázán grantem - tzn. účelovým použitím přidělených financí (viz. např. knihovna Ekocentra Ještěd, str. 65). Svě místo budou mít v budoucnu určitě knihovny pro menšiny, ale dle mého názoru se postupně budou soustředit v KVCLI.*

Rozsáhlé podnikové knihovny - ať už odborové či střediska VTEI - budou podle mého názoru také postupně zanikat. Zde bude nezbytné sledovat další vývoj technické knihovny VÚTS. Myslím si však, že i v této instituci časem knihovna zanikne. Vytvoří se na jejím místě pozice pro kvalifikovaného rešeršéra, který bude schopen uspokojit veškeré informační potřeby odborných pracovníků VÚTS. Stejným směrem se budou pravděpodobně vyvíjet i ostatní výzkumné a vývojové podniky. (Tuto teorii podporuje např. v minulém roce zveřejněný inzerát hledající rešeršního specialistu pro libereckou firmu Elmarco, která se zabývá výzkumem nanovláken.) Neumím odhadnout, zda v Liberci nevznikne rešeršní společnost, která by pokrývala odborné dotazy ze všech oborů, ale myslím si, že KVCLI tuto službu nebude moci kvalitně provozovat.

Na příkladu nově vytvořené knihovny NPÚ je vidět, že v Liberci mohou vyrůst i informační instituce, o které

---

* Ta nyní uvažuje o rozšíření knih v ruském jazyce a o získání titulů ve vietnamštině.

prozatím nebyl zájem a jejichž pole působnosti pokrývaly jiné organizace. Proto nelze dopředu uvést, že příští vývoj se bude ubírat pouze naznačenými směry.

7. Závěr

Knihovny se stále více transformují z uzavřených institucí poskytujících pouze služby vázané na vlastní fondy a stávají se z nich otevřené organizace s podstatně širším společensko-kulturním záběrem i významem. Odborné knihovny se ještě více specializují a mění se struktura knihovnické práce. S tím jsou nuceni se vypořádat nejen knihovníci, ale především uživatelé.

Hlavní náplní práce knihovníka tedy přestává být katalogizace a výpůjční proces; stává se jí povinnost úplného a přesného informování nejen o vlastní instituci, ale především o konkurenčních a alternativních možnostech získávání informací. Jeho úlohou je mít co největší přehled o všech dostupných informačních firmách a zároveň předávat tyto vědomosti jejich uživatelům. V dnešní době, kdy je samozřejmostí zpřístupňování OPACů a komunikace pomocí e-mailů, se nelze vmlouvat na vzdálenosti a ztráty času stráveného na cestách.

Mým cílem bylo popsat historii a současnost a nastítnit možný budoucí vývoj libereckých knihoven. Jádrem práce se stalo detailní mapování aktuálního stavu informačních institucí.

V diplomové práci jsem popsala jak 12 zaniklých, tak i 25 existujících knihoven a informačních institucí a snažila jsem se o co nejširší zaznamenání údajů tak, aby byly využitelné jak pro uživatele, tak i knihovníky, kteří budou pátrat po vymezených dokumentech a informacích. Zahrnula jsem údaje o všech knihovnách veřejných, knihovnách kulturních institucí, nevládních neziskových organizací, základních a středních škol i odborných podnikových knihovnách a knihovnách odborových.

Zaznamenány nebyly pouze údaje o čtyřech následujících existujících fondech v těchto institucích:*

- Agentura ochrany přírody a krajiny (zal. r. 2006. Vlastní nezpracovanou knihovnu o cca 240 dokumentech, která je dostupná pouze pro zaměstnance, o zpracování a zpřístupnění se neuvažuje)
- Domov seniorů Františkov (fond beletrie přístupný důchodcům v domově)
- Vazební věznice Liberec (fond beletrie přístupný vězňům)
- ZO ČSOP Armillaria (má prodejní fond cca 70 titulů)

V části o spolupráci mezi jednotlivými informačními institucemi jsem uvedla všechny nalezené případy vzájemné pomoci a společných činností při odborných knihovnických i kulturních aktivitách. Předložila jsem zde dva návrhy na možnou další kooperaci, a to především se zřetelem na užitečnost pro uživatele.

V kapitole zabývající se budoucností knihoven bylo mým cílem naznačit závislost knihoven na jejich zřizovatelích a uvést všechny zveřejněné záměry týkající se veřejných i neveřejných knihoven. Uvedla jsem také své názory na možný budoucí rozvoj či zánik studovaných institucí.

Mým největším problémem bylo získávání údajů o zaniklých knihovnách ROH a střediscích VTEI. Především zde vidím možnost dalšího bádání a pokračování této práce.

---

* Tyto knihovny jsem se rozhodla nezahrnout, protože nepřístupují ani nebudou zpřístupňovat své fondy externím uživatelům, přístup do nich je velmi omezen a fondy jsou jak svou velikostí tak i zaměřením málo významné. U dvou odborných institucí mají také spíše charakter příruční knihovny.

Bibliografie

Záznamy v bibliografickém soupisu jsou uspořádány abecedně vzestupně, popis dokumentů je proveden dle norem ISO 690 a ISO 690-2. Zahrnutý jsou dokumenty publikované do dubna r. 2007. Jsou uvedeny pouze ty časopisecké články, které byly použity při psaní diplomové práce.

Všechny dokumenty použité při psaní diplomové práce jsou označeny *.

1. *ALLIANCE FRANCAISE LIBEREC. 1992- *Alliance Française Liberec : zpravodaj*. Liberec : Alliance Française Liberec.
2. *AUTOMUZEUM. [2007]. *Automuzeum* [online]. [cit. 2003-01-06]. Dostupné z WWW:<<http://www.automuzeum.cz/>>.
3. BALCAR, Stanislav. 1930. *Knihovny v okrese Libereckém*. In: Prvních 10 let. 1920 – 1930. Okresní osvětový výbor.
4. BAUER, Otakar. 1949. *Zpráva vrchního rady Dr. Otakara Bauera o průzkumu beden ze Žitavy, uložených dočasně ve Studijní knihovně v Liberci*. Praha.
5. *BAXA, Jaromír. 2007. *Škoda, že ne pro neschopnost-*. In: Mladá fronta DNES. Praha : MAFRA, 1990- . (27.1.2007) Příloha Liberecký kraj, strana B/4.
6. BEZIRKS-LEHRERBIBLIOTHEK DES LANDSCHULBEZIRKES REICHENBERG. 1909. *Katalog der Bezirks-Lehrerbibliothek des Landschulbezirkes Reichenberg : 1909*. Reichenberg : Im Selbstverlage der bezirks-Lehrerbibliothek.
7. BIBLIOTHEK DER HANDELS- UND GEWERBEKAMMER IN REICHENBERG. 1896a. *Alphabetischer katalog der Bibliothek der Handels- und Gewerbekammer in Reichenberg : Nach dem Stande vom 31. December 1895*. Reichenberg : Im Selbstverlage der Handels- und Gewerbekammer.
8. BIBLIOTHEK DES NORDBÖHMISCHEN GEWERBEMUSEUM IN REICHENBERG. 1896b. *Nachtrags-Katalog der Bibliothek des Nordböhmisches Gewerbe-Museums in Reichenberg : Ergänzung auf den Bibliothekstand vom September 1896*. Reichenberg : Nordböhmisches Gewerbe-Museum.
9. BIBLIOTHEK DER HANDELS- UND GEWERBEKAMMER IN REICHENBERG. 1902. *Grundriss des Sachkataloges der Bibliothek der Handels- und Gewerbekammer in Reichenberg*. Reichenberg : Im Selbstverlage des Handels- und Gewerbekammer.
10. BIBLIOTHEK DES NORDBÖHMISCHEN GEWERBEMUSEUM IN REICHENBERG. 1908a. *Katalog der Bibliothek : Nordböhmisches Gewerbemuseum in Reichenberg. Heft 1. Aussen- und Innenarchitektur und Bauingenieur-Wissenschaften*. Reichenberg : Selbstverlag.

11. BIBLIOTHEK DES NORDBÖHMISCHEN GEWERBEMUSEUM IN REICHENBERG. 1908b. *Nordböhmisches Gewerbemuseum in Reichenberg : Katalog (Catalog) der Bibliothek*. Reichenberg : Gebrüder Stiezel.
12. BIERHANZLOVÁ, Libuše. 1959. *Seznam novinek odborné zahraniční literatury Krajské knihovny Václava Kopeckého v Liberci*. Liberec : nákl. vl.
13. BÍLKOVÁ, Ilja. 1997. *Postavení strategického plánování v informačních institucích a knihovnách*. Univerzita Karlova (Praha). Filozofická fakulta. Ústav univerzitních studií a knihovnictví. Liberec. Diplomová práce.
14. BÜCHEREI DER DEUTSCHEN. 1929. *Fünf Jahre Bücherei der Deutschen 1923-1928*. Reichenberg : Franz Kraus.
15. BÜCHEREI DER DEUTSCHEN. 1930. *Schulwissenschaftliche Bücherei des Deutschen Lehrerbundes im tschechoslowakischen Staate : Bücherbestand mit 1. September 1930*. 3. Aufl. Reichenberg : Deutscher Lehrerbund im tsch.-slow. Staate.
16. BÜCHEREI DER DEUTSCHEN. 1931. *Verhandlungen mit der Deutschen Bücherei Leipzig, betreffend den Bau eines Magazinsgebäudes für die Bücherei der Deutschen Reichenberg*. Reichenberg.
17. BÜCHEREI DER DEUTSCHEN. 1932. *Verhandlungen mit der Deutschen Bücherei zu Leipzig betreffend : Deutsche nationalbibliographie. Leihverkehr. Unterstützung durch die Verleger*. Reichenberg.
18. BÜCHEREI DER DEUTSCHEN. 1935. *Bücherei der Deutschen und Unhalt für Sudetendeutsche Heimatforschung in neuen Räumen*. Mitteilungen des Vereins für Heimatkunde des Ieschken=Isergaues.
19. BÜCHEREI DER DEUTSCHEN. 1936. *Schulwissenschaftliche Bücherei des Deutschen Lehrerbundes im tschechoslowakischen Staate : Nachtrag zu dem in 3. Auflage 1930 erschienenen Bücherverzeichnis, Bücherstand vom 1. September 1936*. Reichenberg : Deutscher Lehrerbund im tschechoslowakischen Staats.
20. BÜCHEREI DES REICHSGAUES SUDETENLAND. 1930. *Ausleihordnung der Bücherei des Reichsgaues Sudetenland*. Reichenberg.
21. BÜCHEREI DES REICHSGAUES SUDETENLAND. 1940a. *Bücherei des Reichsgaues Sudetenland : Ausleihordnung*. Reichenberg : Bücherei des Reichsgaues Sudetenland.
22. BÜCHEREI DES REICHSGAUES SUDETENLAND. 1940b. *Der Reichsstatthalter im Sudetengau : Gauselbstverwaltung*. Reichenberg : Bücherei d. Reichsgaues.
23. BÜCHEREI DES REICHSGAUES SUDETENLAND. 1941. *Auswahlverzeichnis der Erwerbungen. 1939-40*. Reichenberg : Gebr. Stiepel Kommanditges.

24. BÜCHEREI DES REICHSGAUES SUDETENLAND. 1943. *Ehrenamtliche Büchereileiter, ihre Bestellung und Entschädigung*. Reichenberg : Der Reichsstatthalter im Sudetengau.
25. BÜCHEREI DES REICHSGAUES SUDETENLAND. 1944. *Auswahlverzeichnis der Erwerbungen. 1941-42*.
26. *CARVA, Václav. *Rozbor knihovnické sítě v Liberci*. 1964. Univerzita Karlova (Praha). Institut osvěty a novinářství. Katedra knihovnictví. Liberec. Diplomová práce.
27. CARVA, Václav; TOMSA, Jaroslav. 1985a. *Průvodce Vědeckou knihovnou Václava Kopeckého*. Liberec : Čes. beseda.
28. CARVA, Václav; TOMSA, Jaroslav. 1985b. *Stručný přehled vývoje libereckých knihoven*. Liberec : Čes. beseda.
29. *CEJPEK, Jiří; HLAVÁČEK, Ivan; KNEIDL, Pravoslav. 1996. *Dějiny knihoven a knihovnictví v českých zemích a vybrané kapitoly z obecných dějin*. 1. vyd. Praha : Karolinum. ISBN 80-7184-163-3.
30. *ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. 2006. *Sčítání lidu, domů a bytů 2001* [online]. Praha : ČSÚ [cit. 2003-01-06]. Dostupné z WWW:<<http://www.czso.cz/sldb/sldb.nsf/i/home>>.
31. *ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. 2007. *[Stránka poskytující datové údaje z různých oblastí života cizinců v České republice]* [online]. Praha : ČSÚ [cit. 2003-01-06]. Dostupné z WWW:<<http://www.czso.cz/csu/cizinci.nsf/kapitola/uvod>>.
32. *ČÍLA, Ladislav. 1930. *O vývoji českých knihoven v Liberci a okolí*. In: Prvních 10 let. 1920 – 1930. Okresní osvětový výbor.
33. *ČR – STÁTNÍ OBLASTNÍ ARCHIV V LITOMĚŘICÍCH. 2006a. *Roční zpráva za rok 2005* [online]. [cit. 2003-01-06]. Dostupné z WWW:<<http://www.soalitomerece.cz/soal2005vzfin.pdf>>.
34. *ČR – STÁTNÍ OBLASTNÍ ARCHIV V LITOMĚŘICÍCH. 2006b. *Výroční zpráva Státního oblastního archivu v Litoměřicích za rok 2005* [online]. Litoměřice [cit. 2003-01-06]. Dostupné z WWW:<<http://www.soalitomerece.cz/soal2005vz.pdf>>.
35. *ČR – STÁTNÍ OBLASTNÍ ARCHIV V LITOMĚŘICÍCH. 2007a. *Státní okresní archiv Liberec* [online] [cit. 2003-01-06]. Dostupné z WWW:<<http://www.soalitomerece.cz/sokalib.htm/>>.
36. *ČR – STÁTNÍ OBLASTNÍ ARCHIV V LITOMĚŘICÍCH. 2007b. *Výroční zpráva Státního oblastního archivu v Litoměřicích za rok 2006* [online]. Litoměřice [cit. 2003-01-06]. Dostupné z WWW:<<http://www.soalitomerece.cz/soal2006vz.pdf>>.
37. *ČR – STÁTNÍ OBLASTNÍ ARCHIV V LITOMĚŘICÍCH. 2007c. *Zpráva o činnosti za rok 2004* [online]. [cit. 2003-01-06]. Dostupné z WWW:<<http://www.soalitomerece.cz/soal2004vz.pdf>>.

38. *DOBIÁŠ, Josef. 1983. *Liberecké chrámy*. Liberec : Arciděkanský úřad.
39. DUŠKOVÁ, Dagmar. 1969. *Seznam časopisů docházejících v roce 1969*. Liberec : nákl. vl.
40. *DUŠKOVÁ, E. 1967. *Kopschova knihovna v kostele sv. Kříže v Liberci*. Liberec.
41. EDIČNÍ RADA KVK V LIBERCI. 2002. *Vademecum aneb příručka pro uživatele knihovny*. 1. vyd. Liberec : Krajská vědecká knihovna v Liberci. ISBN 80-85874-19-9.
42. EISENMEIER, Josef. 1920. *Volksbücherei und Volksbildung*. Prag : Im Verlage des Vereines.
43. *Ekovýchova Libereckého kraje [online]. 2006. Liberec : Krajský úřad Libereckého kraje [cit. 2003-01-06]. Dostupné z WWW: <<http://www.ekovychovalk.cz/>>.
44. FISCHL, Viktor; BÍMA, Petr. 2000a. *Knihovna Liberec*. V Liberci : Státní vědecká knihovna v Liberci. ISBN 80-85874-13-X.
45. FISCHL, Viktor. 2000b. *Stavba smíření : knihovna Liberec = Bau der Versöhnung = The reconciliation building*. 1. vyd. Liberec : Státní vědecká knihovna.
46. HANKOVÁ, Jana. 1981. *Specifika kulturně výchovné činnosti v různých typech sídel (v okrese Liberec)*. Univerzita Karlova (Praha). Filozofická fakulta. Katedra teorie kultury. Praha. Diplomová práce.
47. HOFFMANN, Anton. [1881]. *Geschichte der Kreuzkirche in Reichenberg Reichenberg* (někde se uvádí 1864).
48. HOFMANN, Albert von. 1888. *Katalog der Bibliothek des nordböhmischen Gewerbemuseums in Reichenberg*. Reichenberg : Gebr. Stiepel.
49. HOLUBOVÁ, Marie. 1971. *Abecední soupis publikací vydaných na území Severočeského kraje v roce 1970 s dodatkem za rok 1969*. Liberec : Vědecká a lidová knihovna.
50. HOLUBOVÁ, Marie. 1972. *Abecední soupis publikací vydaných na území Severočeského kraje v roce 1971 s dodatkem za rok 1970*. Liberec : Vědecká a lidová knihovna Václava Kopeckého.
51. HOLUBOVÁ, Marie. 1973. *Abecední soupis publikací vydaných na území Severočeského kraje v roce 1972 s dodatkem za rok 1971*. Liberec : Vědecká a lidová knihovna Václava Kopeckého.
52. HOLUBOVÁ, Marie. 1979. *Abecední soupis publikací vydaných na území Severočeského kraje v roce 1978 s dodatkem za minulá léta*. Liberec : Knihovna Václava Kopeckého.

53. HORČIČKOVÁ, Jana. 1997. *Kulturní život v Liberci*. Univerzita Karlova (Praha). Filozofická fakulta. Katedra teorie kultury. Liberec. Diplomová práce.
54. HOŘENÍ, Helena. 2000. *Příprava pracovníků a systém vzdělávání v a.s. Energomontáže Liberec v souladu s normami ČSN ISO 9002*. Univerzita Karlova (Praha). Filozofická fakulta. Katedra andragogiky a personálního řízení. Praha. Bakalářská práce.
55. *CHOCHOLOUŠKOVÁ, Hana. 2000. *Archivnictví na Liberecku a Státní okresní archiv v Liberci*. In: Fontes Nissae. 2000/I. Liberec : Technická univerzita v Liberci. ISBN 80-7083-434-X.
56. *CHOCHOLOUŠKOVÁ, Hana. 2001. *O fondech Státního okresního archivu v Liberci*. In: Fontes Nissae. 2001/II. Liberec : Technická univerzita v Liberci. ISSN 1213-5097. ISBN 80-7083-545-1.
57. CHOCHOLOUŠKOVÁ, Hana. 2002. *Cechovní písemnosti ve Státním okresním archivu v Liberci*. In: Fontes Nissae. 2002/III. Liberec : Technická univerzita v Liberci. ISSN 1213-5097. ISBN 80-7083-666-0.
58. CHVOJKA, Petr; OPATRná, Hana. 1997. *Projekt postupného zvyšování podílu Města Liberec na provozování městské funkce ve Státní vědecké knihovně Liberec*. 1. vyd. Liberec : Státní vědecká knihovna.
59. JAKSCH, Friedrich. 1933. *Die Bücherei der Deutschen in ihrem 10jähr.* 2 Bestände. In Treue vereint.
60. *KARPAŠ, Roman. 1996. *Knihovna o Liberci*. 1. vyd. Liberec : Dialog.
61. *KARPAŠ, Roman. 1998. *Liberec – město v klínu hor*. Vyd. 1. Liberec : Nakladatelství 555. ISBN 80-902590-1-4.
62. *KLÍMOVÁ, Jitka. 1995. *Racionalizace práce ve středisku vědeckých informací v nemocnici Liberec*. Univerzita Karlova (Praha). Filozofická fakulta. Ústav informačních studií a knihovnictví. Liberec. Diplomová práce.
63. KLOUČKOVÁ, Zdenka. 2000. *Služby knihoven v elektronickém prostředí*. Praha : Státní technická knihovna.
64. *KNAP, Ladislav. 2000. *Město Liberec : tabulky, údaje, grafy. 1999*. Liberec : Město Liberec.
65. KNIHOVNA VÁCLAVA KOPECKÉHO V LIBERCI. 1978. *Průvodce Knihovnou Václava Kopeckého v Liberci*. Liberec : nákl. vl.
66. KNIHOVNA VÁCLAVA KOPECKÉHO V LIBERCI. 1980. *Průvodce knihovnou Václava Kopeckého v Liberci*. Liberec : nákl. vl.
67. KNIHOVNA VÁCLAVA KOPECKÉHO V LIBERCI. 1981. *Organizační řád : Knihovna Václava Kopeckého v Liberci*.

68. *KOČÁRKOVÁ, J. 2003. *Vyhodnocení předchozí ankety* [online]. In: T-UNI. Liberec : Technická univerzita v Liberci, 2001- . (15.2.2007) [cit. 2003-01-06]. Dostupné z WWW:<<http://tuni.vslib.cz/clanek/2710/>>.
69. *KOČÁRKOVÁ, J. 2005. *Studenti kritizují omezení provozu knihovny* [online]. In: T-UNI. Liberec : Technická univerzita v Liberci, 2001- . (17.1.2005) [cit. 2003-01-06]. Dostupné z WWW:<<http://tuni.vslib.cz/clanek/1490/>>.
70. *KOČÁRKOVÁ, J. 2006a. *Knihovní rada souhlasila se změnami v knihovně* [online]. In: T-UNI. Liberec : Technická univerzita v Liberci, 2001- . (19.6.2006) [cit. 2003-01-06]. Dostupné z WWW:<<http://tuni.vslib.cz/clanek/2398/>>.
71. *KOČÁRKOVÁ, J. 2006b. *Univerzitní knihovna trvale zlepšuje služby* [online]. In: T-UNI. Liberec : Technická univerzita v Liberci, 2001- . (15.1.2006) [cit. 2003-01-06]. Dostupné z WWW:<<http://tuni.vslib.cz/clanek/2667/>>.
72. *KOČÁRKOVÁ, J. 2006c. *Vyhodnocení předchozí ankety* [online]. In: T-UNI. Liberec : Technická univerzita v Liberci, 2001- . (13.7.2006) [cit. 2003-01-06]. Dostupné z WWW:<<http://tuni.vslib.cz/clanek/2425/>>.
73. KONVALINKOVÁ, Blanka. 2002. *Mezinárodní knihovnická konference ABDOS 2002 a její význam pro Krajskou vědeckou knihovnu v Liberci*. In: Fontes Nissae. III/2002. Liberec : Technická univerzita. ISSN 1213-5097. ISBN 80-7083-666-0.
74. KRAJSKÁ VĚDECKÁ KNIHOVNA V LIBERCI. 2000. *Knihovna Liberec Stavba smíření*. 1. vyd. Liberec : Státní vědecká knihovna.
75. KRAJSKÁ VĚDECKÁ KNIHOVNA V LIBERCI. 2002. *Zpráva o činnosti : Státní vědecká knihovna v Liberci. 2001*. Liberec : Krajská vědecká knihovna v Liberci.
76. *KRAJSKÁ VĚDECKÁ KNIHOVNA V LIBERCI. 2003a. *Knihovna Liberec* [online]. Liberec : Krajská vědecká knihovna v Liberci [cit. 2007-01-06]. Dostupné z WWW:<<http://www.kvkli.cz/>>.
77. *KRAJSKÁ VĚDECKÁ KNIHOVNA V LIBERCI. 2003b. *Knihovnické ukazatele za rok 2003* [online]. Liberec : Krajská vědecká knihovna v Liberci [cit. 2007-01-06]. Dostupné z WWW:<http://www.kvkli.cz/cz/ukazatele_2003.doc>.
78. KRAJSKÁ VĚDECKÁ KNIHOVNA V LIBERCI. 2003c. *Zpráva o činnosti Krajské vědecké knihovny v Liberci za rok 2002*. Liberec : Krajská vědecká knihovna v Liberci.
79. *KRAJSKÁ VĚDECKÁ KNIHOVNA V LIBERCI. 2003d. *Zpráva o plnění úkolů za rok 2003* [online]. Liberec : Krajská vědecká knihovna v Liberci [cit. 2007-01-06]. Dostupné z WWW:<http://www.kvkli.cz/cz/plneni_ukolu_2003.doc>.
80. KRAJSKÁ VĚDECKÁ KNIHOVNA V LIBERCI. 2004. *Zpráva o činnosti Krajské vědecké knihovny v Liberci za rok 2003*. Liberec : Krajská vědecká knihovna v Liberci.

81. KRAJSKÁ VĚDECKÁ KNIHOVNA V LIBERCI. 2005a. *Plán činnosti na rok 2005*. V Liberci : Krajská vědecká knihovna.
82. *KRAJSKÁ VĚDECKÁ KNIHOVNA V LIBERCI. 2005b. *Zpráva o činnosti Krajské vědecké knihovny v Liberci za rok 2004*. Liberec : Krajská vědecká knihovna v Liberci. Dostupné též z WWW:<http://www.kvkli.cz/cz/plneni_ukolu_2004.doc>.
83. *KRAJSKÁ VĚDECKÁ KNIHOVNA V LIBERCI. 2006. *Zpráva o činnosti Krajské vědecké knihovny v Liberci za rok 2005* [online]. Liberec : Krajská vědecká knihovna v Liberci[cit. 2007-01-06]. Dostupné z WWW:<http://www.kvkli.cz/cz/plneni_ukolu_2005.doc>.
84. KRÁMSKÁ, Bohunka. 1983. *Seznam novinek odborné zahraniční literatury*. Liberec : Knihovna Václava Kopeckého.
85. KRÁMSKÁ, Bohunka. 1984. *Seznam novinek odborné zahraniční literatury*. Liberec : Knihovna Václava Kopeckého.
86. KRÁMSKÁ, Bohunka. 1986. *Seznam novinek odborné zahraniční literatury*. Liberec : Věd. knihovna V. Kopeckého.
87. KRISTEK, Josef. 1970. *Vědecká a lidová knihovna v Liberci*. Liberec : Věd. a lid. Knihovna.
88. KRUPKOVÁ, Jana. 1982. *Typologie knihoven v Československu*. Univerzita Karlova (Praha). Filozofická fakulta. Katedra vědeckých informací a knihovnictví. Praha. Diplomová práce.
89. KRÍČEK, Václav. 2000. *Státní vědecká knihovna v Liberci – dějiny a výhledy*. In: Fontes Nissae. I/2000. Liberec : Technická univerzita. ISBN 80-7083-434-X.
90. KRÍČEK, Václav. 2001. *Služby poskytované Státní vědeckou knihovnou v Liberci*. In: Fontes Nissae. II/2001. Liberec : Technická univerzita. ISSN 1213-5097. ISBN 80-7083-545-1.
91. *KRÍČEK, Václav; TROJANOVÁ, Kateřina. 1994. *Malé dějiny knihovny*. 1. vyd. Liberec : Státní vědecká knihovna. ISBN 80-85874-00-8.
92. KUNGE, Franz. 1939. *Bücherei des Reichsgaues Sudetenland*. Ieschken-Iserland.
93. KUTLÁKOVÁ, Anna. 1989. *Seznam novinek odborné zahraniční literatury*. Liberec : Věd. knihovna V. Kopeckého.
94. KUTLÁKOVÁ, Anna. 1990a. *Abecední soupis publikací vydaných na území Severočeského kraje : publikace získané do knihovny v roce 1989*. Liberec : Státní vědecká knihovna.
95. KUTLÁKOVÁ, Anna. 1990b. *Seznam novinek odborné zahraniční literatury*. Liberec : Státní vědecká knihovna.

96. KUTLÁKOVÁ, Anna. 1992. *Seznam novinek zahraniční odborné literatury*. Liberec : Státní vědecká knihovna.
97. LEHMAN, Emil. 1931. *Handbuch der sudetendeutschen Volksbildung, Kulturpolitisches Handbuch in Selbstdarstellungen der sudetendeutschen Verbände*. Reichenberg.
98. *Liberec : jednotný plán kulturní činnosti na rok 1967*. [1966]. Liberec : MNV.
99. **Liberec – univerzitní město*. 2003. Liberec : Technická univerzita v Liberci. ISBN 80-7083-744-6.
100. *LITES. [1982a]. *Výkaz o činnosti knihovny za rok 1981*.
101. *LITES. [1982b]. *Výpůjční řád knihovny Revolučního odborového hnutí*.
102. *LITES. [1983]. *Výkaz o činnosti knihovny za rok 1982*.
103. *LITES. [1984a]. *Deník odborové knihovny za rok 1984*.
104. *LITES. [1984b]. *Výkaz o činnosti odborové knihovny za rok 1983*.
105. *LITES. [1985]. *Výkaz o činnosti odborové knihovny za rok 1984*.
106. *LITES. [1986]. *Rozborová zpráva o činnosti knihovny ZO ROH za rok 1985*.
107. *LITES. [1987]. *Rozborová zpráva o činnosti knihovny ZO ROH za rok 1986*.
108. *LITES. [1988a]. *Deník odborové knihovny za rok 1988*.
109. *LITES. [1988b]. *Rozborová zpráva o činnosti knihovny ZO ROH za rok 1987*.
110. *LITES. [1989a]. *Deník odborové knihovny za rok 1989*.
111. *LITES. [1989b]. *Rozborová zpráva o činnosti knihovny ZO ROH za rok 1988*.
112. *LITES. [1989c]. *Výkaz o činnosti odborové knihovny za rok 1988*.
113. *LITES. [1990]. *Rozborová zpráva o činnosti knihovny ZO ROH za rok 1989*.
114. LUG, Viktor; RESSEL, Anton Franz. 1938. *Heimatkunde des Bezirkes Reichenberg in Böhmen*. Reichenberg : Verlag der drei Lehrervereine des Reichenberger Bezirkes und des Vereines für Heimatkunde des Jeschken-Iser-Gaues.
115. *MACÁK, Karel. 1995. *Staré tisky z oborů matematiky a fyziky v knihovně kostela sv. Kříže v Liberci*. In: *Miscellanea*. Praha : NKP. ISBN 80-7050-233-9.
116. MACH, František. 1883. *Paměti České Besedy v Liberci*. Liberec.

117. MAYEROVÁ, Zdeňka. 1998. *Problematika zavádění informačního systému pro Státní vědeckou knihovnu v Liberci*. Technická univerzita v Liberci. Hospodářská fakulta. [obor] Podnikatelská informatika BP-PI-KIN-813. Liberec. Bakalářská práce.
118. MENZL, Oskar. 1902. *Katalog der Lehrerbücherei nach dem Stande vom 31. Mai 1902*. Reichenberg : Reichenberge Handels-Akademie.
119. MINISTERSTVO KULTURY ČESKÉ REPUBLIKY. 1998. *Knihovny současnosti '98 : sborník ze 6. konference, konané ve dnech 20.-22. října 1998 v Seči u Chrudimi*. 1. vyd. Brno : Sdružení knihoven ČR.
120. MÍŠKOVÁ, Alena. 1993. *Vývoj německých libereckých vědeckých a vlastivědných institucí a jejich archivních fondů (1925-1945)*. In: Sborník Severočeského muzea. Historia 17. Liberec. ISSN 0230-0590. ISBN 80-85843-01-3.
121. *MO LIBEREC – VRATISLAVICE N.N. 2007. *Návrh rozpočtu na rok 2007* [online]. Vratislavice nad Nisou : MO Liberec – Vratislavice n.N. [cit. 2003-01-06]. Dostupné z WWW:<http://www.liberec.cz/files/26420/Rozpocet_r_2007_vyveseny.pdf>.
122. MOYSEL, Franz. [1837]. *Inventarium über die in der Stadt Reichenberg bei der heiligen Kreuzkirche gestiftete Bibliothek. Verfertigt im Jahre 1837 von Franz Moysel, Kaplan*. SOKA, fond č. 50, sign. DA 54
123. MRÁZEK, Libor. 1951a. *O činnosti KLK VK v Liberci za rok 1951 s přehledem dosavadní práce od založení knihovny v roce 1945*. Liberec.
124. MRÁZEK, Libor. 1951b. *Zpráva o činnosti Krajské lidové knihovny Václava Kopeckého v Liberci za rok 1951 s přehledem dosavadní práce od založení knihovny v roce 1945*. Liberec : Krajská lidová knihovna.
125. MRÁZEK, Libor. 1970. *Abecední soupis neperiodických publikací vydaných na území Severočeského kraje v roce 1969 s rejstříkem nakladatelů*. Liberec : Vědecká a lidová knihovna.
126. MUSIL, Jan. 2004. *Statistické ukazatele knihoven a informačních středisek zdravotnických zařízení České republiky za rok 2003*. Praha : Národní lékařská knihovna.
127. MUSIL, Jan. 2005. *Statistické ukazatele knihoven a informačních středisek zdravotnických zařízení České republiky za rok 2004*. Praha : Národní lékařská knihovna.
128. *NÁRODNÍ KNIHOVNA ČESKÉ REPUBLIKY. 1993. *Veřejné knihovny ČR v letech 1986-1990 : pětiletá kumulace přehledů o činnosti veřejných knihoven*. Praha : Národní knihovna České republiky. ISBN 80-7050-144-8.
129. *NÁRODNÍ KNIHOVNA ČESKÉ REPUBLIKY. 2004. *ADR – Adresář knihoven a informačních institucí* [online]. Praha : Národní knihovna České republiky [cit. 2003-01-06]. Dostupné z WWW:<<http://sigma.nkp.cz/F/>>.

130. *NÁRODNÍ LÉKAŘSKÁ KNIHOVNA. 2000. *Statistické ukazatele knihoven a informačních středisek zdravotnických zařízení České republiky za rok 1999*. Praha : Národní lékařská knihovna.
131. *NÁRODNÍ LÉKAŘSKÁ KNIHOVNA. 2001. *Statistické ukazatele knihoven a informačních středisek zdravotnických zařízení České republiky za rok 2000*. Praha : Národní lékařská knihovna.
132. *NÁRODNÍ LÉKAŘSKÁ KNIHOVNA. 2002. *Statistické ukazatele knihoven a informačních středisek zdravotnických zařízení České republiky za rok 2001*. Praha : Národní lékařská knihovna.
133. *NÁRODNÍ PAMÁTKOVÝ ÚSTAV. 2003-2007. *Národní památkový ústav* [online]. Praha : Národní památkový ústav [cit. 2003-01-06]. Dostupné z WWW:<<http://www.npu.cz/>>.
134. * NEMOCNICE LIBEREC. LÉKAŘSKÁ KNIHOVNA. 2006. *Lékařská knihovna Nemocnice Liberec* [online]. Liberec : Nemocnice Liberec [cit. 2003-01-06]. Dostupné z WWW:<<http://www.nemlib.cz/cz/knihovna/knihovna.htm>>.
135. *Nisa a Labe : veřejné knihovny euroregionů ve službách informační společnosti = Niesse und Elbe = Nysa oraz Labe*. 2000. Liberec : Státní vědecká knihovna v Liberci.
136. *NOVOSAD, Libor. 1983. *Vývoj a dnešní stav Knihovny Václava Kopeckého v Liberci*. Univerzita Karlova (Praha). Filozofická fakulta. Katedra vědeckých informací a knihovnictví. Praha. Diplomová práce.
137. *NOVOTNÝ, DAVID JAN. 2005. *S fotbalisty se kšeftuje, proč ne s profesory?* [online]. In: T-UNI. Liberec : Technická univerzita v Liberci, 2001- . (29.9.2005) [cit. 2003-01-06]. Dostupné z WWW:<<http://tuni.vslib.cz/clanek/1956/>>.
138. *NUSKA, Bohumil. 1959. *Dějiny Severočeského musea*. In: Sborník Severočeského musea. Společenské vědy Historia. 2. Liberec : Krajské nakladatelství.
139. *OBLASTNÍ GALERIE V LIBERCI. [1999]. Roční výkaz o muzeu a galerii (muzeu výtvarných umění) za rok 1998.
140. *OBLASTNÍ GALERIE V LIBERCI. [2000]. Roční výkaz o muzeu a galerii (muzeu výtvarných umění) za rok 1999.
141. *OBLASTNÍ GALERIE V LIBERCI. [2001]. Roční výkaz o muzeu a galerii (muzeu výtvarných umění) za rok 2000.
142. *OBLASTNÍ GALERIE V LIBERCI. [2002]. Roční výkaz o muzeu a galerii (muzeu výtvarných umění) za rok 2001.
143. OBLASTNÍ GALERIE V LIBERCI. 2003a. *Ohlédnutí*. Liberec : Oblastní galerie v Liberci. ISBN 80-85050-40-4

144. *OBLASTNÍ GALERIE V LIBERCI. [2003b]. Roční výkaz o muzeu a galerii (muzeu výtvarných umění) za rok 2002.
145. *OBLASTNÍ GALERIE V LIBERCI. [2004]. Roční výkaz o muzeu a galerii (muzeu výtvarných umění) za rok 2003.
146. *OBLASTNÍ GALERIE V LIBERCI. [2006]. Roční výkaz o muzeu a galerii (muzeu výtvarných umění) za rok 2005.
147. *OBLASTNÍ GALERIE V LIBERCI. 2007a. *Oblastní galerie v Liberci* [online]. [Cit. 2003-01-06]. Dostupné z WWW:<<http://www.ogl.cz/>>.
148. *OBLASTNÍ GALERIE V LIBERCI. [2007b]. Roční výkaz o muzeu a galerii (muzeu výtvarných umění) za rok 2006.
149. *Öffentliche Bibliotheken in der Euroregion Neisse = Veřejné knihovny v Euroregionu Nisa*. 1997. Wrocław : Orpha.
150. PLOTT, Adalbert. [1934]. *Zwanzig Jahre wissenschaftliche Bücherei des Sudetengauges*.
151. PRUDKÝ, Libor. 1995. *Průzkum čtenářských zájmů návštěvníků Oddělení pro děti a mládež Státní vědecké knihovny v Liberci*. Praha : Advice.
152. *Přehled informací o výstavbě knihoven v Čechách a na Moravě v období 90 let, získaných přímo od knihoven*. 1997. 1. vyd. Praha, SKIP.
153. *Rozbor stavu a činnosti střediskových knihoven v okrese Liberec k 31.12.1969*. [1970]. Liberec : Věd. a lid. Knihovna.
154. ROZNER, Vojtěch. 1945. *O zrodu české městské knihovny v Liberci*. Liberec.
155. *RUDA, Vladimír. 1961. *Liberec minulosti a budoucnosti*. 1. vyd. Liberec : Severočeské krajské nakl.
156. *ŘEHÁČEK, Marek. [1998]. *Liberec : průvodce po městě a okolí*. Český sever.
157. *ŘÍMSKOKATOLICKÁ FARNOST ARCIDĚKANSTVÍ LIBEREC. 2007. *Římskokatolická farnost arciděkanství Liberec* [online]. Liberec [cit. 2003-01-06]. Dostupné z WWW:<<http://arcidekanstvi-lbc.rkc-lbc.cz/>>.
158. SEIFERTOVÁ, Dita. 1961. *Co knihovny připravují k německé otázce*. Liberec : Okr. lid. knihovna V. Kopeckého.
159. SEIFERTOVÁ, Dita. 1963. *Rozbor knižních fondů lidových knihoven v okrese Liberec a jejich doplňování – naučná literatura – stav knižních fondů v roce 1962*. Liberec : Knihovna Václava Kopeckého.
160. SEIFERTOVÁ, Dita. 1969. *Vědecká a lidová knihovna v Liberci*. Liberec : Věd. a lid. Knihovna.

161. SEIFERTO VÁ, Dita. [1970]. *Rozbor stavu a činnosti střediskových knihoven v okrese Liberec k 31.12.1969*. Liberec : Věd. a lid. Knihovna.
162. *SEVEROČESKÉ MUZEUM V LIBERCI. 1973. *100 let Severočeského muzea v Liberci*. Liberec : Severočeské muzeum v Liberci.
163. *SEVEROČESKÉ MUZEUM V LIBERCI. 2000. *Výroční zpráva Severočeského muzea v Liberci za rok 1999*. Liberec : Severočeské muzeum v Liberci.
164. *SEVEROČESKÉ MUZEUM V LIBERCI. 2004-2007. *Severočeské muzeum v Liberci* [online]. Liberec : Severočeské muzeum v Liberci [cit. 2003-01-06]. Dostupné z WWW:<<http://www.muzeumlb.cz/>>.
165. SCHUBERTH, Friedrich. 1899. *Katalog der Lehrerbibliothek*. Reichenberg.
166. *SJEDNOCENÁ ORGANIZACE NEVIDOMÝCH A SLABOZRAKÝCH. 2007. *Knihovna Digitálních Dokumentů* [online]. Sjednocená organizace nevidomých a slabozrakých [cit. 2003-01-06]. Dostupné z WWW:<<http://knihovna.brailnet.cz/>>.
167. SKOPOVÁ, Ladislava. 1998. *Knihovny bez hranic = Bibliotheken ohne Grenze = Biblioteki bez granic*. Rumburk : Městská knihovna Rumburk. ISBN 80-85874-08-3.
168. SKOPOVÁ, Ladislava. 2000a. *Bez hranic do budoucnosti = Grenzenlos in die Zukunft = W przyszłość bez granic*. Liberec : Státní vědecká knihovna. ISBN 80-85874-12-1.
169. SKOPOVÁ, Ladislava. 2000b. *Im Dienste der Informationsgesellschaft Bibliotheken der Euroregionen Neisse und Elbe = Veřejné knihovny euroregionů Nisa a Labe ve službách informační společnosti = Usługi informacyjne dla portrzyb Spoleczeństwa Biblioteki Euroregionów Nysa oraz Labe*. 1. vyd. Liberec : Státní vědecká knihovna.
170. *SPOLEČNOST PRO JIZERSKÉ HORY. 2002. *Strategie environmentální výchovy, vzdělávání a osvěty Libereckého kraje* [online]. Liberec : Společnost pro Jizerské hory. [Cit. 2003-01-06]. Dostupné z WWW:<<http://sweb.cz/kokev/index.htm/>>.
171. *SPOLEČNOST PRO JIZERSKÉ HORY. 2005. *Společnost pro Jizerské hory, o.p.s.* [online]. Společnost pro Jizerské hory [cit. 2003-01-06]. Dostupné z WWW:<<http://www.osf.cz/jizerky/>>.
172. *SPOLEČNOST PRO JIZERSKÉ HORY. [2007]. *Společnost pro Jizerské hory, o.p.s.* [online]. Liberec : Společnost pro Jizerské hory [cit. 2003-01-06]. Dostupné z WWW:<<http://www.projizerky.cz/>>.
173. STADTBÜCHEREI DER GAUHAUPTSTADT REICHENBERG. 1941a. *Bücher für alle Tage aus der Stadtbücherei der Gauhauptstadt Reichenberg*. Reichenberg : Stadtbücherei.
174. STADTBÜCHEREI DER GAUHAUPTSTADT REICHENBERG. 1941b. *Bücher für die Jugend : Als Arbeitsbehelf hrsg.* Reichenberg : Amt f. Volksbüchereipflege.

175. STADTBÜCHEREI DER GAUHAUPTSTADT REICHENBERG. 1941c. *Dichtung und Erzählung : Auswahlverzeichnis der Stadtbücherei der Gauhauptstadt Reichenberg*. Reichenberg : Stadtbücherei Reichenberg.
176. STADTBÜCHEREI DER GAUHAUPTSTADT REICHENBERG. 1942. *Lebensbilder : Bücher aus d. Stadtbücherei d. Gauhauptstadt Reichenberg*. Reichenberg : Stadtbücherei.
177. STÁTNI STUDIJNÍ KNIHOVNA V LIBERCI. 1954a. *Přirůstky zahraniční naučné literatury Státní studijní knihovny v Liberci za říjen-prosinec 1953*. Liberec : St. stud. Knihovna.
178. STÁTNI STUDIJNÍ KNIHOVNA V LIBERCI. 1954b. *Seznam novinek odborné zahraniční literatury Státní studijní knihovny v Liberci*. Liberec : St. stud. knih.
179. STÁTNI STUDIJNÍ KNIHOVNA V LIBERCI. 1956. *Seznam časopisů docházejících do Státní vědecké knihovny v Liberci v roce 1955*. Liberec : St. věd. knihovna.
180. STÁTNI VĚDECKÁ KNIHOVNA V LIBERCI. 1959. *Soupis československých a zahraničních časopisů ve Státní vědecké knihovně v Liberci za rok 1957*. Liberec : Státní vědecká knihovna.
181. STÁTNI VĚDECKÁ KNIHOVNA V LIBERCI. 1990. *Plán práce na rok 1991*. Liberec : SVK Liberec.
182. STÁTNI VĚDECKÁ KNIHOVNA V LIBERCI. 1991a. *Abecední soupis publikací : Severní Čechy – 1990*. Liberec : SVK Liberec.
183. STÁTNI VĚDECKÁ KNIHOVNA V LIBERCI. 1991b. *Komplexní rozbor činnosti a hospodaření za rok 1990*. Liberec : SVK Liberec.
184. STÁTNI VĚDECKÁ KNIHOVNA V LIBERCI. 1992a. *Abecední soupis publikací vydaných na území Severočeského kraje : publikace získané do knihovny v I. pololetí roku 1992*. Liberec : SVK Liberec.
185. STÁTNI VĚDECKÁ KNIHOVNA V LIBERCI. 1992b. *Státní vědecká knihovna Liberec : výroční zpráva. 1991*. Liberec : SVK Liberec.
186. STÁTNI VĚDECKÁ KNIHOVNA V LIBERCI. 1993. *Abecední soupis publikací : regionální literatura : I. pololetí 1993*. Liberec : SVK Liberec.
187. STÁTNI VĚDECKÁ KNIHOVNA V LIBERCI. 1993a. *Organizační řád*. 1. vyd. Liberec : Státní vědecká knihovna.
188. STÁTNI VĚDECKÁ KNIHOVNA V LIBERCI. 1993b. *Státní vědecká knihovna Liberec : výroční zpráva. 1992*. Liberec : SVK Liberec.

189. STÁTNI VĚDECKÁ KNIHOVNA V LIBERCI. 1993c. *Státní vědecká knihovna Liberec : výroční zpráva. 1993*. Liberec : SVK Liberec.
190. STÁTNI VĚDECKÁ KNIHOVNA V LIBERCI. 1994a. *Abecední soupis publikací : regionální literatura : 2. pololetí 1993*. Liberec : SVK Liberec.
191. STÁTNI VĚDECKÁ KNIHOVNA V LIBERCI. 1994b. *Abecední soupis publikací : regionální literatura : publikace získané do knihovny za 1. pololetí roku 1994*. Liberec : SVK Liberec.
192. STÁTNI VĚDECKÁ KNIHOVNA V LIBERCI. 1995a. *Abecední soupis publikací : regionální literatura : 1. pololetí roku 1995*. Liberec : SVK Liberec.
193. STÁTNI VĚDECKÁ KNIHOVNA V LIBERCI. 1995b. *Abecední soupis publikací : regionální literatura : 2. pololetí 1994*. Liberec : SVK Liberec.
194. STÁTNI VĚDECKÁ KNIHOVNA V LIBERCI. 1995c. *Státní vědecká knihovna Liberec = The State Research Library Liberec*. Liberec : SVK Liberec.
195. STÁTNI VĚDECKÁ KNIHOVNA V LIBERCI. 1995d. *Státní vědecká knihovna Liberec : výroční zpráva. 1994*. Liberec : SVK Liberec.
196. STÁTNI VĚDECKÁ KNIHOVNA V LIBERCI. 1995e. *Výsledky odborné činnosti 1994*. Liberec : Státní vědecká knihovna.
197. STÁTNI VĚDECKÁ KNIHOVNA V LIBERCI. 1996a. *Plán činnosti na rok 1996*. 1. vyd. Liberec : Státní vědecká knihovna.
198. STÁTNI VĚDECKÁ KNIHOVNA V LIBERCI. 1996b. *Státní vědecká knihovna Liberec : výroční zpráva. 1995*. Liberec : SVK Liberec.
199. STÁTNI VĚDECKÁ KNIHOVNA V LIBERCI. 1996c. *Stavba smíření : pod záštitou prezidentů Václava Havla a Romana Herzoga = Bau der Versöhnung = Building od Peace and Reconciliation*. Liberec : Státní vědecká knihovna.
200. STÁTNI VĚDECKÁ KNIHOVNA V LIBERCI. 1996d. *Zpráva o výsledcích odborné činnosti SVK Liberec za rok 1995*. 1. vyd. Liberec : Státní vědecká knihovna.
201. STÁTNI VĚDECKÁ KNIHOVNA V LIBERCI. 1997a. *Státní vědecká knihovna Liberec = Wissenschaftliche Bibliothek Liberec = Research library Liberec*. Liberec : Státní vědecká knihovna. ISBN 80-85874-04-0.
202. STÁTNI VĚDECKÁ KNIHOVNA V LIBERCI. 1997b. *Státní vědecká knihovna Liberec : výroční zpráva 1996*. Liberec : Státní vědecká knihovna.
203. STÁTNI VĚDECKÁ KNIHOVNA V LIBERCI. 1997c. *Stavba smíření pod záštitou prezidentů Václava Havla a Romana Herzoga = Bau der Versöhnung unter der Schirmherrschaft der Präsidenten Václav Havel und Roman Herzog*. Liberec : Státní vědecká knihovna.

204. STÁTNI VĚDECKÁ KNIHOVNA V LIBERCI. 1998. *Státní vědecká knihovna Liberec : výroční zpráva 1997*. Liberec : Státní vědecká knihovna.
205. STÁTNI VĚDECKÁ KNIHOVNA V LIBERCI. 1999. *Státní vědecká knihovna Liberec : výroční zpráva 1998*. Liberec : Státní vědecká knihovna.
206. STÁTNI VĚDECKÁ KNIHOVNA V LIBERCI. 2000. *Státní vědecká knihovna Liberec výroční zpráva 1999*. Liberec : Státní vědecká knihovna.
207. STÁTNI VĚDECKÁ KNIHOVNA V LIBERCI. 2001a. *Knihovny Evropě – Evropa knihovnám = Die Bibliotheken Europa – Europa den Bibliotheken*. Liberec : SVK Liberec. ISBN 80-85874-18-0.
208. STÁTNI VĚDECKÁ KNIHOVNA V LIBERCI. 2001b. *Stavba smíření pod záštitou prezidentů Václava Havla a Romana Herzoga*. In: *Knihovny Evropě – Evropa knihovnám*. Liberec : Státní vědecká knihovna. ISBN 80-85874-18-0.
209. *Stráž severu*. 1948. Deník. Roč. 1948.
210. STRNAD, Miroslav. 1967. *Seznam odborných zahraničních časopisů v knihovnách Severočeského kraje*. Liberec : Knihovna Václava Kopeckého.
211. STRNAD, Miroslav. 1976. *Adresář informačních pracovišť Severočeského kraje*. Ústí nad Labem : Kraj. komise VTEI ČVTS Severočes. kraje.
212. *STŘEDNÍ ZDRAVOTNICKÁ ŠKOLA A VYŠŠÍ ODBORNÁ ZDRAVOTNICKÁ ŠKOLA LIBEREC. 2004. *Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná zdravotnická škola Liberec* [online]. Liberec [cit. 2003-01-06]. Dostupné z WWW:<
<http://www.szs-lib.cz/>>.
213. *SVOBODA, Petr. 2003. *Konec legendy*. In: *Mladá fronta DNES*. Praha : MAFRA, 1990- . (8.4.2003) Příloha Liberecký kraj, strana D/3.
214. SÝKOROVÁ, Dagmar. 1979. *Seznam novinek odborné zahraniční literatury*. Liberec : Knihovna Václava Kopeckého.
215. SÝKOROVÁ, Dagmar. 1980. *Abecední soupis publikací vydaných na území Severočeského kraje v roce 1979 s dodatkem za minulá léta*. Liberec : Knihovna Václava Kopeckého.
216. SÝKOROVÁ, Dagmar. 1981. *Abecední soupis publikací vydaných na území Severočeského kraje v roce 1980 s dodatkem za minulá léta*. Liberec : Knihovna Václava Kopeckého.
217. SÝKOROVÁ, Dagmar. 1982. *Abecední soupis publikací vydaných na území Severočeského kraje v roce 1981 s dodatkem za minulá léta*. Liberec : Knihovna Václava Kopeckého.

218. SÝKOROVÁ, Dagmar. 1983. *Abecední soupis publikací vydaných na území Severočeského kraje v roce 1982 s dodatkem za minulá léta*. Liberec : Knihovna Václava Kopeckého.
219. SÝKOROVÁ, Dagmar. 1985. *Abecední soupis publikací vydaných na území Severočeského kraje : publikace získané v roce 1984*. Liberec : Knihovna Václava Kopeckého.
220. SÝKOROVÁ, Dagmar. 1986a. *Abecední soupis publikací vydaných na území Severočeského kraje : publikace získané do knihovny v roce 1985*. Liberec : Vědecká knihovna Václava Kopeckého.
221. SÝKOROVÁ, Dagmar. 1986b. *Seznam novinek odborné zahraniční literatury*. Liberec : Věd. knihovna V. Kopeckého.
222. SÝKOROVÁ, Dagmar. 1987a. *Abecední soupis publikací vydaných na území Severočeského kraje : publikace získané do knihovny v roce 1986*. Liberec : Vědecká knihovna Václava Kopeckého.
223. SÝKOROVÁ, Dagmar. 1987b. *Seznam novinek odborné zahraniční literatury*. Liberec : Věd. knihovna V. Kopeckého.
224. SÝKOROVÁ, Dagmar. 1988a. *Abecední soupis publikací vydaných na území Severočeského kraje : publikace získané do knihovny v r. 1987*. Liberec : Vědecká knihovna Václava Kopeckého.
225. SÝKOROVÁ, Dagmar. 1988b. *Seznam novinek odborné zahraniční literatury*. Liberec : Věd. knihovna V. Kopeckého.
226. *ŠEFLOVÁ, Petra. [2006]. *Výzkumné centrum Textil 2005-2009* [online]. [Cit. 2003-01-06]. Dostupné z WWW:<<http://centrum.vslib.cz/>>.
227. ŠVANČAROVÁ, Helena. 1976. *Abecední soupis publikací vydaných na území Severočeského kraje v roce 1975 s dodatkem za rok 1974*. Liberec : Knihovna Václava Kopeckého.
228. ŠVANČAROVÁ, Helena. 1977a. *Abecední soupis publikací vydaných na území Severočeského kraje v roce 1976 s dodatkem za minulá léta*. Liberec : Knihovna Václava Kopeckého.
229. ŠVANČAROVÁ, Helena. 1977b. *Seznam novinek odborné zahraniční literatury*. Liberec : Knihovna Václava Kopeckého.
230. ŠVANČAROVÁ, Helena. 1978. *Abecední soupis publikací vydaných na území Severočeského kraje v roce 1977 s dodatkem za minulá léta*. Liberec : Knihovna Václava Kopeckého.
231. TANDLER, Jan. 1997. *Inkunabule a staré tisky Státní vědecké knihovny v Liberci : projekt na téma ...*. Liberec : Podještědské gymnázium.

232. *TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI. FAKULTA UMĚNÍ A ARCHITEKTURY. [2003]. *Katalog Amos - mediátéka* [online]. [cit. 2003-01-06]. Dostupné z WWW:<<http://aa.vslib.cz/fakulta.architektury/fa/mise/level/mediateka.html>>.
233. *TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI. FAKULTA ARCHITEKTURY. 2005. *Výroční zpráva o činnosti fakulty za rok 2004* [online]. Liberec [cit. 2007-02-01]. Dostupné z WWW:<http://aa.vslib.cz/dfa/VYR_ZPRAVA/v%fdro%e8n%ed%202004.doc>.
234. *TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI. 2003-2007. *T-uni : zpravodaj Technické univerzity v Liberci* [online]. Liberec : Technická univerzita v Liberci [cit. 2003-01-06]. Dostupné z WWW:< <http://tuni.vslib.cz/>>.
235. *TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI. 2006. *Dlouhodobý záměr vzdělávací a vědecké, výzkumné, vývojové, umělecké a další tvůrčí činnosti na období 2006-2010* [online]. Liberec : Technická univerzita v Liberci [cit. 2003-01-06]. Dostupné z WWW:<http://www.vslib.cz/gf/docs/dlouhodoby_zamer06_10.doc>.
236. TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI. UNIVERZITNÍ KNIHOVNA. 1998. *Seznam časopisů objednaných na rok 1998*. Liberec : Technická univerzita.
237. *TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI. UNIVERZITNÍ KNIHOVNA. 2001. *Univerzitní knihovna Technické univerzity v Liberci* [online]. Liberec : Knihovna Technické univerzity [cit. 2003-01-06]. Dostupné z WWW:<<http://www.vslib.cz/knihovna/>>.
238. *TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI. UNIVERZITNÍ KNIHOVNA. 2006a. *Výroční zpráva za rok 2004* [online]. Liberec : Univerzitní knihovna Technické univerzity v Liberci [cit. 2003-01-06]. Dostupné z WWW:<<http://knihovna.tul.cz/Vyrocní-zprava-za-rok-2004-2426.php>>.
239. *TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI. UNIVERZITNÍ KNIHOVNA. 2006b. *Výroční zpráva za rok 2005* [online]. Liberec : Univerzitní knihovna Technické univerzity v Liberci [cit. 2003-01-06]. Dostupné z WWW:<<http://knihovna.tul.cz/Vyrocní-zprava-za-rok-2005-2427.php>>.
240. *TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI. UNIVERZITNÍ KNIHOVNA. 2006c. *Výroční zpráva za rok 2006* [online]. Liberec : Univerzitní knihovna Technické univerzity v Liberci [cit. 2003-01-06]. Dostupné z WWW:<<http://knihovna.tul.cz/Vyrocní-zprava-za-rok-2006-2510.php>>.
241. *TECHNIK, Svatopluk; RUDA, Vladimír. 1980. *Liberec minulosti a současnosti*. 2. přeprac. vyd. Ústí nad Labem : Severočeské nakladatelství.
242. **TEXTILANA. 1948-1995. *Vlnář : časopis pracovníků akciové společnosti Textilana*. Liberec : Textilana.
243. *TEXTILANA. 1965. *Z minulosti a přítomnosti Textilany : sborník statí a vzpomínek*. Praha : Práce.

244. TEXTILANA. [1981]. *Modrý trojúhelník*. Liberec : Textilana.
245. TOMSA, František. 1926. *Dějiny podporovacího spolku „Dobročín“ v Liberci*. Liberec.
246. TROJANOVÁ, Kateřina. 1992. *Abecední soupis publikací vydaných na území Severočeského kraje : publikace získané do knihovny v r. 1991*. Liberec : Státní vědecká knihovna.
247. TROJANOVÁ, Kateřina. 1996. *Věcné zpracování dokumentů v systému Rapid Library ve Státní vědecké knihovně v Liberci*. Univerzita Karlova (Praha). Filozofická fakulta. Ústav informačních studií a knihovnictví. Liberec. Bakalářská práce.
248. ÚSTŘEDNÍ MĚSTSKÁ KNIHOVNA VÁCLAVA KOPECKÉHO V LIBERCI. 1950. *Seznam knih v pobočkách ústřední městské knihovny Václava Kopeckého v Liberci*. Liberec : nákl. vl.
249. VALENTA, Jaroslav. 1996. *Fond „sudetic“ a jeho možnosti badatelského využití*. Liberec : Podještědské gymnasium.
250. *VAVROUŠKOVÁ, Anna. 1959. *Farní knihovny v severních Čechách*. In: Sborník Severočeského musea. Společenské vědy Historia. 2. Liberec : Krajské nakladatelství.
251. VĚDECKÁ A LIDOVÁ KNIHOVNA VÁCLAVA KOPECKÉHO. 1973. *Abecední soupis publikací vydaných na území Severočeského kraje v roce 1973 s dodatkem za rok 1972*. Liberec : Vědecká a lidová knihovna Václava Kopeckého.
252. VĚDECKÁ A LIDOVÁ KNIHOVNA VÁCLAVA KOPECKÉHO. 1975. *Abecední soupis publikací vydaných na území Severočeského kraje v roce 1974 s dodatkem za rok 1973*. Liberec : Vědecká a lidová knihovna Václava Kopeckého.
253. VĚDECKÁ A LIDOVÁ KNIHOVNA V LIBERCI. 1968. *Výběrový soupis zajímavých starých tisků z fondů Vědecké a lidové knihovny v Liberci*. Liberec : Věd. a lid. Knihovna.
254. VĚDECKÁ KNIHOVNA VÁCLAVA KOPECKÉHO V LIBERCI. 1985. *Plán hlavních úkolů činnosti na rok ... - Vědecká knihovna V. Kopeckého v Liberci*. Liberec : Věd. knihovna V. Kopeckého.
255. VĚDECKÁ KNIHOVNA VÁCLAVA KOPECKÉHO V LIBERCI. 1989. *Kolektivní smlouva pro rok 1989*. Liberec : Vědecká knihovna Václava Kopeckého.
256. *Veřejné knihovny ČR v letech 1986-1990 : pětiletá kumulace přehledů o činnosti veřejných knihoven*. 1993. Praha : Národní knihovna České republiky. ISBN 80-7050-144-8.
257. VIRTUÁLNÍ POLYTECHNICKÁ KNIHOVNA. 2000. *Virtuální polytechnická knihovna (VPK) projekt*. 1. vyd. Praha.

258. VOJTEK, Zdeněk. 1982. *Plán rozvoje jednotné soustavy knihoven Severočeského kraje na léta 1981-1985*. Ústí nad Labem : Odbor kultury SČKNV a SVK M. Gorkého.
259. VOLKSBÜCHEREI UND LESEHALLE DER STADT REICHENBERG. 1913. *Bücher-Verzeichnis der Volksbücherei und Lesehalle der Stadt Reichenberg i. B. : Bücherbestand am 1. Jänner 1913*. 3. Aufl. Reichenberg : Verlag d. Volksbücherei.
260. VOLKSBÜCHEREI UND LESEHALLE DER STADT REICHENBERG. 1919. *Gesetze und Verordnungen über Spezielle Verwaltungs-Aufgaben der Gemeinden : Gemeindevermögen, Gemeindewälder, Gemeinde-Bibliotheken, Elektrisierungsgesetz, Feuerbestattung, Schulgesetz usw.* Reichenberg : Gebrüder Stiepel Ges.
261. VOLKSBÜCHEREI UND LESEHALLE DER STADT REICHENBERG. 1921. *Bücher-Verzeichnis der Volksbücherei und Lesehalle der Stadt Reichenberg i. B. : Bücherbestand am 1. Jänner 1921*. 4. Aufl. Reichenberg : Verlag der Volksbücherei der Stadt Reichenberg.
262. VOLKSBÜCHEREI UND LESEHALLE DER STADT REICHENBERG. 1934. *Volksbildungs-Amt der Stadt Reichenberg : Mitteilungen des Stadtbildungsausschusses und des Büchereirates. 1. Arbeitsplan des Stadtbildungsausschusses und der Höheren Volksbildungsschule für das Jahr 1933/34*. Reichenberg : Volksbildungs-Amt.
263. VOLKSBÜCHEREI UND LESEHALLE DER STADT REICHENBERG. 1937. *Bücherverzeichnis der Volksbücherei und Lesehalle der Stadt Reichenberg*. Reichenberg : Im Selbstverlag.
264. VYSOKÁ ŠKOLA STROJNÍ A TEXTILNÍ. UNIVERZITNÍ KNIHOVNA. 1994. *Knihovní řád Univerzitní knihovny Vysoké školy strojní a textilní v Liberci*. Liberec : Univerzitní knihovna VŠST.
265. *Web pro malé knihovny : Vratislavice nad Nisou. 2007. [online] [cit. 2003-01-06]. Dostupné z WWW:< <http://www.knihovnavratislavice.wz.cz/>>.
266. *ZIZIENOVÁ, Marta. 2003a. *Knihovny ve městě Liberci – historie, současnost, perspektivy*. Univerzita Karlova (Praha). Filozofická fakulta. Ústav univerzitních studií a knihovnictví. Liberec. Bibliografický soupis.
267. *ZIZIENOVÁ, Marta. 2003b. *Krajská vědecká knihovna v Liberci a Univerzitní knihovna Technické univerzity v Liberci – srovnání fondů a služeb*. Univerzita Karlova (Praha). Filozofická fakulta. Ústav univerzitních studií a knihovnictví. Liberec. Studijně rozborová práce.
268. *ZO ČSOP STEZKA. 2007. *ZO ČSOP Stezka* [online]. Liberec : ZO ČSOP Stezka. [Cit. 2003-01-06]. Dostupné z WWW:< <http://www.praclovek.cz/>>.
269. *ŽIDOVSKÁ OBEC LIBEREC. 2007. *Židovská obec Liberec* [online]. Liberec. [Cit. 2003-01-06]. Dostupné z WWW:< www.kehila-liberec.cz/>.

Přílohy

Seznam příloh

1.	Rejstřík knihoven	P2
2.	Soupis veřejných knihoven dle evidence MK ČR	P4
3.	Seznam OPACů a soupisů fondů dostupných na Internetu	P5
4.	Mapa oborů zastoupených v libereckých knihovnách	P6
5.	Seznam dostupných databází	P8
6.	Leták „100 let českého veřejného a 80 let německého vědeckého knihovnictví v Liberci“	P9
7.	Leták k přednášce „Dějiny knihovnictví na Liberecku“	P10
8.	Údaje o Stavbě smíření - KVCLI	P11
9.	Návrh na organizační změnu knihovny ve Vratislavicích nad Nisou	P12
10.	Zápis o předání pobočky Vratislavice nad Nisou	P13
11.	Rekonstrukce UKN TUL	P14
12.	Virtuální účty fakult a ústavů TUL na nákup knih z let 2004-2007	P15
13.	Seznam nejpůjčovanějších titulů v UKN TUL za r. 2006	P16
14.	Metodické určení knihovny FUA TUL	P17
15.	Gymnázium F. X. Šaldy - výkaz o školní knihovně za r. 2002	P18
16.	Leták SONS z r. 2003	P19
17.	Vzor obrazovky knihovního systému VÚTS Liberec	P20
18.	Katalogizační lístek - výstup ze systému VÚTS Liberec	P21

19. Příl. 1: Rejstřík knihoven

Název knihovny	str.
Archiv ČR - Státní oblastní archiv v Litoměřicích, Státní okresní archiv Liberec	86
Bücherei der Deutschen in der Tschechoslowakischen Republik ->	15
Česká lidová knihovna ->	19
Deutsche Volksbibliothek ->	14
Farní knihovna Římsko-katolické farnosti, arciděkanství Liberec	50
Knihovna Alliance Française Liberec	56
Knihovna Automuzea Vratislavice nad Nisou	67
Knihovna České besedy †	17
Knihovna ČR - Státního oblastního archivu v Litoměřicích, Státního okresního archivu Liberec	87
Knihovna Ekocentra Ještěd - ČSOP †	65
Knihovna Fakulty architektury a umění Technické univerzity v Liberci	39
Knihovna městského obvodu Liberec - Vratislavice nad Nisou	31
Knihovna Libereckého Energomontu	77
Knihovna Národního památkového ústavu, pracoviště Liberec	68
Knihovna Oblastní galerie v Liberci	54
Knihovna Pedagogického centra Liberec †	46
Knihovna ROH n.p. Textilana	80
Knihovna Severočeského muzea Liberec	51
Knihovna Společnosti pro Jizerské hory, o.p.s.	63
Knihovna Střední zdravotnické školy a Vyšší odborné zdravotnické školy Liberec	44

Příl. 1 pokr.: Rejstřík knihoven

Název knihovny	str.
Knihovna Svazu Němců v regionech Liberec, Lužice - Severní Čechy	60
Knihovna v kostele sv. Kříže	48
Knihovna Židovské obce Liberec	62
Krajská vědecká knihovna v Liberci	25
Lékařská knihovna Krajské nemocnice Liberec	70
Lidová česká knihovna †	18
Mediatéka Technické univerzity v Liberci	41
Odborová knihovna a.s. Lites	75
Odborová knihovna Cadence Innovation	78
Oddělení vědeckotechnických informací n.p. Textilana †	80
Sjednocená organizace nevidomých a slabozrakých ČR, oblastní pobočka Liberec	58
Státní studijní knihovna ->	20
Stadtbücherei ->	15
Středisko VTEI Plastimat †	78
Technická knihovna Výzkumného ústavu textilních strojů Liberec	73
Univerzitní knihovna Technické univerzity v Liberci	34
Vojenská knihovna vojenského útvaru 2266 Liberec †	83

Vysvětlivky: -> knihovna byla transformována, navazující instituce existuje

† knihovna zanikla

Příl. 2: Soupis veřejných knihoven dle evidence MKČR

Číslo evidenční - Provozovatel - Knihovna - Č.j. - Zrušené knihovny

6237 Liberec - Národní památkový ústav Praha, příspěv. org. - Knihovna Národního památkového ústavu, územního odborného pracoviště v Liberci - k 10782/2006

893 Liberec - Nemocnice Liberec - Lékařská knihovna - k 13386/2002

2184 Liberec - Severočeské muzeum Liberec - Knihovna Severočeského muzea v Liberci - k 16950/2002

5928 Liberec - Společnost pro Jizerské hory, o.p.s. - Knihovna Společnosti pro Jizerské hory, o.p.s. - k 3275/2004

4823 Liberec - Střední zdravotnická škola a Vyšší zdravotnická škola Liberec - Knihovna SZŠ a VZŠ Liberec - k 1711/2003

2926 Liberec - Technická univerzita Liberec - Univerzitní knihovna Technické univerzity v Liberci - k 18622/2002

5539 Liberec, Vratislavice nad Nisou - Knihovna Vratislavice nad Nisou - k 12599/2003

4962 Liberec, VÚ 6793 - VÚ 6793 - Základní knihovna Vojenského útvaru 6793 Liberec - k 776/2003 - ZRUŠENO k 8. 11. 2005

Příl. 3: Seznam OPACů a soupisů fondů dostupných na Internetu

- Knihovna ČR - Státního oblastního archivu v Litoměřicích,
Státního okresního archivu Liberec
<http://clavius.vkta.cz/semily/>
- Knihovna Ekocentra Ještěd - ČSOP
<http://www.praclovek.cz/knihovna.html>
- Knihovna Fakulty architektury a umění Technické univerzity
v Liberci
<http://daimon.uk.vslib.cz/OPAC/servlet>
- Knihovna Severočeského muzea Liberec
<http://knihovna.muzeumlb.cz/>
- Knihovna Společnosti pro Jizerské hory, o.p.s.
<http://www.ekovychovalk.cz/filemanager/files/file.php?file=4087>
- Krajská vědecká knihovna v Liberci
<http://ipac.kvkli.cz/aRL/main.php?language=czech>
- Lékařská knihovna Krajské nemocnice Liberec
<http://www.nemlib.cz/cz/knihovna/opacsql/indexs.php>
- Univerzitní knihovna Technické univerzity v Liberci
<http://daimon.uk.vslib.cz/OPAC/servlet>

Příl. 4: Mapa oborů zastoupených v libereckých knihovnách

archeologie	SVČMUZ
architektura	FUA TUL, Mediatéka TUL, NPÚ
archivnictví	SOKA
beletrie anglická	KVKLI, UKN TUL
beletrie česká	Cadence Innovation, farní knihovna, KVKLI, Lites, Vratislavice, ŽOL
beletrie francouzská	AFL, KVKLI, UKN TUL
beletrie německá	KVKLI, SNL, UKN TUL
design	FUA TUL
ekologie	Ekocentrum Ještěd, SJH
ekonomie	UKN TUL
elektronika	VÚTS
estetika	oblastní galerie
filozofie	kostel sv. Kříže, UKN TUL
fyzika	kostel sv. Kříže, UKN TUL
geografie	kostel sv. Kříže, SNL, UKN TUL
historie	AFL, kostel sv. Kříže, NPÚ, oblastní galerie, SNL, SOKA, SVČMUZ, UKN TUL, ŽOL
chemie	UKN TUL
manipulátory	UKN TUL
matematika	kostel sv. Kříže, UKN TUL
mechatronika	UKN TUL
měřicí technika	VÚTS
motorismus	Automuzeum
náboženství	farní knihovna, kostel sv. Kříže, ŽOL
památková péče	NPÚ, oblastní galerie
pedagogika	UKN TUL
počítače	UKN TUL, VÚTS
právo	kostel sv. Kříže
přírodověda	SVČMUZ
psychologie	UKN TUL
regionální literatura	KVKLI, NPÚ, SOKA, SVČMUZ
roboty	UKN TUL
sklářství	KVKLI
sport	UKN TUL
stavitelství	FUA TUL, Mediatéka TUL

Příl. 4 pokr.:   Mapa oborů zastoupených v libereckých knihovnách

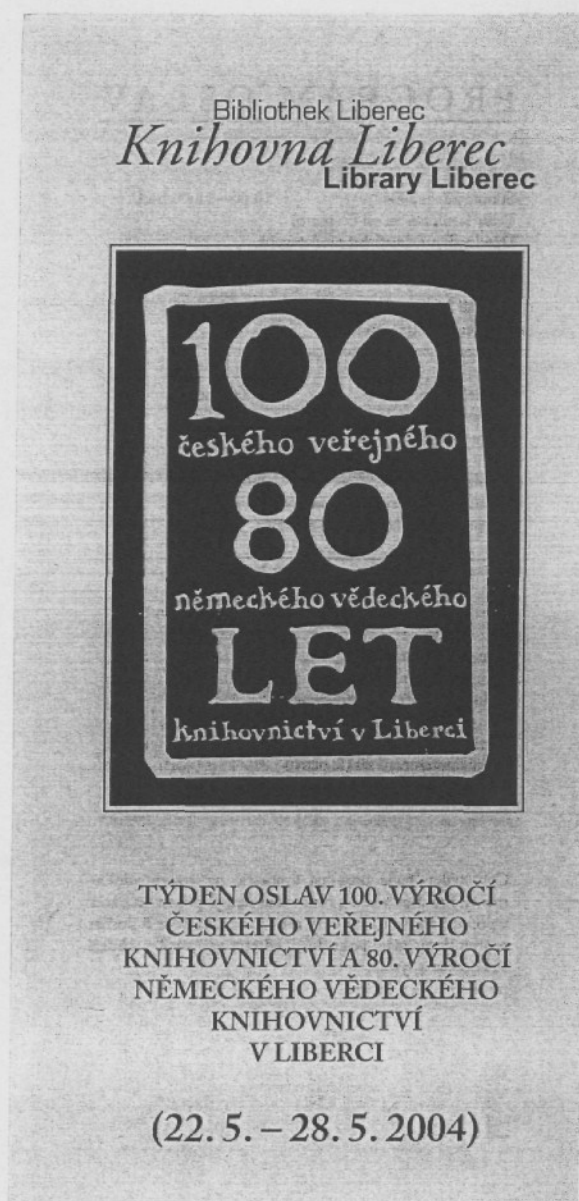
strojírenství	Energomont, UKN TUL, VÚTS
šetrný cestovní ruch	SJH
textil	KVKLI, UKN TUL, VÚTS
trvale udržitelný rozvoj	SJH
uměleckoprůmyslové obory	SVČMUZ
umění	AFL, FUA TUL, Mediatéka TUL, NPÚ, oblastní galerie
urbanismus	FUA TUL
výuka cizích jazyků	AFL, KVKLI, UKN TUL
zdravotnictví	kostel sv. Kříže, nemocnice, SZŠ a VOZdŠ, UKN TUL
zvukové knihy	KVKLI, SONS

Příl. 5: Seznam dostupných databází

ACM Digital Library	UKN TUL	
ASPI	KVKLI	
BiblioMedica	nemocnice	
Compendex	UKN TUL	
CSA Materials Science Collection with METADEX		UKN TUL
Česká národní bibliografie	KVKLI	
DSI Full Campus Solution	UKN TUL	
EBSCO-EIFL	KVKLI, UKN TUL	
Educator's Reference Desk	UKN TUL	
EIU ViewsWire	UKN TUL	
ESPACE-ACCESS	VÚTS	
ESPACE-EP	VÚTS	
ESPACE-WORLD	VÚTS	
Evidence-Based Medicine Reviews		nemocnice
Gale e-books	UKN TUL	
ICONDA	UKN TUL	
IEEE Computer Society Digital Library		UKN TUL
Infobanka ČTK	KVKLI	
INSPEC	UKN TUL	
Journal Citation Reports	UKN TUL	
Knovel K-ESSENTIALS	UKN TUL	
Lecture Notes in Computer Science		UKN TUL
Literature Online	UKN TUL	
OCLC FirstSearch	KVKLI	
OVID MEDLINE	nemocnice	
Oxford Reference Online	KVKLI	
PCI Web	KVKLI	
ProQuest5000	KVKLI	
ProQuest Medical Library	nemocnice	
ScienceDirect	UKN TUL	
SpringerLink	nemocnice, UKN TUL	
TAM-TAM	KVKLI, UKN TUL	
Ulrich's International Periodicals Directory		KVKLI
Web of Knowledge	UKN TUL	
Wiley e-journals	UKN TUL	

Příl. 6: Leták „100 let českého veřejného a 80 let německého vědeckého knihovnictví v Liberci“

Příl. 7: Leták k přednášce „Dějiny knihovnictví na Liberecku“

Elbiethek Liberec
Knihovna Liberec
Library Liberec

Dějiny knihovnictví na Liberecku

**Historický fond Sudetik
Krajské vědecké knihovny
v Liberci**

přednáška z cyklu *Střeny kultury na Liberecku*

přednáší:
Blanka Konvalinková
vedoucí oddělení katalogizace

Báclav Kríček
vedoucí oddělení starých
a vzácných tisků

úterý
17.10.2006
18.00 hodin
Velký sál (2. patro)
vstupné dobrovolné

podpořilo MČ ČR v programu Knihovna 21. století

P10

P10

Příl. 8: Údaje o Stavbě smíření - KVCLI

zdroj: databáze Výstavba a rekonstrukce knihoven Státní technické knihovny

Projekt / Stavební akce

Nová budova, budova určená pouze pro knihovnu

Zastavěná plocha	1556	m ²	Obestavěný objem	68000	m ³
Výška budovy	35	m			
Celková plocha všech podlaží	12646	m ²	Plocha skladů (bez volného výběru)	2073	m ²
Plocha pro služby uživatelům	4117	m ²	Volný výběr samotný	2937,4	m ²
Počet čtenářských míst	320				
Počet nadzemních podlaží	5		Počet podzemních podlaží	11	
Kapacita stacionárních regálů	252000	bm	Kapacita kompaktních regálů	850000	bm
Vytápění	dálkové		Klimatizace	půjčovny, sály, sklady, trezor, garáže	
Dopravní systémy	výtah osobní, výtah nákladní		Počet parkovacích míst pro uživatele	83	
Celkové náklady na stavbu	516673	tis. Kč	stavební část	419442	tis. Kč
technologická část	500	tis. Kč	interiér	96731	tis. Kč
Zahájení stavby	1997		Kolaudace stavby	2000	
Otevření knihovny	2001				

Architekt: Ing. Arch. Radim Kousal	Dodavatel stavby: stavební podnik Ralsko, a.s.
Dodavatel regálů: stavební podnik Ralsko, a.s., výrobce Mauser	Dodavatel interiérů pro služby: stavební podnik Ralsko, a.s., PFD

Příl. 9: Návrh na organizační změnu knihovny ve Vratislavicích nad Nisou

Krajská vědecká knihovna v Liberci

Obvodní úřad
ve Vratislavicích nad Nisou
k rukám
Mgr. V. Hoření

Vyřizuje: L. Skopová V Liberci dne 4.1.2002

Věc: Návrh na organizační změnu knihovny ve Vratislavicích nad Nisou

Činnost knihovny ve Vratislavicích nad Nisou zabezpečovala Státní vědecká knihovna v Liberci v rámci statutu vydaného zřizovatelem (MK ČR) a výkonu své funkce na území města. V současné době dochází ke změně zřizovatele knihovny a knihovna je pověřena novými funkcemi na úrovni kraje. Na rozdíl od ostatních měst, ve kterých působí knihovna tohoto typu, chybí v Liberci knihovna zřizovaná městem. Město se ani výraznou měrou na provozu městské působnosti knihovny nepodílí. V rozpočtu knihovny je proto nedostatek finančních prostředků především na nákup knih pro pobočky.

V souvislosti s přípravou nové koncepce knihovnictví na úrovni Libereckého kraje vyplynulo, že pobočka Vratislavice nad Nisou působí na území městského obvodu s právní subjektivitou. Vzhledem k tomu, že obvodní úřad ve Vratislavicích nad Nisou zrekonstruoval a vybavil objekt v základní škole pro potřeby knihovny tak, aby zároveň sloužila občanům jako univerzální kulturní zařízení, se domníváme, že jsou zde podmínky pro zřízení samostatné obvodní knihovny. Knihovna ve Vratislavicích nad Nisou má dobré podmínky pro činnost již z dob, kdy pracovala jako samostatná městská knihovna.

Veškeré zařízení a vybavení knihovny je v majetku obvodního úřadu a v majetku KVK v Liberci je prakticky pouze knihovní fond. Vzhledem k metodickému působení KVK by bylo možné stávající knihovní fond ve Vratislavicích nad Nisou ponechat jako dlouhodobou zápůjčku v rámci výměnného fondu pro knihovny regionu a další nákup a zpracování knihovního fondu by mohl být zabezpečován formou dohody mezi KVK v Liberci a obvodním úřadem ve Vratislavicích nad Nisou. Tímto způsobem jsou doplňovány i ostatní městské a obecní knihovny okresu.

Provozování vlastní obvodní knihovny by mělo umožnit širší pole působnosti tohoto kulturního zařízení, zjednodušení řízení činnosti a poskytování občanům tohoto městského obvodu kvalitnější kulturní a informační služby.

Žádáme vás o urychlené sdělení stanoviska k našemu návrhu, abychom mohli na případné změny včas reagovat.

S pozdravem

Mgr. Pavel Harvánek
ředitel KVK v Liberci

P12

Příl. 10: Zápis o předání pobočky Vratislavice nad Nisou

Příloha 3

Zápis

o předání pobočky Vratislavice nad Nisou

ke dni 7.7.2003

Knižní fond: 14589 jednotek dle karet a seznamů přírůstků a úbytků
z toho vloženo do elektronické databáze: 7140 ks
diskety s knižním fondem roku 2003

Pokladna: stav hotovosti: 0 Kč

Klíče: klíče od budovy: 2x
Klíče od knihovny: 2x

Dokumenty: výpůjční protokol roku 2003
doklady výpůjčního protokolu 2001,2002
přírůstkové seznamy č. 1 - 8
seznamy úbytků č. 1- 3

Přehled rozpracovaných úkolů: v běžném rozsahu průběžné knihovnické činnosti
(technický popis knih, polepování, obaly, poškozené knihy na odpis apod.

V Liberci dne 7.7.2003

Předávající: Miluše Mayerová

M. Mayerová

Zástupce městského úřadu Vratislavice n.N.:

Přebírající: Eva Cvrčková

Eva Cvrčková

Zástupce KVK v Liberci:

H. Opešková

Knihovna Liberec

Liberec

Bibliothek Liberec

Krajská vědecká knihovna v Liberci
Rumjancevova 1382/1
CZ 46063 Liberec
telefon +420 477 7412 111

P13

Příl. 11: Rekonstrukce UKN TUL

zdroj: databáze Výstavba a rekonstrukce knihoven Státní technické knihovny

Projekt / Stavební akce

Adaptace/rekonstrukce stávajících prostor, budova určená pouze pro knihovnu

Nové prostorové uspořádání knihovny včetně instalace nové TZB a vzduchotechniky

Zastavěná plocha	1700	m ²	Obestavěný objem	10000	m ³
Výška budovy	9	m			
Celková plocha všech podlaží	3400	m ²	Plocha skladů (bez volného výběru)	1200	m ²
Plocha pro služby uživatelům	1447	m ²	Volný výběr samotný		m ²
Počet čtenářských míst	300				
Počet nadzemních podlaží	1		Počet podzemních podlaží	2	
Kapacita stacionárních regálů		bm	Kapacita kompaktních regálů		bm
Vytápění	dálkové				
Dopravní systémy	výtah osobní, výtah nákladní				
Celkové náklady na stavbu	3900	tis. Kč	stavební část	1500	tis. Kč
technologická část	2211	tis. Kč	interiér	189	tis. Kč
Zahájení stavby	2005/07		Kolaudace stavby	2005/09	
Otevření knihovny	2005/10				

Architekt: D3 - Radim Palkovský a Martin Knap knapik@email.cz palkovsky@email.cz	Dodavatel stavby: DART s.r.o.
Dodavatel regálů:	Dodavatel interiérů pro služby:

Příl. 12: Virtuální účty fakult a ústavů TUL na nákup knih z let 2004-2007

Katedra, ústav	2004/Kč	2005/Kč	2006/Kč	2007/Kč
Fakulta architektury	29 773	51 480	111 000	104 040
Fakulta hospodářská	116 453	201 360	349 800	329 400
Fakulta mechatroniky	76 965	133 080	217 200	188 280
Fakulta pedagogická	207 714	359 160	615 600	543 600
Fakulta strojní	133 179	230 280	314 000	310 140
Fakulta textilní	129 778	224 400	392 400	324 540
Univerzitní knihovna	0	0	0	240 000
Ústav zdravotnických studií	0	0	400 000	360 000
Celkem	694 000	1 200 000	2 400 000	2 160 000

Pozn. Ústav zdravotnických studií vznikl 1.12.2004.

Příl. 13: Seznam nejpůjčovanějších titulů v UKN TUL za r. 2006

Nejpůjčovanější knihy

Název	Autor	Datum vydání	Signatura	Počet výpůjček
Logistika	Sixta, Josef	2005	A 58143	63
Školní didaktika	Kalhous, Zdeněk	2002	A 56354	54
Příze	Neckář, Bohuslav	1990	A 34363	45
Elementární	Cyhelský, Lubomír	1996	A 41344	44
Teorie tváření	Tměj, Jaroslav	1981	B 4686	42
English grammar in	Murphy, Raymond	1994	A 53779	39
Ekonomika a řízení	Žižka, Miroslav	2005	A 56014	39
Pružnost a pevnost	Höschl, Cyril	1992	A 36343	38
Longman English	Alexander, L. G.	1991	A 35721	37
Statistika pro	Hindls, Richard	2006	A 58376	36
Matematické oříšky	Nekvinda, Miloslav	2002	A 55309	36
Practice of English	Harmer, Jeremy	1991	A 38251	36
Mikroekonomie	Macáková, Libuše	2002	A 56199	35
Mechanika tekutin	Noskievič, Jaromír	1987	A 34377	35
Pružnost a pevnost	Höschl, Cyril	1992	A 36343	35
Illustrated history of	McDowall, David	1991	A 35719	35
Psychologie	Čáp, Jan	1993	A 38299	35
Matematické oříšky	Nekvinda, Miloslav	2003	A 56759	35
Advanced grammar	Hewings, Martin	1999	A 54129	34
Metodická příručka	Stříž, Bohuslav	1991	A 35705	34
Předení	Ursíny, Petr	2001	A 55167/1	33
Části strojů	Pešík, Lubomír	2005	A 57847/2	33
A student's	Greenbaum, Sidney	1990	A 39863	33
Psychologie pro	Čáp, Jan	2001	A 54883	33
Pružnost a pevnost	Stříž, Bohuslav	1980	B 4601	33
Řízení lidských	Koubek, Josef	1995	A 40199	32
Části strojů	Pešík, Lubomír	2005	A 57847/1	31
A student's English	Chalker, Sylvia	1992	A 55974	31
Technická měření	Jenčík, Josef	2003	B 8768	31
Předení	Ursíny, Petr	2001	A 55167/2	30
Elektrotechnika	Uhlíř, Ivan ...[et al.]	1997	B 7396	30
Názvosloví pro	Appelt, Karel	1989	A 41475	30
Nauka o textilních	Staněk, J.	1988	B 4543	30
Světová ekonomika	Kraft, Jiří	2003	A 56460	30
Young learners	Phillips, Sarah	1993	A 40586	28
Obecná didaktika	Skalková, Jarmila	1999	A 51869	28
Teaching English to	Scott, Wendy	1990	A 35853	28

Příl. 14: Metodické určení knihovny FUA TUL

Univerzitní knihovna TUL, Knihovna fakulty architektury – metodické určení

a) Knihovna fakulta architektury (dále KFA) zřízena podle článku 1.4 Knihovního řádu Univerzitní knihovny TUL (dále UKN) jako její odloučená součást, tj. dílčí/fakultní knihovna.

b) KFA je knihovnou s **převážně prezenčně přístupným fondem**. Zpracování, provádění pracovníkem KFA po zaškolení v UKN a po instalaci systému DAIMON, se řídí danými prvky a hranicemi systému s dohodnutým zařazením informačních pramenů: převážná jejich část je určena pouze k prezenčnímu studiu s přiřazením k jakémukoli typu (prezenčních) dokumentů, menší část pak je určena k absenčnímu využití (půjčování) na krátkou dobu, tj. s přiřazením k typu „monografie“.

Prefix **přírůstkové řady** je pro KFA stanoven pro rok 2003 na „303...“, dále pak následují postupně řady (2004 je prefix „304...“ atd.). Prefixem **čárového kódu** musí být celkový přidělený prefix, tj. 3146. KFA byly z UKN poskytnuty čárové kódy (3000 ks) z průběžné řady UKN. **Signování informačních pramenů** je rovněž v průběžné řadě UKN a potřebný počet signatur A i B je poskytnut z UKN (A70001 – 71000, B10001 – 11000). Při **převodu publikací z/do KFA do/z UKN** je třeba vytvořit vždy úbytek/přírůstek knihovního fondu vzhledem k nutnému rozlišení prefixů přírůstkových řad KFA a UKN.

Nákup do fondu KFA je složen z financí, poskytnutých fakultou, které dílčí knihovna slouží (tj. FA TUL) a z financí z rozpočtu UKN. (Dále pochopitelně dary, granty atd...). Všechny fondy, zakoupené z jakékoli uvedené části financování, mají stejné postavení ve fondu informačních pramenů, spravovaných UKN pro TUL.

c) Na KFA se samozřejmě vztahuje i „**Osvědčení o zápisu do evidence knihoven**“, v němž ministerstvo kultury ČR pod evidenčním číslem 2926/2002 vede UKN jako „základní knihovnu se specializovaným knihovním fondem“. Na KFA se rovněž vztahuje povinnost každoročního **statistického vykazování**, které bude prováděno podle metodického pokynu vedoucího UKN TUL.

d) Jako taková je **KFA organizačně začleněna** do struktury Fakulty architektury TUL, **metodicky** (po knihovnické stránce) řízena Univerzitní knihovnou (jejím vedoucím) **Její fondy** (tj. informační prameny) jsou součástí celkového souboru fondů, který je majetkem školy a jako takový celkově je spravován Univerzitní knihovnou. **Mobiliář, výpočetní technika** (mimo specifikované nástroje, zapůjčené UKN) a **prostory** KFA jsou předměty ve správě Fakulty architektury. **Pracovník KFA** je organizačně začleněn do struktury Fakulty architektury, metodicky je řízen UKN.

e) Pro KFA platí **Knihovní řád Univerzitní knihovny TUL**, který je však pro specifické potřeby fakulty **upraven a upřesněn** zvláštní přílohou. Upřesnění a úpravy se týkají především doby provozu KFA, způsobu kontroly čtenářů a některých dalších bodů, které stanoví vedení Fakulty architektury vzhledem k záměru a specifikům KFA.

V Liberci 2.5.2003

Vladimír Studený, prom. fil.
vedoucí Univ. knihovny TUL

Příl. 15: Gymnázium F. X. Šaldy – výkaz o školní knihovně za r. 2002

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY
10.1.2003 14:47:18/60010554/195.113.163.32

Škol (MŠMT) V 22-01

VÝKAZ O ŠKOLNÍ KNIHOVNĚ
za rok 2002

Název školy Gymnázium F.X.Šaldy
Místo Liberec 11
Ulice Partyzánská 530
PSČ 46011
Č. p. 3

Číslo řádku	Identifikační kód formuláře	Rok	Měsíc	Identifikační číslo zařízení (IZO fedletetiv)
01	4370	2002	09	600010554
Číslo řádku	Území	Typ fed.	Vyuč. jazyk	Zřizovatel školy
	CZ0513	30		7

I. Knihovní fond

	Číslo řádku	Celkem k 31. 12.	Přínosky za rok
a	b	2	3
Počet knihovních jednotek celkem	0101	41420	290
knihy a periodika	0102	41420	290
audiovizuální dokumenty	0103	0	0
CD-ROM	0103a	0	0
ostatní dokumenty	0104	0	0
Počet kn. jednotek ve volném výběru	0104a	4511	X
Úbysky knihovních jednotek za rok	0105	165	X
Počet titulů odebíraných periodik	0106	0	X
Výdaje na nákup knihovního fondu	0107	42896	X

III. Umístění a vybavení

	Číslo řádku	2
a	b	2
Knihovna je v samostatné místnosti	0301	ano
Počet míst ve studovkách a čítlárnách	0302	12
psací stroj	0303	ano
kopírka	0304	ano
počítač	0305	ano
profes. řídicí program	0306	ne
videoaparatura	0307	ne
Počet uživatelských pracovních stanic	0308	4

II. Uživatelé knihovny a služby

	Číslo řádku	Počet
a	b	2
Počet žáků a pedagogů ²⁾	0202	771
Počet vypůjček v roce	0203	2756
Meziknihovní výpůjční doba	0204	0
jiné knihovně	0205	0
z jiné knihovny	0206	0
Zpracované referáty a bibliografie	0207	0
z vlastních zdrojů	0208	0
ze sítě	0209	0
Vzdělávací a výchovné akce pro uživatele	0210	8
hodiny informační výchovy	0211	0
ostatní akce	0212	8

2) Celkový počet žáků a pedagogů, pro které je knihovna určena

IV. Pracovníci knihovny

	Číslo řádku	2
a	b	2
Profesionální knihovnici ³⁾	0401	1
fyzické osoby přepočetny počet	0402	0,625
Roční mzdové náklady v Kč	0403	52326
pedagogičtí pracovníci	0404	ano
jiní zaměstnanci školy	0405	ne
Zkrácená vyučovací povinnost	0406	ne
Odměny (ročně v Kč)	0407	19400
Dohody o pracovní činnosti (ročně v Kč)	0408	0

3) Zaměstnanci školy, kteří mají v knihovně plný nebo částečný úvazek podle pracovní smlouvy.

4) Zaměstnanci školy, kteří nevykonávají práci v knihovně na základě pracovní smlouvy (kompenzovně zkráceným úvazkem, honorovně odměnami, uzavřena dohoda o prac. činnosti ap.)

Odesláno dne:	Razítko	Podpis vedoucího zpravodajské jednotky:	Výkaz sestavil (jméno, podpis):
			Telefon (vč. předčíslí a linky):

http://delta.uiv.cz/formvykaz/formv22-1.asp?cas=13.1.2003*15:12:10

13.1.2003

Sjednocená organizace nevidomých a slabozrakých ČR
oblastní odbočka Liberec

Bezplatně poskytujeme:

- Sociálně právní poradenství
- Průvodcovskou službu
- Předvedení kompenzačních pomůcek
- Půjčování zvukových knih našim členům

Naše aktivity:

- Pořádání zájezdů
- Vycházky a výlety do blízkého okolí
- Návštěvy kin, divadel, koncertů a různých společenských akcí
- Kluby vaření, výměny receptů a zkušeností
- Kroužky dovedností
- Pořádání rekondičních pobytů
- A mnohé další .....

Kde nás najdete: Krajská vědecká knihovna Liberec

Rumjancevova 1362/1, 460 01 Liberec 1, patro -1

Autobus: číslo 18, 20, 25 - zastávka Sokolská u zdi,

číslo 12, 21, 23 - zastávka nám. Dr. E. Beneše

číslo 13, 24, 26 - zastávka Sokolská most

Tramvaj: číslo 2 - zastávka Šaldovo náměstí

Kdy: PO 8.00 - 16.00 hod

ÚT zavřeno

ST 9.00 - 16.00 hod

ČT 9.00 - 15.00 hod

PÁ 9.00 - 13.00 hod

Kontakt: Tel: 482 412 520
e-mail: sons@kvkli.cz

Príl. 17: Vzor obrazovky knihovního systému VÚTS Liberec

Knihovna VÚTS Liberec, a.s. - [Publikace]

MS Sans Serif 8 B

Měnovce - zjedlola dlatz

PUBLIKACE

Průřezové číslo Signatura Datum přírůstku

Název : MECHANICKÉ STAVY TKALCOVSKÉ I, DÍL 4453 K 1365 1953/03/05

Podnázev : (STAVY ANGLICKÉ)

Anotace
SCHVÁLENO MINISTERSTVEM ŠKOLSTVÍ A NÁRODNÍ OSVĚTY Č. J. 128333/41-4/2 ZE DNE 15. ŘÍJNA 1941 JAKO UČEBNICE NA ODBORNÝCH ŠKOLÁCH TKALCOVSKÝCH.

Vydavatel
Město Země
USTAV PRO UČEBNÍ POMŮCKY PRAHA ČR Rok 1941

Edice
N. Počet stran Vydání
MDT 92 2

Autor
Předm. heslo
PÁV, VACLAV 677.054.4 STAVY ANGLICKÉ
STAVY MECHANICKÉ
STAVY TKALCOVSKÉ

Lokace :
Cena : 30,00 Kč

Poznámka :

1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

MS Sans Serif 8 B

Příl. 18: Katalogizační lístek – výstup ze systému VÚTS Liberec

62.379.67	VĚCNÝ SEZNAM PAT	Signatura	Přírůstkové číslo	Datum
		K 3021	4544	1958/01/01
VĚCNÝ SEZNAM PATENTŮ, VĚCNÝ SEZNAM PATENTŮ 1. DOPLNĚK				
<i>ZAPSANÝCH DO PATENTNÍHO REJSTRÁŘÍKU DO 31. PROSINCE 1931, 1932</i>				
PATENTY JSOU UVEDENY ČÍSLY OD 1-38.800. TUČNĚ VYTIŠTĚNÁ ČÍSLA ZA KAŽDÝM HESLEM ZNAMENAJÍ PATENTOVOU TRÍDU.				
		Cena :	0,00 Kč	
		Vydání :	1	
		Počet stran :	152	
				1932

